

VETERAN

GLASILO ZVEZE VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

ZVEZA VETERANOV
VOJNE ZA SLOVENIJO

ŠTEVILKA 21

JULIJ 2003

Fédération Mondiale
des Anciens Combattants
World Veterans Federation

Odkritje spomenika rodoljubi vojne za Slovenijo
V Sloveniji je bil generalni sekretar WWF
Bili smo pri družini Petrič

Samostojna Slovenija je stara 12 let

Minil je še en 25. junij, dan, ko praznujemo rojstni dan naše Slovenije. Minila je tudi osrednja državna proslava, s katero zaznamujemo obletnico naše samostojnosti in neodvisnosti. Kakšna je bila? Naj bom popolnoma odkritosrčen in si s tem nakopljem bes, prezir in še kaj drugega določenih krogov v tej državi? Bila je, milo rečeno, dolgočasna. Govor predsednika republike, nekajminutno igranje mlade violinistke, nekaj zimzelenih melodij in nato rok koncert za mlade. Kaj pa mi, starejši? Za nas so med slovesno sejo Državnega zbora izpeljali kratek program pripadniki gardnega bataljona Slovenske vojske in Orkester SV. Oboji so bili dobri in mladi gardisti, vojaki na

služnju vojaškega roka, so z izurjenostjo in s strumnostjo navdušili maloštevilno občinstvo. To je bilo tudi vse. Človek se mimogrede vpraša: A zato je bilo treba porabiti 65 milijonov tolarjev? Modernistična scena, saj je bila veličastna in verjetno tudi zelo draga, ampak pokonci je bila samo en dan. Spoštovani gospodje, lahko vam povem, da bi za precej manjšo vsoto lahko naredili veliko bolj človeško in prisrčno prireditev, na kateri bi se zanesljivo zbralo veliko več ljudi, kot pa se je na Trgu republike v torek, 24. junija. Po številnih drugih slovenskih mestih, vaseh in naseljih so potekale prireditve, ki so imele v sebi veliko več sporočilnosti. Z udeležbo na njih so ljudje po-

Skupinska slika s sprejema pri predsedniku republike

kazali, da imajo radi to našo Slovenijo in jim je mar zanjo. Ni jim vseeno, kam gre in kaj bo z njo v prihodnje. Še posebej se o tem sprašujemo ljudje, ki smo leta 1991 nosili uniforme naše Teritorialne obrambe. Tudi ob tem prazniku nismo pozabili vseh tistih, ki so pred dvanajstimi leti položili na ol-

tar domovine svoja življenja, da je postala ter ostala neodvisna in samostojna. Prav tako nismo pozabili vseh svojcev padlih. Srečali so se v dolini kralja Matjaža, v Mežici, dan pred praznikom pa jih je sprejel tudi predsednik države dr. Janez Drnovšek.

(KuB)

Tradicionalno kosilo

Gospod Jože Kreuh in njegova soproga Silva povabita vsako leto junija, ko praznujemo veterani pa tudi vsi Slovenci naš največji praznik dan državnosti, svojce padlih v osamosvojitveni vojni na slovesno kosilo. Vsa ta leta po osamosvojitvi so se zbrali svojci padlih v njegovi restavraciji na mejnem prehodu Holmec. Jožetova gostoljubnost in odlična Silvina kuhinja sta ob pomoči Generalštaba Slovenske vojske, ki je zagotovil prevoze družin na Holmec, ustvarili izjemno prijetno doživetje. Poleg srečanj, obujanja spominov, besed hrabrenja v težkih trenutkih so ta srečanja imela tudi poseben pomen, kot jo ima tudi Holmec v naši osamosvojitveni vojni.

Letos pa je Jože Kreuh povabil svojce padlih v svoj novi gostinski objekt v Mežici. Zbrane je s toplimi besedami pozdravil državni sekretar z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Franci Žnidaršič. Svojci padlih so zakoncema Kreuh v zahvalo za vsakoletno povabilo izročili darila. Srečanje pa so svojci padlih izkoristili tudi za volitve predsednika sekcije, ki jih zastopa v našem predsedstvu. Tokrat so soglasno izvolili Ireno Petrič. Seveda pa niso mogli

mimo aktualnih zadev, na primer »tako imenovanih izbrisanih«. Sprejeta je bila naslednja skupna izjava:

Na srečanju svojcev padlih v vojni za Slovenijo, ki ga vsako leto že tradicionalno prirejata v svojem gostišču zakonca Silva in Jože Kreuh iz Mežice, smo se svojci padlih pridružili mnenju Zveze veteranov vojne za Slovenijo v primeru »izbrisanih«. Zavzemamo se za ločeno obravnavanje vseh pripadnikov JLA v zadevi »izbrisani«, saj menimo, da le-ti

niso upravičeni do priznanja vseh pravic, ki naj bi jim po zakonu pripadale. Ogorčeni smo predvsem zaradi dejstva, da so ti bili v osamosvojitveni vojni za Slovenijo na strani JLA in so se tako borili proti našim sinovom, možem in očetom.

V večerni dnevno-informativni oddaji Odmevi na nacionalni televiziji dne 22. 5. 2003 sta svoja nasprotujoča si mnenja glede »izbrisanih« izpostavila predsednik ZVVS Srečko Lisjak in zastopnik »izbrisanih« Matevž Krivic, ki je govoril o nekaj sto do tisoč pripadnikov JLA izmed 18.305 »izbrisanih«. Dejstvo, da gre za takšno število tistih, ki so našim sinovom, možem in očetom stali nasproti, nas je še dodatno razjezilo, predvsem zaradi tega, ker nas je »le« 23 družin, ki smo v osamosvojitveni vojni izgubili najdražje.

Tako se nam zdi prav, da bi se enkrat država Slovenija oziroma njeno politično vodstvo – in ne le nekatere organizacije, kakšna politična stranka in redki posamezniki – zavzelo za pravice svojcev padlih in se končno enkrat postavilo nasproti zahtevam tistih, ki so bili v vojni za Slovenijo na nasprotni strani in se tako bojevali proti tistemu, za kar smo se Slovenci odločili na plebiscitu leta 1990. Ob tej priložnosti se tudi zahvaljujemo zakoncema Kreuh, ki vsako leto poskrbita, da se svojci srečamo pri njiju, in nam tako dokazujeta, da vojna le ni bila zaman, predvsem pa da niso bile zaman vse žrtve osamosvojitvene vojne ter da v naši Sloveniji še obstajajo svetle izjeme, ki znajo ceniti požrtvovalnost vseh, ki so osamosvojitveno vojno pripravljali in jo uspešno končali.

J. Č.

Pozdrav državnega sekretarja Francija Žnidaršiča

Izročitev darila gostitelju g. Kreuhu

VSEBINA

NAŠ PRAZNIK Odkritje spomenika rodoljuba vojne za Slovenijo	4-7
NAŠ POGOVOR V Sloveniji je bil generalni sekretar WWF	8-9
IZ DELA ZVVS Delovni so bili številni organi ZVVS	10-11
ODMEV, PREBERITE Grenkoba nekega srečanja	12
Čestitka ZZB NOV	12
Javno opravičilo	12
VPRASHANJE IN ODGOVOR Pobuda gorenskih veteranov	13
Naslov naj bo natisnjen	13
Čini v Slovenski vojski	13
NA OBISKU Bili smo pri družini Petrič	14-15
NAŠI OBRAZI Srečanje z novinarjem in veteranom Simonom Seljakom	16
ZGODBE IZ NAŠE VOJNE Kako sva z Nado iskali izgubljena Makedonca	17
V BESEDI IN SLIKI Mesto in položaj praporščakov v ZWS	18-19
IZ DOPISNIŠKE BELEŽKE Kum po dvanajstih letih	20
Vollini zbor v Krškem	20
Simbolno dejanje prvič v Savinjski dolini	21
Janku Premrlu - Vojku v spomin	21
Uspešno delovno leto	22
Novi člani ZVVS	22
Zakonodaja je toga	23
V Rušah potegnili črto pod uspešnim delom	23
Dokumentarno gradivo in pričevanja za zbornik	24
Tudi litjsko območno združenje ima svoj prapor	24
Kočevskih 10 let	25
Veterani Nove Gorice v Londonu	25
Pohod na Triglav	25
Mladi o osamosvojitveni vojni	26
Sekcija žensk veterank	26
Kostja Virant, veteran na kvadrat	26
Trideset let orientacijskih tekmovanj	26
VASE PISMO Drugorazredni veterani	27
V SPOMIN Slovenija je naročila dodatna oklepna vozila valuk	28-29
Česke težave z letalom L 159	30
Tudi Poljaki bi radi imeli hummerje	30
Spremembe pri uporabi helikopterjev AH-64 apach	31
PREDSTAVLJAMO Stražarji glavnega mesta	32-33
MEDALJE GOVORILJO Posavski tetraedri	34
ŠPORT Končane veteranske ekipne športne igre	35
Med ribiči najboljši Ptujčani	36
VETERANOV (HUMOR) Karikature in aforizmi	37
KRIZANKA Nagradna križanka	38
OGLESI	39-40

Fotografija na naslovnici: Spomenik rodoljuba v Geossu, foto: (KuB)

Izdajatelj: Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo, p. p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana; tel.: (01) 524 26 88; matična št.: 1211293, davčna št.: 200075715; P. R. NLB - posl. Moste, Ljubljana, št.: 02012-0089693246. Odgovorni urednik: Jože Čibej. Člani uredništva: mag. Rina Klinar, Bojan Kuntarič, Mirko Kržišnik in Jože Kuzman. Zunanja sodelavca: Milan Alašević (karikature in aforizmi), Cveto Erman (križanka). Grafični prelom: Luxuria, d. o. o., Ljubljana; tisk: SET, d. d., Ljubljana. Naklada: 16.400. Po mnenju Urada vlade za informiranje se za glasilo Veterani skladno s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS, št. 89/98) za nosilce besede, slike in zvoka obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8 %. Skladno s 1. točko 12. člena so plačniki davka na dodano vrednost davčni zavezanci, ki opravijo promet blaga in storitev, od katerega se obračunava in plačuje DDV. Prispevke za naslednjo številko VETERANA pošljite na naslov: ZVVS, uredništvo glasila »Veteran«, Rojčeva ulica 16, p. p. 2780, 1001 Ljubljana. Nepodpisanih prispevkov ne objavljamo.

Prispevke za naslednjo številko Veterana obvezno pošljite na računalniških disketah 3,5" v urejevalniku Word for Windows.

ISSN 1580-4518

*Da, bilo je res,
a skoraj nemogoče je bilo vse to verjeti,
ko bes jeklenih orlov paral je nebo,
ko od granat grmečih ni klonil kuma stolp.
da, bilo je res,
bil to je ton peklenske ode,
ječal zvonik in svete nežje je oltar.*

*Pesem trboveljskega rudarja
Mihaela Gosaka Poi v samostojnost*

Spoštovani veterani!

Mesec junij je za nami. Dan državnosti in številne proslave v spomin na dogodke iz osamosvojitvene vojne. Čas je pravi, da se kljub čestitkam in obljubam, ki smo jih prejeli, spomnimo tudi na nekatere, milo rečeno, »neljube dogodke«. Začelo se je z nametano zemljo na naš spomenik na Medvedjeku. Marsikdo bo rekel, da vse to ni vredno omembe. Mogoče ne za tiste, ki so vojno preživeli za zapečkom. Pa vendar so vsi tisti, ki so s pogumom pa tudi s strahom stali nasproti sovražniku, tisti, ki so občutili jekleni piš letal in izstrelkov, ostali brez besed. Kako malo je človeške kulture, kako malo je spoštovanja do našega boja za samostojno Slovenijo. Ne želim špekulirati, toda, ali ni bil Medvedjek že drugi »žrtev« napada. Upam, da je drugi dogodek le slučajnost in malomarnost odgovornih na gradbišču avtoceste.

In potem se je zgodila še odločitev Ustavnega sodišča o »izbrisanih«. Mogoče je boljši izraz »čakajočih na izid«. Bomo odkriti in priznajmo, da so nekateri »čakajoči« uspešno kalkulirali in končno izračunali, da jim je v državi Sloveniji neprimerno boljše kot v njihovi rodni domovini, pa še lep kupček denarja lahko dobijo za to. Žal so se jim pridružili tudi nekateri kolegi iz veteranskega združenja Sever s svojo znamenito izjavo za medije.

In tu so ponovni napadi na branilce Holmca. Tudi čas je bil »pravilno« izbran. Neposredno pred obletnico te dvodnevne koroške bitke in pred našim največjim praznikom dnevom državnosti. Nekaterim v tej državi, posebno pa v tem primeru Nevi Miklavčič Predan in njenemu HMS, svetujemo, da naj se ta nevladna organizacija bori tudi za pravice nas veteranov, za pravice žrtev osamosvojitvene vojne. Za pravice Ivana Starine, ki so ga sovražnikove krogle prikovale na posteljo, za njegovo pravico, da bi lahko vstal in pogledal svobodno sonce. Ne, Helsinškemu monitorju ni mar tistih, ki so žrtvovali vse, tudi svoje življenje, da lahko oni skrbijo za »izbrisane, okupatorje itn.«. Ne vedo ali pa nočejo vedeti, da imajo tudi žrtve osamosvojitvene vojne svoje pravice.

Spoštovane veteranke in spoštovani veterani! Vrnimo se z mislimi raje v junij, v mesec naših srečanj in obujanj spominov.

Dejstva, da pripadamo generaciji, ki si je edina v slovenski zgodovini pridojevala rojstvo države, nam ne more vzeti nihče. Poskusi spreminjanja te resnice zaradi opravičevanja lastnih samotnih dejanj, skrivanja, neodločnosti in strahopetnosti so le obžalovanja vredna dejanja nekaterih posameznikov.

Jože Čibej

Z ODKRITJEM SPOMENIKA RODOLJUBU OSAMOSVOJITVENE VOJNE V GEOSSU ZAZNAMovali DAN VETERANA

Slovesnost se je začela s himno in z dvigom zastave.

»Ključ do sreče so sanje, ključ do uspeha je uresničitev teh sanj«.

Spodnja Slivna – natančneje geometrijske središče Slovenije je bilo v soboto, 17. maja, prizorišče prisrčne slovesnosti, na kateri so se veterani vojne za Slovenijo spomnili desete obletnice ustanovitve svoje organizacije in zaznamovali dan veteranov. Med prireditvijo so odkrili spomenik rodoljubu osamosvojitvene vojne iz leta 1991. Zbrane je najprej pozdravil predsednik ZVVS polkovnik Srečko Lisjak, slavnostni govornik pa je bil načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Ladislav Lipič, ki je tudi sam veteran. Spomenik rodoljubu sta družno odkrila brigadir Lipič in polkovnik Lisjak.

Slovesnost se je začela približno pol ure prej, kot je bilo napovedano, saj je prihajajoče veterane in druge obiskovalce s svojim ubranim igranjem pozdravljala Orkester Slovenske vojske. Nekaj minut pred začetkom so na prizorišče prišli praporščaki, ki so nosili prapore ZVVS, PO ZVVS, vseh ZVVS, Združenja Sever in Svetovne veteranske federacije. Kot se za veteransko prireditev spodobi, se je začela natančno ob 11. uri

z igranjem državne himne in dvigom državne zastave.

Hvala vam za pogum in odločnost pri obrambi Slovenije

Udeležence je naprej pozdravil predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo polkovnik Srečko Lisjak. »V obdobju 1990-1991 smo neposredno, odločno in pogumno pristopili k uresnitvi tisočletnega sna slovenskega človeka o samo-

stojni, svobodni in demokratični državi Republiki Sloveniji. Zaradi uresnitve teh sanj lahko danes ponosno zaznamujemo 10. obletnico naše veteranske organizacije, ki združuje vse tiste, ki so v tistem neponovljivem obdobju delovali za naš skupni slovenski dom,« je uvodoma poudaril. Dejal je tudi, da je ZVVS domoljubna, nestrankarska, nepridobitna in nevladna samostojna zveza območnih združenj

veteranov vojne za samostojno Slovenijo. Sodeluje z vsemi, ki spoštujejo preteklost, naš čas, dogodke, dosežke in posledice, ki temeljijo na ljubezni do doma, družine in domovine. Po njegovih besedah je 17. maj dan veteranov vojne za samostojno Slovenijo v spomin na dan, ko se je leta 1990 začel projekt Manevrške strukture narodne zaščite in se je zavrnil ukaz o oddaji orožja, katerega izvajalci so preprečili popolno razorožitev tedanje TO. Prav projekt MSNZ je postavil temelje za vzpostavitev obrambne sile novo nastajajoče države. Te obrambne sile so tvorili TO, tedanja milica in vsi tisti prebivalci RS, ki so v najrazličnejših institucijah in kot posamezniki dodali kamenček v mozaik obrambe RS. Vsem tem gre danes zahvala in spomin, tudi s tem znamenjem v geometričnem središču Slovenije.

»Naša organizacija je in bo ohranjala spomin na osamosvojitveno vojno, krepila domoljubje, ohranjala spomin na zgodovinske dogodke preteklosti, skrbela za neomadeževanost naših dejanj, dosežkov

Predsednik ZVVS polkovnik Srečko Lisjak je v Geossu uvodoma še posebej pozdravil načelnika GŠSV brigadirja Ladislava Lipiča, generalnega sekretarja Svetovne veteranske federacije dr. Mareka Hagmayerja, veteranski delegaciji Hrvaške in Madžarske, veteranski delegaciji ZZB NOB in Zveze vojnih invalidov Slovenije, delegacije zamejskih Slovencev iz Avstrije in Italije, družine padlih v vojni za Slovenijo in predstavnike javnega in političnega življenja, ki so se odzvali veteranskemu vabilu.

in posledic,« je poudaril polkovnik Srečko Lisjak. »Obenem se bomo borili z vsemi legalnimi demokratičnimi sredstvi proti pretvarjanju resnic, zgodovinskih dejstev, zaničevanju in omadeževanju aktivnosti, ki so omogočile nastanek obrambe in svetovno priznanje naše domovine RS od tistih, ki so se skrivali, nasprotovali in na nasprotih okopih stali.

Priveditve so se udeležili številni veterani in drugi obiskovalci.

Zbrane v Geossu je najprej pozdravil predsednik ZVVS polkovnik Srečko Lisjak.

Spoštovani! Hvala vam za vaš pogum, odločnost in dejanja v procesu osamosvajanja Slovenije. Hvala usodi, da sem se lahko bojeval skupaj z vami. Naj živi svobodna, samostojna in demokratična Republika Slovenija. Želim vam veliko veteranskega ponosa in mladostnega zanosa!

V nadaljevanju je veterane in druge zbrane pozdravil generalni sekretar Svetovne veteranske federacije **Marek Hagmayer**. Med drugim je poudaril, da mora vsaka država skrbeti za svoje veterane, saj so ji ti pribojevali ali pa obranili samostojnost in neodvisnost.

Mejniki med dvema obdobjema naše zgodovine

Slavnostni govornik na slovesnosti v Geossu je bil načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir **Ladislav Lipič**.

»Lepo pozdravljeni na današnji slovesnosti ob dnevu ZVVS in 10. obletnici ustanovitve ZVVS. Zbrali smo se veterani vojne za Slovenijo in vsi, ki nam dogodki iz preteklosti pomenijo zgo-

dovinski spomin. Leti 1990 in 1991 bosta za vedno zapisani v slovensko zgodovino. Sta mejniki med dvema obdobjema slovenskega naroda ter sta izkušnji, za vedno vtisnjeni v narodov spomin. S tem, ko smo Slovenci izglasovali in oblikovali

V imenu Svetovne veteranske federacije je udeležence pozdravil njen generalni sekretar dr. Marek Hagmayer.

svojo državo, še ni bil končan celoten proces osamosvajanja. Državo smo morali tudi obraniti. Veteranska organizacija je nastala iz enotne želje, misli in

dejanj, poguma in odločnosti, dosežkov ter posledic.« Načelnik GŠSV je še dodal, da iz preteklosti vemo, da se slovenski narod v svoji zgodovini vojnam ni mogel izogniti. Tudi to spoznanje je 1968. leta utemeljevalo ustanovitev Teritorialne obrambe. Dogodki, ki so se bliskovito zgodili konec devetdesetih let, so narekovali potrebo po odločnem NE vsem tistim, ki so bili prepričani, da bo slovenski narod klonil pred pretvezo takratne vladajoče oblasti. Zaradi tega je nastala tudi Manevska struktura narodne zaščite, ki je opravila pomembno delo leta 1990 pri nastajanju temeljev za kasnejše dobre rezultate osamosvojitvene vojne za Slovenijo. Takrat so Teritorialna obramba, Slovenska policija in slovenski narod v odločilnih trenutkih stopili skupaj ter obranili demokratično pravico do samoodločbe.

Oblikujemo sodobno vojaško organizacijo

Brigadir **Ladislav Lipič** je spregovoril tudi o Slovenski vojski, takšni, kot je, kot se je rodila iz dejanj, katerih so se spomnili na Spodnji Slivni, ter o poskusih prevrednotenja dejstev iz let 1990 in 1991. »Slovenska vojska ima danes jasno vizijo razvoja, postajamo visoko usposobljena in učinkovita voj-

dobrim desetletjem. Pojavi vrednotenja preteklosti so običajni po nekem zgodovinskem prelomnem dogodku. Vesel sem, da smo te dogodke začeli vrednotiti takoj, ko so nastali, in da smo upravičeno občutljivi za vsako drugačno oceno osamosvojitvene vojne, ki ni enaka doživetim in preživetim dejstvom. Prav zato je pomembno, da razmere preteklega časa predstavimo nepristransko, uravnoteženo in z zgodovinskim pristopom. V zadnjem času poskušajo posamezniki vzbuditi dvom o popolni upravičenosti in pravici Slovencev do tega, da smo se uprli takratnim zablodam Jugoslovanske armade in tudi z vojno izbojevali slovensko samostojnost. Vsi mi, ki smo takrat aktivno sodelovali, vemo, da smo delovali preudarno, pošteno in odločno.«

Veterani pripravljene še enkrat braniti samostojno Slovenijo

Ob koncu je brigadir **Ladislav Lipič** izrazil prepričanje, da je v našem okolju dovolj pozitivne volje, da bo vse manj enostranskih ocen dogodkov iz osamosvojitvene vojne. Tradicija, vrednote in ponos so še vedno pomembni atributi za vse, ki smo se bojevali. »Naša naloga pa je tudi, da to širimo med mlajše generacije. O tem priča

Slavnostni govornik je bil načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir **Ladislav Lipič**.

»tudi množična udeležba na današnji slovesnosti. Države se rojevajo v krvi. Tudi Sloveniji to žal ni bilo prihranjeno – med NOB in v osamosvojitveni vojni. Za boljše prihodnost slo-

→

Spomenik »Rodoljubu osamosvojitvene vojne 1991« je odkrit.

venskega naroda pa so borci NOB in osamosvojitvene vojne ter veterani častno darovali nekaj, kar je neponovljivo – svoja življenja. Slava jim. Odkritje spomenika slovenskemu rodoljubu naj bo v tem geometrijskem središču Slovenije simbolni dokaz enotnosti, spominski kovancec z napisom kjerkoli – kadarkoli pa dokaz, da

Polkovnik Srečko Lisjak se je za sodelovanje in nesebično pomoč pri ureditvi spominskega parka, postavitvi spominskega znamenja in pripravi slovesnosti zahvalil Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, Slovenski vojski, Občini Litija, Društvu Geoss, arhitektu Miru Kvasu in nastopajočim.

smo veterani kjerkoli in kadarkoli v Sloveniji pripravljene ponoviti osamosvojitvene dogodke iz leta 1991, ko gre za obrambo Slovenije – naše domovine. Vesel sem, da sem lahko spregovoril na slovesnosti, ki obuja spomine na kamenček iz naše polpretekle zgodovine, vendar kamenček, ki je prispeval k neprecenljivi vrednoti: miru in varnosti,« je sklenil svoje razmišljanje načelnik GŠSV brigadir Ladislav Lipič.

»Slovenskemu rodoljubu 1991«

Nato sta brigadir Lipič in polkovnik Lisjak odkrila spomenik rodoljubu osamosvojitvene

vojne leta 1991. Po tem slovesnem dejanju je predsednik ZVVS spregovoril nekaj besed. »Dovolite mi še nekaj misli neposredno po odkritju spominskega obeležja slovenskemu rodoljubu 1991. Postavljeno je v tem prelepem spominskem parku med obeležjem geometričnega središča Slovenije in lipo, simbolom slovenstva. Sestavlja ga 36 kamnitih kvadrov iz vseh značilnih pokrajin, kjer živijo Slovenci, tu in onkraj meje. Sporočilna vsebina spominskega znamenja je: »Kamen na kamen smo jo gradili pretekli in sedanji rodovi. Ljudje, različni kot ti kamni iz pokrajin, kjer se razraščajo korenine slovenske lipe, mehki in

Drobec s spomenika; konjenik – bojevnik s situle z Vač.

trdi, topli in hladni, gladki in robati. Povezali smo jih s svojo krvjo ljubezni, s svojim jezi-

kom in kulturo, tudi s svojo krvjo.

Za našo domovino, za našo svobodo, za našo državo Slovenijo.«

Kamnite kvadre so klesali dijaki Srednje poklicne šole kamnosekov iz Ljubljane, ki so s svojo mladostjo in delom porok za pot Slovenije v lepšo in srečnejšo prihodnost. Kamnite kvadre povezujejo sidra iz nerjavečega jekla, ki ponazarja povezanost Slovencev v krvi, jeziku, kulturi, delu in življenju. Na spomeniku je plošča z detajlom konjenika – bojevnika s situle z Vač, ki jo je izdelal tukajšnji domačin Zvone Kolenc.

Naj to kratko predstavitev končam z naslednjo mislijo: veličina spomenika še ne pomeni veličine dejanja, ker samo veličina dejanja daje veličino spomeniku,« je poudaril polkovnik Srečko Lisjak.

Predsednikovo pismo

Na slovesnost v Geossu je bil povabljen tudi predsednik države dr. Janez Drnovšek. Na žalost zaradi že drugih vnaprej dogovorjenih obveznosti ni mogel priti na Spodnjo Slivno. Vsem udeležencem pa je poslal pismo, ki so ga nato prebrali na slovesnosti. V njem je predsednik republike zapisal: Gospod predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo, veterani vojne za Slovenijo, pred 12 leti so bili državljani

Pripinjanje spominskih trakov MSNZ na prapore pokrajinskih odborov ZVVS.

Slovenije na hudi preizkušnji. Pokazati je bilo potrebno iskrenost in hrabrost za uveljavitev naše jasno izražene volje. Veterani ste bili prvi med njimi, ki ste se odzvali in se odločno, z orožjem postavili v bran nastajajoče države. Brez vašega nesebičnega dajanja danes ne bi imeli tega, na kar smo ponosni – svoje domovine.

Tudi zaradi tega nikoli ne smemo pozabiti leta 1991, ki je bilo ključno za uresničitev naših ciljev. Veteranom vojne za Slovenijo gre posebna zahvala za zmago, uspešno izpeljano osamosvojitve, kar je bil temeljni kamen našega uspeha. Vaša dejanja so dragocena in zelo pomembna za življenje naše države in našo prihodnost. So dejanja, ki so zavarovala duhovni in fizični obstoj slovenstva.

Posebno pozornost udeležencev je pritegnila folklorna skupina KUD Študent iz Maribora.

žavo, vlagamo v izobraževanje in kulturo ter zadržimo status uglednega in zanesljive

kjer bo stal vaš spomenik »Slovenskemu rodoljubi osamosvojitvene vojne 1991«, ni mogel biti izbran bolje, kot je. Spomenik v geometričnem središču Slovenije naj simbolizira ne samo zahvalo in spomin vsem, ki so prispevali k uresničitvi stoletnega sna Slovencev, temveč tudi enotnost in čvrsto odločenost, da priborjenega nikoli ne bomo izgubili in bomo sledili izročilu in sporočilu vaših dejanj.

Vsem veteranom vojne za Slovenijo čestitam za njihov praznik in vam še naprej želim uspešno delo.

Slovesnost se je nadaljevala še z enim simboličnim dejanjem. Na prapore ZVVS so nekdanji načelniki Manevrske strukture narodne zaščite pripeli spomin-ske trakove MSNZ.

V kulturnem programu so nastopili Orkester Slovenske vojske, recitatorji in pevci, poseben čar pa so slovesnosti z nastopom dali člani folklorne skupine KUD Študent iz Maribora.

Po slovesnosti so udeleženci v prijetnem ozračju nadaljevali druženje in na dan so privreli spomini na čas pred dvanajstimi leti, ko sta bili na izbiro samo dve možnosti – braniti domovino ali ostati v balkanskem kotlu. Tisti, ki so bili v Geossu, so prišli za orožje. Na to dejanje so vsak dan bolj ponosni, čeprav ga skušajo danes nekateri minimalizirati ali pa bi ga najraje izbrisali s krpo za prah.

(KuB)

Po koncu slovesnosti so si veterani in drugi pozorno ogledali spomenik rodoljubi.

Zavedali smo se pravičnosti svojih interesov in svoje pravice do lastnega odločanja o svoji usodi. Slovenija se je trdno odločila in se je zavedala svoje moči in jo s trdnim korakom, voljo in ponosom v preteklih letih tudi upravičila. Postali bomo člani Severnoatlantske zveze in Evropske unije, kar je priznanje mednarodne skupnosti našim naporom in dozorelosti. Državljanke in državljani Slovenije živijo v demokratični socialni državi, ki spoštuje človekove pravice in zagovarja vrednote civiliziranega sveta. Tudi v prihodnosti nas mora voditi naša skupna želja, da še naprej izboljšujemo pogoje dela in življenja, krepimo gospodarstvo, gradimo pravno dr-

ga mednarodnega partnerja. Veterani vojne za Slovenijo, kraj,

»Pranje glave«? Ne, pohvale za vzoren nastop.

NA OBISKU V SLOVENIJI JE BIL GENERALNI SEKRETAR SVETOVNE VETERANSKE ORGANIZACIJE MAREK HAGMAJER

Veterani za mir

Ob dnevu veteranov vojne za Slovenijo je našo državo drugič obiskal generalni sekretar Svetovne veteranske organizacije, Poljak Marek Hagmajer. Za nekaj minut smo ga zmotili v Poljčah, kjer je v izobraževalnem centru bival med štiridnevnim obiskom v Sloveniji od 16. do 19. maja.

Med obiskom v Sloveniji je generalnega sekretarja Svetovne veteranske organizacije Mareka Hagmajerja sprejel predsednik republike dr. Janez Drnovšek.

Generalnega sekretarja je 16. maja popoldne na Brdu sprejel predsednik republike dr. Janez Drnovšek, zvečer se je v Lescah srečal s predsedniki Zveze veteranov vojne za Slovenijo, slovenske borčevske organizacije in zveze društev vojnih invalidov Slovenije, 17. maja se je udeležil osrednje slovenske slovesnosti in odprtja spomenika na Vačah, naslednji dan, v nedeljo, je obiskal bolnišnico Franjo. Pred odhodom v Pariz, kjer je sedež Svetovne veteranske organizacije, pa je obiskal tudi Dom veteranov v Radovljici in se srečal s predsednikom OZVVS Radovljica Jesenice Janezom Koseljem.

V pogovoru je pohvalil Slovenijo in njene prijazne ljudi ter poudaril, da je v primerjavi z drugimi evropskimi državami čista in lepa dežela, v kateri je doživel prijazen sprejem.

Svetovna veteranska organizacija (SVO) je mednarodna nevladna organizacija, ki združuje organizacije tistih, ki so trpeli v vojni in želijo prispevati k postavitvi bolj mirnega, pravičnega in mirnega sveta, temelji pa na načelih Ustanov-

ne listine Združenih narodov in Listine o človekovih pravicah. Med nalogami te organizacije je generalni sekretar omenil skrb za mednarodni mir in varnost, razoroževanje, krepitev dialoga, razumevanja in zaupanja, spoštovanje človekovih pravic, demokracijo ter uveljavljanje pravic vojnih veteranov v smislu socialnih in ekonomskih razmer za njihovo življenje.

In kako je postal generalni sekretar?

»Predolgo bi trajalo, če bi podrobneje razložil vso pot. Nisem veteran, sta pa veterana moja starša, ki sta se bojevala v vojni. Svetovna veteranska organizacija je potrebovala profesionalca, generalnega sekretarja, prijavil sem se in bil izbran. Pred tem sem bil generalni sekretar druge mednarodne organizacije OZN.«

Živi v Parizu in pogosto gre domov, sedaj, v elektronski dobi, pa lahko obišče domovino tudi z internetom.

Dr. Marek Hagmajer

Dr. Marek Hagmajer, generalni sekretar Svetovne veteranske organizacije, državljani Poljske, je bil na to mesto izvoljen na 22. generalni skupščini SVO v Seulu leta 1997.

Rojen je bil 28. avgusta 1945 v Varšavi, z ženo Joanno imata hčerko in sina. V prostem času rad bere, smuča, fotografira in snema s kamero, sicer pa je njegovo delo pestro in ga je vodilo po vsem svetu.

Po srednji šoli je dokončal pravno fakulteto v glavnem mestu Poljske, magistriral iz prava in doktoriral iz političnih ved leta 1977 s temo Dvostranski vojaški sporazumi ZDA po drugi svetovni vojni. Študiral je tudi v Parizu. Delal je kot raziskovalec na Poljskem inštitutu za mednarodne odnose v Varšavi, ima pa tudi bogate mednarodne izkušnje, kot član poljske delegacije v mednarodni komisiji za kontrolo in nadzor v Vietnamu, bil je generalni sekretar Svetovne zveze organizacij Združenih narodov, podpredsednik oziroma član več mednarodnih nevladnih organizacij v Ženevi, sodeloval ali organiziral pa je tudi več mednarodnih konferenc, seminarjev in srečanj o razoroževanju, varnosti, miru in človekovih pravicah.

RK

Ob njegovem prvem obisku v Sloveniji decembra 2001 je beseda tekla tudi o potrebi po ustanovitvi ženskega odbora v SVO. Sedaj delujeta že dva, eden v Evropi in drugi v Aziji ter Pacifiku. Meni, da je treba ženskam nameniti posebno pozornost, in se je osebno zavzel za to. Ženske trpijo ne le kot vojakinje, temveč tudi kot mame in žene. Zato potrebujejo posebno zaščito, in

Marek Hagmajer je skupaj s predstavniki Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ZZB NOV in Zveze društev vojnih invalidov Slovenije položil venec k spomeniku v Begunjah.

to ne samo v vojni, ampak tudi po njej. Ženske so preobremenjene z delom v službi in doma v mnogih državah, zato bi morale izobrazevati moške v smislu, da si morajo deliti delo z ženskami.

Poudaril je tudi potrebo po reševanju problemov vojnih invalidov, ki tudi potrebujejo posebno zaščito, a drugačno kot ženske. »Razumeti moramo,« je povedal Marek Hagmajer, »da so postali invalidi, ker so se bojevali za domovino, imeti morajo posebne ugodnosti in možnosti, urejene dostope v stavbah, dvigala, prirejene avtomobile, da se lahko popolnoma vključijo v družbo.«

Na vprašanje, kaj lahko storimo v Sloveniji glede skrbi za ženske in vojne invalide, je dejal, da je treba o tem javno govoriti in pri tem lahko mediji odigrajo pomembno vlogo. »Potrebna je vzgoja v šoli, mladim je treba spregovoriti o teh članih družbe,

Zadnji dan obiska v Sloveniji si je generalni sekretar svetovne veteranske organizacije Marek Hagmajer ogledal tudi znamenito partizansko bolnišnico Franja.

Visoki gost se je pogovarjal tudi z načelnikom Generalštaba Slovenske vojske takrat še brigadirjem Ladislavom Lipičem

Nihče ne razume bolj potrebe po miru kot tisti, ki so se bojevali v vojni, je moto Svetovne veteranske organizacije. Ustanovljena je bila novembra 1950 v Parizu ter združuje 185 organizacij iz več kot 80 držav na petih celinah, 20 pa jih letos čaka na sprejem. Zveza veteranov vojne za Slovenijo je članica te organizacije od leta 1994.

ki so pogosto slabotnejši. V Svetovni veteranski organizaciji so moški v večini, zato se ženske težko prebijejo naprej. Tudi v delegacijah so predvsem moški in zato sem v vabilu za letošnjo generalno skupščino že pozval članice SVO, da naj v delegacije vključijo tudi ženske, a me ne poslušajo,« je dodal.

Med nalogami do konca leta je omenil 24. generalno skupščino, ki bo letos od 30. novembra do 5. decembra v Južni Afriki. Med drugim bodo sprejeli nove članice, različne resolucije in program dela.

Ob koncu pogovora pa je Marek Hagmajer dejal: »Po svoje mi je žal, da Svetovna veteranska organizacija raste, čeprav bi drugi generalni sekretarji to težko dejali. Ko so leta 1950 ustanovili to organizacijo, so menili, da so zadnja generacija vojnih veteranov, a so se na žalost motili. Vsak generalni sekretar je lahko vesel, da njegova organizacija raste, jaz pa nisem, ker to pomeni več žrtev vojne in vojnih veteranov.«

Rina Klinar

Sprejem pri predsedniku republike je delegacija Zveze veteranov vojne za Slovenijo izkoristila in dr. Janezu Drnovšku ob njegovem rojstnem dnevu podarila miniaturni tetraeder. Izročil mu ga je predsednik ZZVS polkovnik Srečko Lisjak.

MED DVEMA ŠTEVILKAMA REVIJE VETERAN SO S POLNO PARO DELALI ŠTEVILNI ORGANI ZVVS

Dela nikoli ne zmanjka

Tudi zadnje obdobje, od 20. do 21. številke Veterana oziroma od sredine marca do konca junija, je bilo delovno.

Delovna srečanja s sekretarji območnih združenj je oblika dela, ki je vedno večjega praktičnega pomena. Na teh srečanjih se lahko v miru pogovorimo o vseh problemih in morebitnih težavah, ki jih srečujemo pri našem vsakodnevem delu.

Center za obrambno usposabljanje v Poljčah je gostil 70 naših praporščakov in njihovih namestnikov, od katerih se jih je 29 tega urjenja udeležilo prvič, 10 drugič, 31 pa že tretjič. Vedno večja udeležba praporščakov pri učenju in vadbi, ki jo izredno dobro vodi praporščak ZVVS Dominik Grmek, njihova zavzetost in velika volja do tega dela so vedno bolj opazni tudi navzven, nanje smo lahko upravičeno ponosni.

Delovna srečanja s sekretarji območnih združenj je oblika dela, ki je vedno večjega praktičnega pomena. Na teh srečanjih se lahko v miru pogovorimo o vseh problemih in morebitnih težavah, ki jih srečujemo pri našem vsakodnevem delu, tako v strokovni službi kakor tudi v območnih združenjih. Da bi povežali zabavo s koristnim, smo letošnje srečanje pripravili v Krškem, takrat, ko so potekala tekmovanja v prvih dveh panogah letošnjih ekipnih veteranskih športnih iger.

Najprej smo jih seznanili s programom dela in predvidenimi dejavnostmi za prvo polletje. Opozorjeni so bili na nujno čimprejšnjo prilagoditev vseh

kdo je lahko sploh naša članica ali član, pa vse do pravilne izpolnitve »prijavnice«, skupaj s plačilom članarine. V ZVVS vztrajamo, da se morajo pri

Zasedanje predsedstva ZVVS v Gornji Radgoni

njihovih dokumentov z dokumenti ZVVS in še posebej na pomembnost pravilnega finančnega poslovanja. Ponovno je bil predstavljen postopek včlanjevanja, in to vse od tega,

sprejemanju spoštovati vsa določila, za katera smo se opredelili in jih tudi zapisali v statutu. Ker je še vedno veliko neznank o vodenju članske evidence, vnašanju določenih sprememb

in dolžnosti do obveščanja ZVVS o pobranih članarinah, je bil govor tudi o tem.

Ker predstavlja nakup slovesne veteranske obleke za mnoge članice in člane velik finančni zalogaj, smo se v vodstvu ZVVS odločili, da ponudimo članstvu tudi možnost nakupa veteranske srajce naše zelene barve z vsemi tremi našitki, na prsnem žepu naš znak, na rokavih pa veteranski znak in znak Svetovne veteranske federacije.

Predsedstvo ZVVS je imelo v tam času dve seji, prvo 17. aprila v Gornji Radgoni, drugo pa 17. junija v Izoli. Priprave za ti seji je opravil sekretariat prav tako na dveh sejah, in to 24. aprila in 5. junija. Po eno sejo sta imeli tudi Komisija za statutarna, finančna in organizacijska vprašanja ter Komisija za kadrovske in statusne zadeve. Izredno dobro je bilo ocenjeno delo letošnjega glavnega zbora ZVVS v Krškem. Dobro oceno je prejelo tudi delovno srečanje s sekretarji, čeprav udeležba ni bila takšna, kot bi si jo želeli. Beseda je tekla tudi o nekaterih predlogih sprememb naših pravilnikov in predlogih za podelitev priznanj ZVVS. Največ časa je bilo namenjenega pripravam na 17. maj – dan ZVVS, in to vse od sestavljanja protokola do števila udeležencev. Prvič je bil predstavljen celoten program I. mednarodnih veteranskih iger na Razkrižju. Govorili smo tudi o ustanovitvi novega območnega združenja v Ljubljani in o tem, da mora komisija za statusna in finančna vprašanja pregledati njihove dokumente, predvsem s stališča njihove skladnosti z dokumenti ZVVS.

Protestirali smo pri Darsu zaradi neodgovornega ravnanja njihovih izvajalcev del na Medvedjeku.

Beseda je tekla tudi o načrtu organiziranosti MSNZ v ZVVS, za kar so bile dane konkretne naloge nekaterim članom predsedstva.

Gasilsko-morski posnetek vodstva ZVVS, ki je nastal v Izoli

Soglasno je bila sprejeta pobuda, da se pridružimo akciji pomoči, ki jo pripravlja OZVVS za svojega člana Cmagerja, ki ga je državna meja odrezala od domovine.

V Gornji Radgoni je člane predsedstva ZVVS pozdravil župan Anton Kampuš.

Iz prve roke smo dobili informacijo o načinu reševanja kadrovske problematike v SV, v kar se bo aktivno vključila tudi naša organizacija. Ena od naših pobud je npr. ta, da se takoj prizna beneficirana delovna doba do leta 1993 tudi vsem nekdanjim aktivnim pripadnikom TO. Posebne razprave sta bila deležna praznovanje dneva ZVVS in odkritje spominskega znamenja v Geossu, oboje je bilo ocenjeno kot izredno uspešno. Sem spadajo tudi obisk generalnega sekretarja Svetovne veteranske federacije Mareka Hagmayerja pri naši organizaciji in sprejem naše delegacije pri predsedniku Republike Slovenije dr. Janezu Drnovšku ter precej odmevna tiskovna kon-

ferenca, ki smo jo imeli v dneh pred našim praznikom. Čeprav smo nekatere akcije šele končali, smo že začeli priprave za nove, tudi že za dostojno praznovanje 26. oktobra kot spomina na odhod zadnjega vojaka JLA iz Slovenije. Večkrat smo že bili kritični do medijev, ki našemu delu ne sledijo tako, kakor bi si želeli ali si zaslužimo, pravo nasprotje pa je odnos lokalne oblasti do našega dela; postalo je pravilo, da nas vedno pozdravijo tudi županje ali župani občin, v katerih gostujemo. V Gornji Radgoni nas je pozdravil župan Anton Kampuš, v Izoli županja Breda Pečan in na Razkrižju ob športnih igrah župan Stane Ivanušič.

Dne 14. junija smo Jožetu Kreuhu iz Mežice pomagali pri organizaciji tradicionalnega srečanja svojcev padlih v vojni za Slovenijo. Na njem je bila za predsednico te sekcije soglasno izvoljena Irena Petrič, ki je tako tudi po svoji funkciji postala članica predsedstva ZVVS. Uredniški odbor glasila Veterani brez meja« in končali letošnje 3. ekipne igre. Letos smo včlanili že novih 1000 članic in članov, sedaj nas je že skoraj 20.300.

Jože Kuzman

Na seji v Izoli je vodstvo veteranske organizacije pozdravila tamkajšnja županja Breda Pečan.

Nestrinjanje z izjavo Severa o izbrisanih

V preteklem obdobju je imela komisija za kadrovska in stusna vprašanja dve seji in sicer drugo redno in prvo korespondenčno sejo. Druga seja je bila dne 26. maja na Muti. Komisija je obravnavala prošnje za denarno pomoč, predloge za priznanja ZVVS, predlog za spremembo Pravilnika o priznanjih, izjavo združenja Sever medijem in pa seveda točko razno. Komisija je obravnavala pet predlogov za dodelitev finančne pomoči veteranom, ki so v stiski. Vsem prošnjam je ugodila in finančna sredstva so že nakazana tistim, ki pomoč potrebujejo. Obravnavanih predlogov za priznanja je bilo kar 35. Predsedstvu v potrditev

smo poslali dva predloga za spominsko plaketo, 29 predlogov za bronasto plaketo, in tri predloge za srebrno plaketo ZVVS. Komisija je soglasno oblikovala predlog za podelitev zlate plakete ZVVS načelniku GŠSV generalmajorju Ladislavu Lipiču. Oblikovan je bil predlog sprememb Pravilnika o priznanjih ZVVS s katerim smo razširili obseg priznanj, tako da smo predlagali predsedstvu uvedbo zlatih, srebrnih in bronastih spominskih plaket, predlagali pa smo tudi uvedbo zlate, srebrne in bronaste značke ZVVS. Komisija je obravnavala sporočilo združenja Sever medijem vezano na njihovo

podporo »izbrisanim«. Soglasno je bil sprejet sklep, da se ne strinjamo z njihovim sporočilom in v celoti podpiramo stališče ZVVS, ki ga je v medijih predstavil naš predsednik Srečko Lisjak. Pod točko razno je predsednik komisije seznanil člane z obiskom generalnega sekretarja Svetovne veteranske federacije, analizirali smo našo osrednjo proslavo na Geossu in predlagali, da se natančno opredeli nošenje različnih uniform na naših proslavah.

Ker so v mesecu juniju številne naše proslave, nekatera območna združenja pa se žal spomnijo na priznanja zadnji trenutek, smo naknadno prejeli še kar precejšnje število predlogov za priznanja. Tako smo morali izvesti prvo korespondenčno sejo v tem letu, s katero smo potrdili predloge za priznanja ZVVS in s tem omogočili podelitev priznanj na načrtovanih proslavah.

Jože Čibej

Grenkoba nekega srečanja

Veterani vojne za Slovenijo se imamo možnost vsako leto srečati ob slovesnostih, ki nas spominjajo na čase pred 12 leti. Vsaj trikrat na leto se tudi jaz odpravim na takšne shode. Lepo se je srečati, se pogovoriti z bojnimi tovariši in obujati spomine na tiste dni, ko smo morali tudi z orožjem v roki dokazovati, da smo rodoljubi. Vojna je bila kratka in se je, glede na okoliščine, relativno srečno končala. Lahko bi bilo tudi drugače.

Prenekateri »junak«, ki ni oblekel uniforme v tistih usodnih dneh, ne ceni ravno preveč našega dejanja. Takšni »silaki«, ki so takrat, leta 1991, v začetku vročega poletja, doma pri ženah sedeli, se nad našim bojem zmrujujejo. Menijo, da smo »prešvicali« nekaj dni v uniformi in postali veterani vojne za Slovenijo.

Vsem takim želim na uho prišepniti, da smo takrat tisti, ki smo se odzvali na poziv domovine, res »švicali« pod vojaško uniformo. Malo zaradi vročega, poletnega vremena in bolj zaradi dejstva, da bi ob porazu slovenske vojske po vsej verjetnosti od takratnih jugoslovanskih oblasti dobili naziv –izdajalci. O kazni, ki bi v tem primeru sledila, ni vredno ugibati. Si predstavljate, kujoni nepremišljeni, kaj bi bilo z našimi družinami, če bi takrat Slobo oblast nad celotnim bivšim jugoslovanskim območjem dobil?

Kar strese me ob tej misli. Takrat, ko smo se za domovino postavili, o takšnih stvareh nismo razmišljali. Vsaj tisti, ki smo uniformo oblekli in puške z bojnim strelivom vzeli v roke, ne. Ni bilo časa. Treba je bilo ukrepati.

Ko se spominjam, kako je bilo, se včasih sam sebi čudim. Veste, zakaj? Ker niti enkrat nisem pomislil, kaj bo, če me v spopadu krogla zadene. Samo o tem sem premišljeval, ali bom po potrebi sposoben ubiti človeka. Kaj hočemo, psihoza vojne pač.

Vesel sem, ker mi ni bilo treba nikogar pod rušo pospraviti. In še bolj vesel, da se mi ni treba z vietnamskim sindromom sedaj, v miru, spopadati.

V mesecu maju, natanko 17. je bilo, smo se veterani na Vačah, v samem središču Slovenije zbrali. V slavnostnem vzdušju smo prisostvovali odkritju spomenika slovenskemu rodoljubu osamosvojitvene vojne 1991. Veliko je bilo prisotnih znanih osebnosti ob odkritju spomenika. Predsednik države Janez Drnovšek ni prišel. Opravičil se je in napisal pozdravno pismo, ki so ga na prireditvi prebrali. Človek nima časa. Bolj kot Drnovška sem pogrešal nekatere manj znane, manj slavne ljudi. Tiste, ki jih v hitrem vsakdanjiku človek niti ne opazi. Tiste, ki so že leto ali dve pred vojno za osamosvojitve Slovenije pokazali ogrom-

no rodoljubja in nam omogočili, da smo kasneje z orožjem, ki smo ga pri njih skrili, kasneje veterani v neki vojni postali. Orožje, ki so ga ti ljudje vse do dneva vojne pri sebi skrivali, je bilo leta 1991 zlata vredno. Pa ne samo kot le orožje. Močno, moralno vzpodbudo smo takrat vsi, ki smo v tej predvojni akciji sodelovali, začutili. Zavedli smo se, kaj pomeni imeti na svoji strani svoje ljudi. Tudi med vojno so nam pomagali in stali ob strani. Z njihovo

podporo smo si upali vztrajati do konca. Te male ljudi velikega srca sem pogrešal. Ko smo se kasneje ob kozarčku osvežilnega cvička s soborci pogovarjali in obujali spomine, smo se tudi njih spomnili. Nekdo je dejal, da jih ni, ker niso nosili uniforme. Da je to razlog, da nimajo statusa veteranov vojne za Slovenijo. Kot da po cunjah sodili bi dejanja, se mi je zazdelo. Kaj pa srce rodoljuba? Mar ni to pomembnejše, gospe in gospodje?

Anton Šutar

Čestitka

Ob 17. maju – dnevu vaše organizacije vam v imenu Glavnega odbora Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije iskreno čestitam.

Skupaj z vami se veselimo vaših desetletnih uspehov in smo prepričani, da bomo še naprej tvorno sodelovali tako v predstavljanju naših organizacij in države v Svetovni federaciji veteranov kakor pri skupnih domoljubnih akcijah v samostojni Sloveniji.

Tovariški pozdrav!

Jože Božič
V. d. predsednika GO

Javno opravičilo

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kamnik in njen predsednik Janko Blagšič se na osnovi sklenjene poravnave z dne 11. 3. 2003 z družino Kuzma na Okrajnem sodišču v Kamniku še enkrat javno opravičujeta za namerne posledice zapisa intervjuja z Rudijem Balohom na strani 107 v zborniku HVALA VAM, izdanem junija 2001.

Da bi se izognili vsakršnim drugačnim, zlasti zlonamernim tolmačenjem, toženi stranki vsem, ki so zbornik prejeli oziroma brali, ponovno pojasnjujeta, da je bil Danijel Kuzma v zborniku HVALA VAM, v besedilu predzadnjega odstavka desnega stolpca na strani 107, ki se glasi »... Takšna situacija nas je prepričala, da je JLA v Kamniku imela svoje obveščevalce, ki so poročali o naših aktivnostih (Kuzma Danijel)« naveden zgolj in izključno kot avtor informacije o delovanju JLA. Zaradi tega javno dajemo to pojasnilo, ki je edino resnično, in želimo, da jo bralci sprejmejo z razumevanjem. Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo in vsi pri-

padniki TO, ki so sodelovali v osamosvojanju, še posebno tisti, ki so sodelovali v tajnem delu priprav, resnično cenimo prispevek Danijela Kuzme v odločilnih trenutkih osamosvajanja Slovenije. Uradni dokaz so prav gotovo visoka priznanja Republike Slovenije. Pomembna so tudi vsem, ki jim je zaupal in ki so zaupali njemu.

Pojasnilo in opravičilo Združenja veteranov vojne za Slovenijo Kamnik in njegovega predsednika potrjujeta pozitivno vlogo Danijela Kuzme, ki je z domoljubnimi dejanji zapisan v zgodovino osamosvajanja Republike Slovenije ter daje spoštovanje njegovi osebnosti in družini.

Zavezujemo se in to javno terjamo tudi od vseh morebitnih piscev, da se v prihodnje prepričajo o resničnih dejstvih v vojni 90/91. Če bi bilo v teh zapisih omenjeno ime Danijela Kuzme, naj obvezno pri družini Kuzma pridobijo predhodno odobritev objave.

OZVVS Kamnik – Komenda,
predsednik Janko Blagšič

Naši sponzorji:

RUDA d.o.o.
podjetje za obdelavo kamna - inženiring
Dragonja 42 a, 6333 Sečovelje
Tel.: + 386 66 79 142, 79 163, Fax: 79 056

RUDA

Naslov naj bo natisnjen

Pri pošiljanju revij se dogaja, da včasih kakšen izvod ne pride do naslovnika. Tako se je tudi meni zgodilo, da lani nisem dobil revije Veteran št. 18. Predlagal bi, da naslove natisnete na revijo tako kot Družinski delničar in Nato revija. Nato dajo revijo v plastični ovitek, da se ne zmečka pri dostavi. Na ta način bo bolj zanesljivo, da bo revija prišla v naslovnikove roke.

Naj še enkrat ponovim, da bi bilo bolje, če bi naslove natisnili direktno na revijo.

Drugače mi je revija zelo všeč in komaj čakam, da izide naslednja številka.

Pa lepo pozdravljeni,

Franc

Odgovor uredništva:

Zelo smo veseli vsake vaše pohvale, saj so nam v spodbudo, da bo prihodnja številka še boljše, da vam bo dala še več branja in zadovoljstva. Veseli smo tudi vsakega predloga, ki nam ga posredujete. Zavedamo se, da se lahko pri distribuciji našega glasila Veteran zgodi tudi to, da nekdo glasila ne prejme. Dejavniki so lahko zelo

različni, glasilo se lahko med potjo od pošiljatelja do naslovnika izgubi ali se zaradi spremembe naslova naslovnika vrne nazaj. Predlagate, da naj bi naslove natisnili na revijo. Preden smo se odločili za sedanj način pošiljanja, smo skrbno proučili več možnosti. Sedanja se je izkazala za najbolj optimalno. Revijo tiskamo v eni tiskarni, vse drugo pa nam naredijo na pošti. Tisk naslova na revijo bi bil odločno predrag. Na ta način dobite naročniki tudi nekakšno »potrdilo o poravnani obveznosti članice oz. člana do njegovega območnega združenja«. Po drugi strani je tak način trenutno najprimernejši in najcenejši način razpošiljanja; ko gredo vsi izvodi novega glasila v poštni ekspedit, kjer izpišejo vse kartončke z naslovi, jih nato vložijo v vrečke in odpošljejo do prejemnikovih pošt. Razumeti morate, da je ZVVS proračunski porabnik in mora pri porabi proračunskega denarja iskati možnosti za čim boljše storitvijo, ki bo tudi finančno najbolj ugodna.

naša pobuda, da letno izidejo 4 številke Veterana in ne samo tri, kot je načrtovano v predlogu letnega načrta. Zavedamo se, da stroški izdaje predstavljajo visoko finančno postavko, vendar smo prepričani, da bi se dali stroški tiska zmanjšati, na primer s tiskom na manj kvalitetnem – cenejšem papirju. Menimo, da so stalen stik preko glasila z našimi člani, kvaliteta vsebina, predvsem pa tekoča informiranost naših članov pomembnejši kot pa kakovost materiala, na katerem tiskamo naše glasilo. Nenazadnje je to ena od vidnejših promocij našega združenja. Na samo vsebinsko zasnovano glasilo nimamo pripomb, predlagamo pa, da se v glasilo vnesejo dodatne stalne rubrike, in sicer rubrika Vprašanja – odgovori; v to rubriko bi lahko vključili tudi pravno svetovanje. To bi bila rubrika, v kateri bi sistematično predstavljali veteransko zakonodajo in postopke urejanja statusnih vprašanj.

Odgovor uredništva

Najprej naj vam povemo, da se strinjamo z vami, da je naš časopis Veteran izredno pomemben vir informacij za naše

članstvo ter da je kakovostna vsebina njegov najpomembnejši element. Pa vendar, če govorimo o našem prodoru v slovenski medijski prostor, ki nam bo omogočil obveščanje širše slovenske javnosti o nas veteranih, naših težavah, predvsem pa naših zahtevah, si moramo zagotoviti tudi visoko grafično kakovost. To pa dosežemo z boljšim papirjem, barvnim tiskom. Tako smo torej pred težko odločitvijo: letni izid štirih števil na manj kakovostnem papirju ali tri številke s kakovostnimi, mogoče celo barvnimi stranmi. Člani uredništva smo menili enako, namreč da je naš cilj dvig kakovosti tiska. S tem bomo naredili revijo bolj privlačno tudi za širši krog bralcev. Navsezadnje bomo dosegli večjo prepoznavnost naše organizacije, utrdili njen položaj v državi ter dosegli tudi ustrezno financiranje naše organizacije, to pa pomeni izid tudi več kot štirih števil na leto. Ali ni to naš skupni cilj? Torej so le poti malce različne. Našo pobudo je podprlo tudi predsedstvo naše organizacije. Upam, da se boste z utemeljitvijo strinjali tudi v vašem pokrajinskem odboru.

Pobuda gorenjskih veteranov

Pokrajinski odbor VVZ Gorenjske je obravnaval gradivo za glavni zbor ZVVS in na temelju obravnave gradiv in poročil dela Zveze združenj želimo dati nekatere predloge in pobude ter dopolnitve programa dela za leto 2003. Hkrati želimo dodatna pojasnila oziroma

ma razložitev nekaterih postavk porabe sredstev, ki so sicer del finančnega poročila za leto 2002.

Kot prvo želimo v imenu gorenjskega PO predlagati dopolnitve programa dela in aktivnosti za leto 2003. Predlagamo oziroma prosimo, da se prouči

V Slovenski vojski le osebni čini

Po določilih Zakona o obrambi se v Slovenski vojski s 13. junijem 2003 uporabljajo le osebni čini. To pomeni, da je s tem dnevom v Slovenski vojski prenehala veljati pravica do nošenja naslovnega čina, ki je bil določen za posamezno formacijsko dolžnost. Pripadniki Slovenske vojske bodo še naprej opravljali naloge, ki so opredeljene v formacijah, za katere imajo izdane odredbe ali ukaze o postavitvah, s tem da bodo nosili osebni čin. Z izvajanjem Uredbe o činih in poviševanju št. 824-04/2002-1 z dne 14. novembra 2002 se v Slovenski vojski zmanjšujejo nekatera kadrovska neskladja pri činih. Slovenska vojska je do sedaj štela več kot 70.000 pripadnikov in je izvajala tudi naloge usposabljanja vojakov na služenju vojaškega roka. Sedaj pripravljajo formacije vojske za strukturo do 18.000 pripadnikov, tako da bodo potrebe po visokih osebnih činih manjše. Razlike se bodo zmanjšale tudi z uvajanjem vojaških uslužbencev v formacije. Uredba o vojaških uslužbencih v prehodnih določbah določa, da minister najpozneje do 30. septembra 2003 določi formacijske dolžnosti, ki bodo popolnjene z vojaškimi uslužbenci. Pravilnik o oznakah v Slovenski vojski opredeljuje nošenje oznak tudi za vojaške uslužbence. Oznake vojaških uslužbencev bodo zaposleni v Slovenski vojski začeli nositi takoj, ko bodo določene formacijske dolžnosti vojaških uslužbencev, oziroma najpozneje do 31. decembra 2003.

S. K.

Naši sponzorji:

MIZARSTVO
ŽARO NOVAK
 Bohorčeva 40a
 8280 Brezalnica
 041 665 539

DRUŽINA PETRIČ IZ CERKELJ NA GORENJSKEM JE PRED DVANAJSTIMI LETI IZGUBILA MOŽA IN OČETA

Nismo pozabljeni, vendar ...

Pred slabim mesecem smo se v Sloveniji spomnili, da je naša država dvajset let samostojna in neodvisna. Praznik smo zaznamovali različno, eni bolj veselo, drugi malo manj. Za vse tiste, ki so v vojni za samostojno Slovenijo izgubili svojce, pa je bil to čas tihega spomina na najdražje. To velja tudi za družino Petrič, ki je leta 1991 izgubila moža in očeta. Kako živijo, kaj delajo in kaj jih teži, nam je pripovedovala Irena Petrič, ki je po smrti moža prevzela skrb za družino.

Pisalo se je leto 1991. Petričevi so bili povprečna slovenska družina. Oče Peter je bil zaposlen pri našem letalskem prevozniku Adrii in je delal na letališču Brnik, imel pa je tudi avtokleparsko popoldansko obrt. Mama Irena je bila doma gospodinja, saj je morala skrbeti za tri otroke - dva sinova, trinajstletnega Miho ter enajstletnega Matjaža, in osemletno hčerko Alenko. Petričeva sta si

Gorenjske, je bil vpoklican in je odšel. Poslovil se je tako kot takrat, ko je odhajal na vaje in usposabljanja. Nihče ni niti slutil, da ga ne bo več nazaj, da bo svoje življenje pustil tam, kjer je svoji družini služil kruh, na letališču Brnik.

»Bilo je 27. junija polnoči. Otroci so že spali. Peter je dobil poziv, naj se takoj javi na sedežu TO. Bila sva zelo zaskrbljena, kajti JLA je že napadla naša

da ga pogrešajo. Šla sem v trgovino in ljudje so me čudno gledali, sama pa nisem niti slutila, za kaj gre. Nato mi je svakinja prišla povedat, da je šla Petrova enota v boj in da njega ni bilo nazaj. Nato so ga šest dni iskali. Šest dni smo živeli v negotovosti, kaj je z njim, kje je. Dejansko so vsi prej vedeli, kaj se je zgodilo.«

Kot pravi Irena, je bilo hudo že dejstvo, da je vojna. Tako njo kot vse tri otroke je bilo zelo strah. Zaprli so se v sobo in otroci so ležali kar na vzmetnicah. Tisto noč, med 28. in 29. junijem, ko je Irena z otroci ležali v eni sobi, se je z letališča slišalo hudo streljanje. Padal je dež in bilo nas je groza. Tisto noč je najverjetneje padel Peter. K njim je hodila Irenina mama in druga drugi sta vlivali pogum. Seveda pa je bilo iz dneva v dan večje vprašanje, ali je Peter živ. Sama je upala, da je, in niti v sanjah ni pričakovala, da je mrtev. Verjetno bi ga našli prej, toda zaradi tankov niso sli bližje. Kdaj natančno je padel, ni jasno, njegovo truplo so po šestih dneh iskanja našli 4. julija.

»Za Petrovo smrt sem izvedela 4. julija zvečer v televizijskem dnevniku,« je pripovedovala Irena. »Naslednji dan pa so mi prišli povedat, da ga ni več. Moj brat in še nekaj drugih moških so odšli v Ljubljano in ga tam identificirali. Brat je prišel domov okoli ene ponoči in mi povedal, da je Peter mrtev.

Spoznanje, da sem ostala brez moža in otroci brez očeta, je bilo grozno. To je šok, ki ga ne znam opisati in ki ga pozna samo tisti, ki je doživel nenadno izgubo bližnjega, nekoga, ki

ga je imel zelo rad. Otroci so različno sprejeli dejstvo, da nimajo več očeta. Najstarejši Miha najtežje, saj se je od vseh tudi najbolj zavedal. Matjažu in Alenki ni bilo vse jasno, ali je to res ali ni. Alenka je nato vsak dan spraševala, zakaj je ravno naš atič moral umreti.«

Ireni in njenim trem otrokom se je življenje povsem spremenilo. Ostali so brez moža, očeta in človeka, ki je skrbel za družino, človeka, ki je v hišo prinašal sredstva za normalno življenje. Toda v tako težkih trenutkih družina Petrič ni ostala sama. Kmalu se je pokazala človeška solidarnost, počasi so se pridružile država in pristojne ustanove.

»Po Petrovi smrti je bilo življenje težko. Najbolj me je skrbelo, kako bom preživljala otroke. Doma nismo imeli prihrankov. Gradili smo hišo in živeli smo dejansko iz dneva v dan. Najprej so nam finančno pomagali sosedi, sorodniki in prijatelji. Kasneje je pomoč prišla iz vse Slovenije in tudi iz tujine. Neka gospa mi je povedala, da sem upravičena do vojaške invalidnine, in zadevo sem se uredila na kranjski upravni enoti. Po možu sedaj prejemo od Spiza vojno invalidnino in pokojnino, saj je imel 17 let delovne dobe. Leta 1996 pa je država začela otrokom dajati štipendije. Ljubljanska Karitas

Irena Petrič med delom na Zvezi veteranov vojne za Slovenijo

hišo postavila v Cerkljah na Gorenjskem, vendar še ni bila končana. Živeli so tako kot večina slovenskih družin, ne razkošno in ne v pomanjkanju. Poleti so hodili na morje, pozimi so vsi skupaj smučali, vmes pa so se kdaj pa kdaj odpravili na krajše ali daljše izlete. Skratka, bili so srečna družina, ki je imela še veliko načrtov, želja ...

Tako je prišel tudi junij 1991 in z njim vojna. Peter, ki je bil razporejen v eno izmed enot TO

pravkar samostojno Slovenijo. Grem, je dejal, in pazi na otroke. Če zadenejo stolp na letališču, bomo najmanj pol leta vsi brez dela. Poslovila sva se in sosed ga je odpeljal na mesto poziva. Ni pustil da ga peljem jaz, da ne bi otroci ostali sami,« se spominja junija pred dvajsetimi leti Irena Petrič. »Kot sem izvedela pozneje, je njegova enota odšla 28. junija v boj in mojega moža ni bilo več nazaj. Ljudje v vasi so začeli govoriti,

Kako je padel Peter Petrič, je zapisano tudi v knjigi Obratniki domovino.

»Zvečer je spet začelo rahlo deževati. Dež in temo je izkoristil pripadnik TO Peter Petrič. Z izjemnim pogumom in iznajdljivostjo se je uspel približati tankovski koloni. Izstreljek je nameril proti poveljniškemu vozilu, vendar je mina med letom oplazila vejo in zato ni prišlo do natančnega zadetka. Kljub temu je bil ranjen poveljnik tankovskega bataljona. Toda padel je tudi Peter Petrič. Njegovo truplo so v gozdu našli šele čez nekaj dni.«

*V knjigi **Vojna in vojaška zgodovina Slovencev** je na strani 214 objavljena slika Petra Petriča in pod njo piše: »Pripadnik gorenjske TO Peter Petrič je uspel priti skozi vojaški obroč do kolone tankov na Brniku. Izstrelak je sprožil proti poveljniškemu tanku, ranil poveljnika, toda tudi njega so pokosile krogle.«*

vsak mesec nakazuje otrokom, ki hodijo v srednjo šolo, 20.000 tolarjev štipendije, denar pa so zbrali ameriški Slovenci. Vsem se najlepše zahvaljujemo,« je povedala Irena.

Ker prejemki, ki jih Petričevi dobivajo niso zadoščali za vzdrževanje hiše in za življenje, se je Irena odločila, da tudi sama zasluži kakšen tolar.

»Na Zvezi veteranov sem vprašala, ali imajo kakšno delo. Za to sem se odločila, ker bi tudi sama rada zaslužila kakšen tolar, namesto da bi prosila za pomoč. Generalni sekretar Jože Kuzman mi je dejal, da imajo dela dovolj in da lahko pridem občasno pomagat. Zdaj skoraj dve leti prihajam in pomagam takrat, ko je treba. Sama sem zelo vesela, ko me pokličejo, da naj pridem pomagat. Veseli pa so tudi otroci, da grem za nekaj ur od doma. Za vse se ZVVS najlepše zahvaljujem,« pravi Irena.

Na pobudo Zveze veteranov vojne za Slovenijo je bilo lansko leto ustanovljena sekcija svojcev padlih v vojni za Slovenijo in Ireno so izvolili predsednika. Na srečanju pri gospodu Kreuhu v Mežici, ki jih vsako leto enkrat ali dvakrat povabi k sebi in jih pogosti, so se dogovorili, da se septembra Irena skliče sestanek, na katerem se bodo pogovorili o problemih, ki jih tarejo in jih bodo tudi skušali rešiti. Irena se v imenu vseh svojcev padlih družini Kreuh zahvaljuje za njihovo pozornost in prijaznost.

Vse bolj aktivno se vključuje tudi v delo Zveze društev invalidov Ljubljana, katere članica je. Pred dnevi jo je kranjsko društvo napotilo na seminar, ker se ponuja možnost dela pri društvu.

Irena pravi, da so otroci sicer že veliki, vendar je večji del skrbi za družino na njenih ramenih.

Pravi, da ji je bolj všeč, če se učijo, saj bodo znanje potrebovali za prihodnost. Tudi otroci se zanašajo nanjo, saj pravijo, da ona najbolj poskrbi za vse.

»Zelo smo navezani drug na drugega, kljub temu pa jim govorim, da je najpomembnejše, da smo prijatelji in da ne želimo, da bi se doma med seboj prepirali. Kar nekaj let smo še vedno skupaj hodili na morje, sedaj pa so že toliko odrasli, da gredo sami. Najprej je začel sam hoditi Miha, nato Matjaž, zdaj pa greva sami z Alenko,« je z nekoliko grenkobe v glasu povedala Irena.

Zadnja fotografija Petra Petriča z otroki je nastala leta 1990 na počitnicah v Cavtatu.

Sicer pa je Irena lahko ponosna sama nase. Po dvanajstih letih lahko reče, da je sama ob vseh težavah svoje tri otroke skoraj že pripeljala do lastnega kruha. Tako je starejši sin Miha že zaposlen na letališču Brnik, sin Matjaž študira na Fakulteti za organizacijo in management v Kranju, hči Alenka pa je maturantka na Srednji trgovski šoli v Kranju, smer ekonomsko-komercialni tehnik.

Ko smo se pogovarjali z Ireno Petrič, nismo mogli mimo vprašanja, kdo najbolj stoji ob strani njeni družini.

»Mislim, da se na veteransko organizacijo lahko obrnem kadar koli in da mi pomagajo, če le lahko,« je poudarila Irena. »Sinu Matjažu, ki je izreden študent, so že dvakrat pomagali pri plačilu šolnine. Veteranska organizacija je edina, od katere lahko pričakujem pomoč. Država je sprejela zakon, ki je takšen, kakršen pač je. Če sem kaj spraševala, sem vedno dobila kratek odgovor, zakon je pač takšen, in potem se človek naveliča ter odneha. Izven zakonskih določil za nas poskrbi le Zveza veteranov vojne za Slovenijo. Krivična pa bi bila, če ne bi omenila tudi Društva vojnih invalidov, ki nam pomagajo po svojih zmožnostih. Vsako leto nameni za počitnice otrok 50.000 tolarjev in vabijo nas na njihova srečanja. Tudi država se spomni na nas, bolj pogosto, a vendar. Tako nas ob

ga zapraviš. Malo več denarja bi jim prišlo prav, da bi dokončali hišo. Zdaj tisto, kar je že narajeno, vzdržujejo tako, da vzame posojilo, ki ga vrača s pokojnino. Tako vsako leto nekaj naredijo. V hiši so že dvajset let, zato bodo letos v nadstropju naredili kopalnico, da bodo lahko obnovili kopalnico v pritličju.

»Pri takšnih delih v hiši mi je v največjo oporo sin Matjaž, saj zelo skrbi za dom in mi veliko pomaga. Hčerka Alenka pa me je kar lep čas nagovarjala, da bi zamenjali kuhinjo, in to smo tudi storili,« pravi Irena.

Kljub skrbi za tri otroke in vsemu, kar je povezano z njimi, Irena najde čas tudi zase. Veliko prijateljic in prijateljev ima od prej, veliko je spoznala novih. Srečuje se z njimi na različnih srečanjih, z družbo gre rada v hribe, s psičkom hodi na sprehode. Kot pravi, si mora človek urediti življenje tako, da je z njim zadovoljen. Včasih si zaželi samote in se ji prileže. V teh letih se je že navadila, da gre sama na sprehod ali kam drugam. Če gre na sprehod, izkoristi čas za premišljevanje.

Že nekaj časa pa Ireno gloda vprašanje, kaj ji bo prinesla prihodnost. Za kaj gre? Gre preprosto za zakon, ki ureja zadeve svojcev padlih v vojni za samostojno Slovenijo.

»Ta zakon ni pisan ravno na našo kožo,« poudarja Irena Petrič. »V njen namreč piše, da nekomu pripada vojna invalidnina med šolanjem otrok in po 55. letu. Sama sem bila med vojno mlada in nisem bila zaposlena. Otroka Matjaž in Alenka se bosta kmalu izšolala, najstarejši sin Miha pa je že zaposlen. Sprašujem se, ali me bo kateri od otrok vzdrževal do mojega petinpetdesetega rojstnega dneva. Zato ne vem, kako bom preživela ta čas. Zanimivo je, da je bil nekdanji jugoslovanski zakon za svojce padlih v vojni veliko bolj prijazen in je priznaval pravico do vojne invalidnine pri 45 letih. To je črv, ki mi uničuje živce, drugače sem kar zadovoljna.«

Bojan Kuntarič

POGOVOR Z NOVINARJEM VRHNIŠKEGA GLASILA
NAŠ ČASOPIS IN VETERANOM SIMONOM SELJAKOM

Glas skupnosti

Na prireditvi ob obletnici Slovenske vojske, ki je bila 15. maja v Vojašnici Cerklje ob Krki, je minister za obrambo dr. Anton Grizold Našemu časopisu, ki izhaja na Vrhniki in pokriva širše obbarjansko območje, podelil veliko plaketo za sodelovanje Ministrstva za obrambo Republike Slovenije za plodno vsestransko sodelovanje s Slovensko vojsko. Tudi poveljstvo 52. brigade, ki domuje na Stari Vrhniki, ni pozabilo na časopis, s katerim plodno sodeluje že več let. Zato je v goste povabilo predstavnika Našega časopisa Simona Seljaka ter mu podelilo srebrni kovance brigade. Med pogovorom s Simonom Seljakom in poveljnikom brigade podpolkovnikom Martinom Jugovcem ter člani poveljstva brigade je bila na obeh straneh izražena volja, da se nadaljuje vsestransko in bogato sodelovanje. Tam je nastal krajši pogovor s Simonom Seljakom, ki je tudi veteran.

Kako ste doživljali predvojne, vojne in povojne dogodke?

»Resnično sem kot novinar in sodelavec Našega časopisa kar precej v živo spremljal vojno za neodvisno Slovenijo. Zato je glasilo neprekinjeno izhajalo tudi v tistih zgodovinskih trenutkih. Veličastna je bila prireditev ob »lipi« samostojnosti v vrhniškem športnem parku, kjer je bilo zbranih ogromno Vrhnčanov. Saj toliko jih še nisem videl skupaj! Pa poglejmo sedanje vsakoletne slovesnosti ob lipi samostojnosti, ko pride le peščica veteranov in drugih ljudi.

Spomnim se tudi odhoda zadnjega »vojaka JLA« iz vrhniške vojašnice na Stari Vrhniki, bilo je 25. oktobra 1991 ob 10.15. Takratni komandant, mislim, da je bil Jovanovič, je prišel z dvema oboroženima spremljevalcema pred gostilno Polž ter se je poslovil od takratnega župana Franceta Kvaternika in načelnika oddelka za obrambo Toneta Jesenka. Vojašnico pa je predal pripadnikom TO ter se zahvalil za korekten odnos občine med tistimi vojnimi dogodki. Jaz sem takrat dobil ukaz, da ne smem snemati tega dogodka. Kmalu zatem pa je vrhniško vojašnico zapustil še zadnji konvoj vojaških in osebnih vozil ter se napolil proti pristanišču Koper. Vse to pa imam tudi poslikano. Zato je ta dan zame

Novinar
in veter-
an Si-
mon
Seljak

osebno dan odhod zadnjega vojaka iz takratnih vojašnic. Prav vrhniška vojašnica ima tako oba zgodovinska datuma: prvi tanki iz vojašnice in zadnji vojaki JLA iz vojašnice.«

Ste zadovoljni s sodelovanjem Slovenske vojske, ki je nastanjena v vojašnicah Ivana Cankarja in 26. oktober, z lokalnimi skupnostmi z Vrhnike in širše okolice?

»Z obema vojašnicama, ki sta na Vrhniki, smo od vsega začetka zelo dobro sodelovali. Prav časopis je bil informativna vez med lokalno skupnostjo (občani) in vojašnicama. Tako lahko rečem, da je bilo tudi sodelovanje predvsem z občino Vrhnika zelo dobro. Vedeti moramo, da

Maja so praznovali 30-letnico neprekinjenega izhajanja Našega časopisa. Prva številka je izšla na takratni občinski praznik 6. maja 1973, na dan osvoboditve Vrhnike.

Naš časopis je vrhniški lokalni časopis, ki je že veskozi eden od temeljev objektivne obveščeniosti občanov na Vrhniki in v njeni okolici. Zgledno sodelovanje s Teritorialno obrambo in pozneje Slovensko vojsko sega še v čas nastajanja mlade slovenske države in vojne za neodvisnost.

Med vojno za neodvisno Slovenijo je s celovitim vsestranskim obveščanjem javnost pravočasno seznanjal z usodnimi dogodki vseslovenskega odpora proti agresorski jugoslovanski vojski kot tudi s poznejšim razvojem in delovanjem Slovenske vojske.

so bili v obeh vojašnicah zaposleni z Vrhnike in iz širše okolice, ki so bili tudi vez med lokalno skupnostjo in vojsko. Navezali so se pristni prijateljski stiki, ki so navsezadnje pomenili tudi dobro in objektivno obveščeniost. Tako skoraj ni bilo številke Našega časopisa brez informacije iz obeh vojašnic ali dogodka. To pomeni, da smo

Kakšna je vloga medijev pri ohranitvi našega vojaškega spomina, konkretnije spomina na dogodke leta 1991?

»Dejstvo je, da je treba slovenski vojaški spomin ohraniti. Vsi takratni dogodki bi morali dobiti skupni jezik ali pa skupno obeležje v veliki knjigi. Pri tem pa imajo prav mediji veliko vlogo, da vsaj

Naš časopis izhaja za štiri občine: Vrhniko, Borovnico, Horjul in Polhov Gradec. Uredništvo se dogovarja tudi z Občino Brezovica, da bi Naš časopis spet začel pisati tudi o dogodkih pri njih. Tako lahko rečemo, da je časopis postal regijsko – obbarjansko glasilo. Naklada je 11.500 izvodov, prejme pa ga vsako gospodinjstvo brezplačno. Izhaja enkrat mesečno, in to zadnji teden v mesecu. Financira se iz občinskih proračunov ter iz oglasno-reklamnih sporočil, ki jih objavi na svojih straneh.

bili v dolgih dvanajstih letih vedno prisotni na vseh dogodkih in prireditvah v teh vojašnicah.«

Kakšno bo po vašem mnenju sodelovanje s Slovensko vojsko v prihodnje?

»Kot vem, se vojska prav zdaj reorganizira in pripravlja na profesionalizacijo. Zaposlitev bodo našli marsikateri mladi občani Vrhnike in bližnjih občin, to pomeni neko novo organizirano delovno skupnost s posebnimi nalogami. Zato se bo morala vojska še bolj aktivno vključiti v lokalno življenje občine, saj bodo poklicni vojaki enkrat del zaposlenih, drugič pa del prebivalcev, ki imajo tako svoje dolžnosti in pravice. Tu pa vidim priložnost za še boljše sodelovanje na raznih področjih, kot so športne, kulturne in zabavne dejavnosti. Seveda bomo vse te spremembe in vplive budno in aktivno spremljali tudi s prispevki v Našem časopisu. Vojska je na tem območju zaradi zgodovinskih in strateških pogojev potrebna.«

enkrat letno dajo tem dogodkom vidnejše mesto. Zavedati se moramo, da je to del naše zgodovine in del nacionalne identitete. Na žalost se mi zdi, da iz leta v leto bolj blede. Ob tem pa moram reči, da na Vrhniki veterani in občina vzorno skrbijo za spomin na te dogodke s številnimi slovesnostmi in priložnostnimi proslavami. Vse to pozorno spremljamo tudi z Našim časopisom.«

Samuel Lajevce

Poveljnik 52. brigade Slovenske vojske podpolkovnik Martin Jugovec (desno) je Simonu Seljaku za večletno plodno sodelovanje izročil priznanje enote, ki ji poveljuje.

Kako sva z Nado iskali izgubljena Makedonca – deda in vnuka

Načela, načini in poslanstvo Rdečega križa so bili že nešteto krat opisani in ne da se jih drugače opisati kot s splošnimi abstraktnimi besedami, ki na koncu vselej premalo povedo. Mnogo več o tej humanitarni organizaciji in njenih članih, ki jih ne zanimajo ne vsakdanja politika, ne barva kože, ne človekovo bogastvo ali siromaštvo, povejo zgodbe, stkane iz osebnih doživetij – drobnih, posamičnih, pa vendarle po svoje velikih in značilnih.

Zato bom raje, kot da bi z znanimi besedami govorila o svojem delu in videnju Rdečega križa, zapisala zgodbo, v kateri smo bili neposredno udeleženi samo trije ljudje in katera kljub desetletni odmaknjenosti – zgodila se je namreč v burnem slovenskem juniju leta 1991 – zame ni izgubila prav nič ganljivosti ne sporočilnosti.

Ilirskobistriška sekretarka RK Nada Čeligoj me je kot tedanja predsednica občinskega RK, ki se mi je iztekalo enajsto leto predsednikovanja, obvestila o tem, da jugoslovanski Rdeči križ poizveduje po nekem Makedoncu, ki je odšel od doma v Slovenijo, da bi poiskal vnuka na sluzenju vojaškega roka v JLA v Ilirski Bistrici, za katerim so tedanje politične okoliščine zabrisale sled. Nesreča je bila, da je temu možu prav tiste dni, ko je bil na poti, umrla bolna žena. Treba bi ga bilo najti in ga obvestiti o smrti.

Z Nado sva se odpravili v bistriško vojašnico: od vojaka na »kapiji«¹ prek številnih častnikov različnih činov končno do komandanta Vlada Hodalja. Brez traku z oznako RK na rokavu ne bi prišli nikamor, tako pa sva vendarle komandantu dopovedali, da je edini razlog za najin obisk ta, da bi človeku, ki ga iščeva, sporočili, da mu je medtem, ko je bil na poti, umrla žena. Končno sva ga našli, verjetno že dva dni sedečega v čakalnici, kjer je sedel in čakal vnuka. Njegovega vnuka namreč ni bilo v Ilirski Bistrici. S svojo enoto je že bil »na polo-

žaju«² oziroma v Špilji v Račicah. Pregovorili sva komandanta, da ga sami odpeljeva tja, in naposled dobili dovolilnico. Skupaj smo se odpravili proti Račicam. Nisva mu mogli takoj povedati, kaj se je zgodilo na njegovem domu. Spraševali sva ga, koga ima še doma. Odgovoril je, da ima doma le bolno ženo. Nekega dne ga je poklicala v sobo in mu rekla: »Pojdi v Slovenijo in poišči mi vnuka. To je moja želja.«

Mož nama je povedal, da njegov sin živi v Švici in da je vnuk prišel v Jugoslavijo le zato, da bi odslužil vojaščino in da se bo lahko vračal ali vrnil v domovino. Rekel je ženi: »Kako naj grem v Slovenijo, ko pa si ti tako bolna. Pa če umreš?« In žena mu je odgovorila: »Pa kaj, če umrem! Jaz sem stara in bolna!« Nisva mu mogli več skrivati resnice. Ko je izvedel za žalostno novico, je zajokal, in spominjam se, kako je njegova srajca okrog pazduh v trenutku postala mokra, temen krog pa se je širil še navzven.

Prispeli smo do Račic in do prve oborožene straže pred Špiljo. Šele uniforma, orožje, zastraženost, spraševanje, iz-

Milka Prosen (na posnetku) se je z Nado Čeligoj odpravila v bistriško vojašnico. Brez traku z oznako RK na rokavu ne bi prišli nikamor, tako pa sta komandantu vendarle dopovedali, da je edini razlog za njun obisk ta, da bi človeku, ki ga iščeta, sporočili, da mu je medtem, ko je bil na poti, umrla žena.

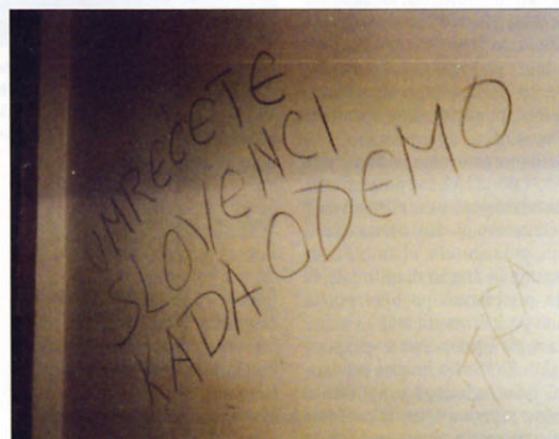
menjavanje odgovornih oseb, ki so nas hodile spraševati, kaj tu sploh počnemo, so mi dali začutiti, v kako nevarno ekspedicijo sva se nič hudega sluteči ženski podali. Tam smo stali in čakali. Nenadoma je do nas prišel tudi neoborožen uniformiran fant in z dedom sta si pod mogočno dišečo lipo padla v dolg objem veselja in žalosti, smeha in solz. Srečanje ni trajalo dolgo. Kljub napetosti so nam fantje prinesli kavo in vsak trenutek skušali izkoristiti, da bi od naju izvedeli kaj o tem, »kako je zunaj, kaj se do-

gaja, kakšen je položaj«. Ob slovesu je k meni pod lipo, ki sem jo v tistih trenutkih tudi imela za svojevrsten simbol, pristopil tudi mlad poveljnik strogega in neprijaznega obraza. Podal mi je roko in jaz sem mu jo tako stisnila, da bi mogel začutiti moj globoki srd zaradi vsega takratnega dogajanja. »Jao, kako ste jaka!« je rekel, jaz pa sem – v tistem trenutku pripravljena na karkoli – odvrnila: »... zato, da vidite, kako močne smo Slovenke!«

V Ilirsko Bistrico grede je bil mož molčeč in spokojen. Ponašal je le, kako je srečen, da je vnuk živ in zdrav, ter da mu je zdaj vseeno, tudi če umre. Moža sva nato odpeljali na železniško postajo, še prva sva mu kupili hrano in pijačo za dolgo pot domov.

Res je, da tudi opisana zgodba ne more naslikati vseh čustev strahu, negotovosti pa tudi sreče, veselja in ljubezni, ki so se v meni, močna, kakor so bila, tistega dne kar vrstila. Najbrž ne bom nikoli pozabila trenutka, ko je možakar daleč v tujem svetu izvedel za ženo smrt, pa tudi ne trenutka, ko je uzrl svojega skorajda izgubljenega vnuka. Majhen dogodek sredi velike teme slovensko-jugoslovanskega konflikta, a zelo velik dogodek za nekega moža in vnuka pa tudi za dve navdušeni aktivistki RK, bi lahko rekla.

Milka Prosen

Medtem ko se je v nekaterih vojašnicah vendarle dalo pogovarjati s poveljujočim kadrom, so v drugih vojake vzpodbujali, da so pisali takšne ali drugačne, Slovencem naklonjene, napise.

POMEMBEN DEL VSAKE ORGANIZACIJE SO TUDI NJENI SIMBOLI, ZASTAVE, UNIFORME ...

Majhna četa, vendar izbrana!

Praporščaki Zveze veteranov vojne za Slovenijo ob 10. obletnici obstoja in delovanja ZVVS z velikim veseljem in ponosom ugotavljamo, da smo postali prepoznavni in v vsakodnevnem delovanju območnih ter pokrajinskih združenj in tudi same ZVVS stalen in skoraj nepogrešljiv sodelujoči subjekt. In vseh javnih in tudi internih prireditvah ter dejavnostih s svojo udeležbo, osebno držo, zavestnim in odgovornim izvajanjem nalog dokazujemo, da smo tisti člani ZVVS, ki se močno zavedamo pomena krepitve in negovanja časti in ponosa vseh Slovencev in Slovencev, ki so od 17. maja 1990 do 26. oktobra 1991 sodelovali v pripravah na osamosvojitve naše države in v vojni za samostojno Slovenijo ter ki danes stojijo za našimi številnimi prapori po vsej Sloveniji.

Kot nosilci veteranskih praporov se zavedamo, da moramo biti v takšnih prizadevanjih tudi vzor ali še bolje povedano prvi! Ker smo sedaj vendarle vojni veterani, v letih 1990–1991 pa bojevniki za samostojno Slovenijo iz vrst Teritorialne obrambe, slovenske milice, Civilne zaščite, raznih drugih civilnih organizacij in društev ali prostovoljci, se moramo praporščaki še bolj zavesti nujnosti ohranjanja dosežkov, spomina in opomina na čas, ko je domovina potrebovala odpor vsakega zavednega Slovenca proti zavojevalcu komaj rojene mlade države Republike Slovenije.

Zato moramo, smo in bomo praporščaki ZVVS vedno, javno, častno in ponosno zastopali naše veteransko poslanstvo na državnih, pokrajinskih, območnih, občinskih in drugih manifestacijah ter prireditvah po Sloveniji in tudi prek državnih mej. Ta zapis – prispevek o »praporščakih ZVVS« bo kratko predstavil delo in naloge praporščaka Zveze veteranov vojne za Slovenijo, njegovo javno podobo in nenapisan kodeks vedenja ter izrazil zahvalo vsem praporščakom ZVVS za dosedanje discipli-

Letos se je tretjega usposabljanja udeležilo že več kot 70 praporščakov ali njihovih namestnikov.

nirano, odgovorno in tudi težko delo oziroma izvajanje dolžnosti.

Kakšni so naši prapori?

Ponovno z veseljem poudarjam, da sem kot praporščak ZVVS zelo ponosen na rezultate našega skupnega prostovoljnega dela. Še posebej v obdobju 2001–2003, saj nam je od prvega usposabljanja leta 2001 do letos, ko praznujemo 10. obletnico delovanja ZVVS, uspelo izoblikovati in utrditi prve in s tem najbolj pomembne korake protokola praporščakov ZVVS.

Prapor Zveze veteranov vojne za Slovenijo na najpomembnejših slovenskih spremlja oboroženo spremstvo.

Sicer pa pogledjmo, kje so glavni temelji našega dela.

V 5. členu statuta ZVVS je zapisano, da ima Zveza veteranov vojne za Slovenijo tudi svoj prapor. – Prapor ZVVS je pravokotne oblike, velikosti 115 cm × 86 cm. Podlaga je slovenska trobojnica in v sredini je natisnjen znak Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Nad znakom je napis ZVEZA VETERANOV, pod znakom pa napis VOJNE ZA SLOVENIJO. Pod znakom je natisnjeno besedilo v

naziv ZVEZA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO (v dveh vrstah), pod znakom pa ime pokrajine. Prapori pokrajinskih odborov ZVVS so od 17. maja 2003 opremljeni s trakovi Manevske strukture narodne zaščite, ki simbolizirajo začetek organiziranja in delovanja MSNZ v 13 pokrajinah, znotraj katerih so se leta 1990 formirale in organizirano delovale občinske strukture MSNZ.

Prapori OZVVS so na eni strani enako oblikovani kot prapor ZVVS, in sicer tako, da je nad znakom ZVVS ime ZVEZA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO (v dveh vrstah), pod znakom pa ime pokrajinskega ali območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo posamezne pokrajine ali območja, druga stran prapora pa je lahko enaka prvi ali pa drugačna, po želji in zamisli posameznega OZVVS.

Vsi prapori OZVVS so praviloma opremljeni s trakom Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ki ga OZVVS sprejme od zveze ob podelitvi novega prapora.

Prapori OZVVS so lahko opremljeni tudi s trakovi organizacij, občin, bojnih enot TO, Slovenske vojske, raznih sekcij ... OZVVS so prejele te trakove od posameznih struktur kot darilo in spomin na sodelovanje ali skupno delovanje v posameznih obdobjih organiziranega delovanja veteranske organizacije. Posamezna OZVVS ima drogove svojih praporov okrašene z lipovimi listi, ki so jih prispevali člani OZVVS. Ker naša zveza v tem trenutku šteje že več kot 54 OZVVS znotraj 13 pokrajin ZVVS in k temu primerno število praporov, je treba ob zborih praporov in pri izvajanju postroja ter slovesnih dejanj upoštevati načelo razvrš-

izmenično zeleno-modrih črkah in številkah MAJ 1990–OKTOBER 1991.

Prapor je opremljen tudi s trakom Generalštaba Slovenske vojske, ki nam je bil podeljen na glavnem zboru ZVVS leta 1998. Drog prapora je rdeče barve, na vrhu je pozlačen grb Republike Slovenije.

Prapor varuje, vzdržuje in nosi praporščak oziroma njegov namestnik. Oba izvoli glavni zbor ZVVS.

Prapori pokrajinskih odborov so enako oblikovani kot prapor ZVVS, le da je nad znakom ZVVS

čanja praporov po nivoju (rang), in sicer:

1. prapor Zveze veteranov vojne za Slovenijo,
2. prapor Manevrske strukture narodne zaščite,
3. prapori pokrajinskih odborov ZVVS (1-13),
4. prapori območnih združenj ZVVS po abecednem vrstnem redu (A-Ž).

Ta razvrstitev velja, če ni zaradi posebnosti protokola postrojitelje praporov določeno drugače! Prapor Zveze veteranov vojne za Slovenijo na slovesnostih najvišje ravni spremlja oboroženo spremstvo.

Dodatne naloge praporščakov

Poleg osnovnih pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz statuta zveze oziroma OZVVS ter veljajo za vse naše člane ZVVS, imamo praporščaki še nekatere dodatne naloge in obveznosti, ki nam jih določajo pravila in kodeks etike praporščakov Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Naj naštejem samo nekatere:

- praporščaki ZVVS na prireditvah obvezno nosijo slovesno veteransko obleko skladno s sprejetim pravilnikom, če ni drugače določeno glede na okoliščine, vrsto prireditve in druge razmere,
- praporščaki ZVVS se načeloma udeležujemo vseh težiščnih prireditev, slovesnosti, manifestacij, spominskih pohodov in drugih dejavnosti Zveze veteranov vojne za Slovenijo ter vseh pomembnejših oziroma načrtovanih dejavnosti iz sprejetega programa dela posameznega PO ZVVS ali OZVVS,
- praporščaki ZVVS sodelujemo v pogrebnem sprevedu, če veteranska organizacija sodeluje na pogrebnih slovesnostih umrlega člana Zveze veteranov vojne za Slovenijo,
- skladno s sprejetim programom dela ZVVS oziroma OZVVS sodelujemo na kome-moracijah ob dnevu mrtvih,
- praporščaki ZVVS moramo krepiti, varovati in negovati ugled ZVVS,
- praporščaki pomagamo, svetujemo in sodelujemo pri oblikovanju in organizaciji določenih prireditev v posameznem OZVVS,
- praporščaki ZVVS smo disciplinirani, vztrajni, točni, dosledni in urejeni pri opravljanju nalog.

- praporščaki ZVVS skrbimo za lastno psihofizično sposobnost,
- praporščaki ZVVS negujemo in krepimo prave tovariške in prijateljske veteranske odnose med seboj in drugimi člani ZVVS,
- praporščaki ZVVS se udeležujemo pogrebne slovesnosti za vsakim umrlim praporščakom ZVVS, PO ZVVS ali OZVVS,
- praporščaki ZVVS se udeležujemo načrtovanih usposabljanj v okviru ZVVS in drugo.

Seveda pa moram k naštetim nalogam dodati bistveno lastnost vsakega praporščaka. Ta se kaže v odgovornosti do prapora, ravnanju z njim, njegovem hranjenju in vzdrževanju ter poznavanju pravilnikov ZVVS. Praporščak mora dobro poznati matično veteransko organizacijo, pravilno razlagati in pravilno uporabljati veteranske simbole, krajevne oznake in napise na praporih ter seveda pravilno delati s praporom.

Skupna usposabljanja

Čeprav se na prvi pogled zdi delo praporščaka enostavno, nekdo bi rekel tudi dolgočasno, zahteva od

udeležili usposabljanja, da so disciplinirano in kakovostno izvajali vaje postrojil, da so jim bili zagotovljeni ustrezni materialni pogoji za udeležbo na usposabljanju, da so pridobili slovesno veteransko uniformo ...

V letih 2002 in 2003 smo usposabljanje nadaljevali in s tem se bolj poenotili postopke praporščakov v različnih okoliščinah, jih seznanili z veljavnimi pravilniki, izmenjali izkušnje ter se dodatno izurili v postopkih dela s praporom, se seznanili s pogrebnim protokolom, postopkom razvitja novega prapora in podobno. Letos se je tretjega usposabljanja udeležilo že več kot 70 praporščakov ZVVS oziroma njihovih namestnikov.

Zal se vse območne in tudi nekatere pokrajinske organizacije VVS niso udeležile usposabljanj, čeprav je ZVVS zagotovila idealne razmere (v ICZR na Igu in COU v Poljčah) za izvedbo načrtovanih tem in tudi prehrano za udeležence usposabljanj.

Zveza veteranov vojne za Slovenijo kot krovna organizacija je zelo odgovorno prevzela določene obveznosti do praporščakov ZVVS, saj vsakemu poleg slove-

in v povorkah onemogoča enotno ravnanje in s tem skladnost ter estetski videz celotnega postroja. Kdor je že praktično izvajal postrojil (mirno ali na mestu odmor) s praporom poleg sebe uro ali celo dve uri, ve, kakšne psihofizične sposobnosti mora imeti praporščak, da ni potrebna intervencija zdravstvenega ali drugega oseba zaradi izgube koncentracije oziroma pomanjkanja krvnega pritiska v možganih, ko v položaju brez razgibavanja okončin gledamo naravnost pred sebe in nam sonce neusmiljeno greje telo. Praporščaki jemljemo te napore v zakup in smo iz prireditve v prireditve bolj motivirani in bolj praktično usposobljeni.

Letos smo v postroj praporščakov pridobili tudi svojega bobnarja, ki z igranjem ustreznega ritma dodatno disciplinira pohodni korak postroja ter glasno napoveduje prihod ali odhod esalonu praporščakov Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Dodatno, še posebno odgovorno in zavzeto pa so se v letih 2001-2003 izkazali tisti praporščaki in njihovi namestniki, ki so se udeležili tradicionalnega vsakoletnega pohoda na Triglav. Na našega očaka oziroma na Kredarico so poleg osebne opreme prapora prinesli tudi svoje prapore in obleke ter z njimi sodelovali v kulturnem programu.

Letos, ko praznujemo 10. obletnico organiziranja in delovanja Zveze veteranov vojne za Slovenijo, smo se praporščaki ZVVS v največjem številu doslej udeležili slovesnosti ob dnevu veteranov 17. maja v Geossu, kjer je ZVVS postavila in odkrila spomenik rodoljuba osamosvojitvene vojne za Slovenijo v letu 1991. V postroju je sodelovalo 48 veteranskih praporov in visoko nad vsemi je zaplapolala slovenska zastava, ki so jo veterani vojne za Slovenijo prinesli na prireditveno ploščad.

Dominik Grmek
Foto: Dominik in Darinka Grmek

Praporščaki, vsaj nekateri med njimi, so se v zadnjih letih izkazali na tradicionalnem vsakoletnem pohodu na Triglav. Na našega očaka oziroma na Kredarico so poleg osebne opreme prapora prinesli tudi svoje prapore in obleke ter z njimi sodelovali v kulturnem programu.

vsakega posameznika - praporščaka tudi ustrezno usposobljenost oziroma izurjenost. Zato smo že leta 2001 v sodelovanju z gardnim bataljonom Slovenske vojske organizirali prvo usposabljanje praporščakov, katerega se je udeležilo 42 praporščakov in njihovih namestnikov.

S tem se je takoj pokazalo, da ima večina posameznih združenj oziroma njihovih praporščaki do te dolžnosti odgovoren odnos. To se je pokazalo tako, da so se

sne veteranske obleke zagotavlja tudi plašč, da lahko praporščak izvaja naloge v vsakem vremenu.

Nošenje prapora je težko

Poleg različnih vremenskih razmer pa je eno od težjih opravil oziroma postopkov nošenje prapora, ki od praporščaka zahteva veliko moči predvsem v rokah in hrbtenici. Nekaterim povzroča nošenje oziroma drža prapora pod kotom 45 stopinj precej težav, to pa na proslavah, pogrebi-

Slovesnost se je začela s slovesnim veteranskim dejanjem in postrojem oddelka Slovenske vojske.

Kum po dvanajstih letih

Ducat let od začetka naše samostojnosti, ducat let od slovenske vojne za osamosvojitve, samostojnost in devetič smo se srečali na Kumu. Spominjali smo se spočetja in začetja naše države, domovine Slovenije, ki je morala odločno, jasno in nedvoumno pripovedovati svetu o tem, da je samostojna, da je država državljanov in državljanov. Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Zasavje smo se odločili, da so naša srečanja na Kumu srečanja vseh Zasavčanov, ne le Trboveljčanov, ne le Zagorjanov, Radečanov, Hrastniččanov, Litijčanov, Šmarčanov in Laščanov, ampak tudi vseh tistih, ki so takrat priprijetli za orožje, in tudi vseh onih, ki so bili vključeni v dejavnosti za svobodo, samostojnost, srečo. Seveda pa je to še poseben praznik vseh tistih, ki so po kumljanskih bregovih varovali oddajnik, da je lahko šel naš glas v svet.

Delegacija veteranske organizacije je kot vsako leto obiskala Ivana Starino, pripadnika voda TO, ki je branil oddajnik na Kumu in je bil težko ranjen ter je ostal priklenjen na posteljo. Vsi njegovi in seveda vsi veterani bi želeli, da bi se tudi Ivan lahko udeležil naše proslave na njegovem Kumu. Žal mu je to za vedno preprečil jekleni piš sovražnikovih šrapnelov, ki so skušali utišati naš oddajnik na Kumu.

Slovesnost se je začela s slovesnim veteranskim dejanjem in postrojem oddelka Slovenske vojske. Slavnostni govornik na prireditvi je bil župan Občine Hrastnik Miran Jerič. V kulturnem programu je sodeloval Zagorski oktet. Njegove domoljubne pesmi so ponosno zadonele z našega Kuma. Predsednik Območnega združenja ZVVS Zasavje pa je podelil tri bronaste plakete ZVVS, ki so jih prejeli Rudi Hribšek, Alojz Juratovec in Jožef Skušek. Podeljeni sta bili tudi dve spominski plaketi, ki sta jih za sodelovanje in pomoč naši organizaciji prejela Aero klub Zagorje in Janez Medvešek. Osrednja zasavska proslava ob

DELAVNI GORENJC

Na Gorenjskem je bilo leta 1991 sedem mednarodnih mejnih prehodov, med njimi štirje v občini Jesenice, 11 karavil, tri večje vojašnice in dve manjši in dve letališči. Vsako leto se ob dnevu državnosti veterani vojne za Slovenijo in člani združenja Sever zberejo na različnih delih Gorenjske, da obudijo spomin na tiste dni in se dogovorijo za delo v prihodnje.

TROMEJA NAD RATEČAMI

Dne 21. junija so se srečali na Tromeji nad Ratečami, srečanje sta organizirali združenje Sever in območno veteransko združenje Radovljica Jesenice. Zbrane je nagovoril kranjskogorski župan Jure Žerjav, na prapor območnega veteranskega združenja pa je pripel tudi trak.

dnevu državnosti se je nadaljevala med prijatelji, znanci, naključnimi gosti in rednimi obiskovalci ob veteranskem golažu ter obujanju spominov na tiste lepe in odločilne trenutke v naši zgodovini.

J. Č.

Volilni letni zbor v Krškem

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Krško je 25. aprila izpeljalo volilni letni zbor in za predsednika ponovno izvolilo Rudija Smodiča. Stari in novi predsednik je v svojem poročilu za pretekli mandat opisal začetek delovanja veteranov v Krškem. Že na začetku so imeli kar solidno članstvo, saj je bilo na seznamu nekaj nad 180 veterank in veteranov. Potrebovali so še ustrezen prostor in obilo dobre volje. Po vseh prizadevanjih in vlogah niso imeli sreče, naposled pa se je ponudila prilika pri Območnem odboru borcev in udeležencev NOB Krško. Ponudili so jim svojo pisarno, katero si delijo še danes.

Priznanja so prejeli:

spominsko plaketo ZVVS

Franc Bogovič

zlato medaljo

Osvald Valentinčič, Marjan Čeplak, Drago Kramar, Mirko Tišler, Ernest Breznikar in Rudi Smodič

srebrno medaljo

Zdenko Mohar, Branko Kukovičič, Ana Breznikar, Milan Krznarič, Marjan Brinovec, Janez Primožič, Franc Žibert, Matjaž Gomilšek, Miro Čelan in Branko Noč

bronasto medaljo

Dušan Levičar, Dušan Agrež, Milenko Stergar, Franc Brinovar, Franc Volk, Stanko Prah, Jože Ivanšek, Peter Lupšina, Martin Drašček, Stane Štiglic, Marjan Šebjan, Dragotin Abram, Božo Kosalec, Franc Slivšek, Franc Gračner in Žarko Medvešek

priznanja

Slobodan Simič, Tomislav Kozole, Miroslav Ferlin, Jožef Belinc, Erno Zorc, Franc Planinc, Ivan Hriberšek, Roman Pirc, Martin Polšak, Anton Palčič, Sandi Kosmač, Zdravko Kadivnik, Anton Mehle, Anton Novak, Jože Radej, Arnold Koštomaj, Jože Kranjc, Marjan Molan, Justina Molan in Rudolf Černelič

Pod pokroviteljstvom župana Občine Krško so leta 1999 razvili prapor in začeli resno delati. Po štirih letih so s svojim delom zadovoljni. Njihova organizacija je prepoznavna, saj so aktivni v društvenem življenju.

V Sloveniji so med prvimi podpisali slovesno listino o medsebojnem sodelovanju z drugima veteranskima organizacijama v krški občini, s Policijskim veteranskim društvom Sever in z Območnim odborom ZB NOB Krško. Za to sodelovanje so se zavezali že

Utrinek z volilnega zbora veteranov v Krškem

leta 2000 in je zelo pristno ter na visoki ravni. Izvedli so že kar nekaj skupnih akcij, od organiziranja proslav, družabnih srečanj ... do zadnje največje – obnove partizanske bolnišnice v Travnem laznu na Bohorju. To je bila širša akcija ne samo veteranov, temveč tudi lovcev, planincev, KS Senovo in nekaterih prostovoljcev. Vse tri veteranske organizacije v Krškem pa so ob slovesnem odprtju julija 2002 podpisale patronat nad tem zgodovinskim spomenikom iz druge svetovne vojne. Rudi Smodiš je našel tudi nekaj dejavnosti, ki so se zvrstile v minulih štirih letih. To so bili registracija društva, razvitje prapora, sporazum o sodelovanju s preostalima veteranskima organizacijama, so ustanovitelji zveze, sodelujejo pri podelitvi priznanj »Slovenska družina«, bili so soorganizatorji proslave ob 10. obletnici osamosvojitve tako v Cerkljah kot v občini Krško, sodelovali so pri odprtju razstave v Posavju ob 10. obletnici osamosvojitve ter pri izdaji zbornika »Posavje 1989–1991«, organizirali so več družabnih srečanj in izletov, se soudeležili obnove partizanske bolnišnice na Bohorju in podpisa patronata, sodelovali so na raznih prireditvah, pohodih, srečanjih ...

Društvo ima poleg predsedstva, nadzornega odbora, častnega razsodišča in komisije za priznanja še sekcijo Varnostniki 1991 in športno sekcijo.

Sekcija Varnostniki 1991 iz NEK Krško se je združenju pridružila leta 2001. Zelo so je veseli, saj so fantje poživili delovanje društva in se na vseh področjih aktivno vključili v delovanje. Tudi športna sekcija dosegla dobre rezultate na Veteranskih športnih igrah. Njihove panoge so strelsko tekmovanje, ribiško tekmovanje, orientacijski tek in tekmovanje v pikadu, sekcija pa se aktivno vključuje tudi v organizacijo družabnih srečanj.

Do sedaj v društvu niso imeli svojih priznanj in odlikovanj. Obstajala so le odlikovanja zveze, za katere menijo, da so višjega pomena. Pri tej praznini so se na Pokrajinskem odboru ZVVS Posavje dogovorili, da bodo oblikovali enotna odlikovanja za vsa območja združenja v Posavju. Izdelavo je nalogo prevzel Pokrajinski odbor ZVVS Posavje. Poleg priznanja imajo bronasto, srebrno ter zlato medaljo in plaketo.

Predsednik Rudi Smodiš se je zahvalil vsem veterankam in veteranom, ki so prispevali k prepoznavnosti društva, kakor tudi drugim društvom in Občini Krško. V zahvalo je OZVVS Krško podelil županu Franciju Bogoviču spominsko plaketo, veterankam in veteranom pa zaslužena priznanja in odlikovanja.

Vsem prejemnikom priznanj in odlikovanj čestitamo!

Matjaž Gomilšek Ažo

Simbolno dejanje prvič v Savinjski dolini

V dvorani gasilskega doma v Žalcu so se že pred časom na občnem zboru sestali člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline. Tokratno srečanje članstva je bilo nekoliko drugačno od minulih, saj so prvič opravili posebno slovesnost, imenovano Simbolno veteransko dejanje, ki naj bi jo izvedli ob vsakem večjem ali pomembnejšem srečanju veteranov. S slovensko himno so začeli zbor člani Savinjskega okteta in v nadaljevanju zapeli še nekaj pesmi. Zbrane veterane in goste, med katerimi so bili žalski župan Lojze Posedel, župan Občine Braslovče Marko Balant, podžupan Občine Prebold Franc Škrabe, predsednik Območnega združenja ZZB Viljem Petek, načelnik Upravne enote Žalec Marjan Zohar in drugi, je nato pozdravil v. d. predsednika območnega združenja ZVVS Franc Vidmar. Sledilo je simbolno veteransko dejanje miru – svobode – neuklonljivosti – zmage (MSNZ) ponosa – spomina – opomina (PSO), kar predstavljajo predmeti na mizi, pokriti z belim pr-

tom. Na mizi so rdeč nagelj, vaza s čisto vodo, manjša posoda s soljo, krožnik, vejica pelina, bodalo, kamen s Triglava in kozarec rdečega vina. Ob mizi mora biti prazen stol.

Sledilo je izčrpno poročilo v. d. predsednika območne organizacije Francija Vidmarja, v katerem je poudaril, da se s tem zborom končuje štiriletni mandat dokaj uspešnega dela njihove organizacije, ki pa je v tem času izgubila svojega predsednika Lojzeta Kampuša. V ZVVS Spodnje Savinjske doline je vključenih približno 600 članov, to pa je še vedno precej manj, kot bi jih lahko bilo, saj ima možnost pridobiti veteranski status več kot 2000 oseb. Vidmar je bil v poročilu tudi kritičen. Med drugim je dejal, da nekateri še vedno želijo zmanjšati pomen slovenske osamosvojitvene vojne. Tem je treba povedati, da se preteklosti ne da spreminjati, da je mogoče spremeniti le prihodnost na podlagi dejanj sedanosti. »Odločanje o pomembnih stvareh danes ni le odločanje samo za nas, ampak je odločanje za nas in za naše prihodnje rodove. Tega se včasih premalo zavedamo, zato nekateri sklepi in ukrepi niso dovolj pretehtani ter njihove posledice niso dovolj preučene. Slovenskemu narodu oziroma večini od nas se ni treba sramovati zgodovine ne doma ne v tujini, saj potrjuje, da smo bili ob usodnih trenutkih vedno na pravi strani ...« je med drugim dejal Vidmar in postregel s podatki o realizaciji lanskega programa, ki je bil kljub izgubi predsednika stoodstotno uresničen.

Delegacija, ki jo je vodil nov predsednik območnega združenja Zdenko Terpin, je na grob Lojzeta Kampuša odnesla ikebano rdečih nageljnov ter se poklonila njegovemu spominu.

Med pomembnejše dejavnosti lahko uvrstijo dobro sodelovanje med Območnim združenjem borcev in udeležencev NOB ter Veteranskim društvom Sever. Rezultat sodelovanja je bila zelo odmevna proslava v počastitev prve frontalne bitke Štajerskega bataljona na Čreti. Uspešno je bilo izpeljano srečanje družin, ki so čuvale orožje leta 1990/1991, na katerem so prejele naziv Slovenska družina. Zelo uspešno je bilo tradicionalno športno-rekreacijsko srečanje veteranov v Preboldu. Izvedene so bile tudi tri slovesnosti ob sprejemu novih članov. Ob vsem tem ni manjkalo dejavnosti posameznih komisij, ki so prav tako podale svoje poročilo.

Na občnem zboru je stekla še zanimiva razprava, veterani so se seznanili z nekaterimi pravicami, ki jim jih omogoča veteranski status, podelili so 18 novih članskih izkaznic. Ob tej priložnosti so podelili tudi nekaj znakov Manevrske strukture narodne zaščite tistim, ki so pomagali pri tem, da se orožje ni predalo JLA. Še pred tem so potekale volitve novih organov območnega združenja. Za predsednika je bil izvoljen Zdenko Terpin, ki je to nalogo opravljal že v času ustanovitve veteranske organizacije v Savinjski dolini.

D. Naraglav

Uspešno delovno leto

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda že tradicionalno vsako leto oceni uresničevanje nalog iz letnega načrta dela. Tako je bilo tudi letos.

OZVVS Kamnik - Komenda ima 269 članov. Od teh je 201 član poravnal članarino, 26 članov jo poravnava občasno, 42 članov pa je članarino poravnalo samo ob včlanitvi, pred petimi leti. Slednji ne bodo več prejeli časopisa *Veteran*, ugasnejo pa jim tudi vse pravice v društvu ZVVS.

Članarina v celoti ostane njihovemu društvu. Zato so odprli poslovni račun pri banki in z njo sklenili pogodbo. Poleg članarine jim je uspelo pridobiti nekaj denarja od sponzorjev. Niso pa zadovoljni z videzom svojega prapora, na katerem bi želeli več spominskih zlatih žebelčkov. Protokol je ena od njihovih svetlejših točk. Skupaj je zdaj uniformiranih deset članov, ki častno zastopajo združenje na proslavah in zborih veteranov.

Na zboru so se spomnili svojih treh umrlih članov Staneta Zupana, Alojza Doblekarja in Pavleta Zavbija.

Združenje namenja veliko pozornosti dejavnostim, ki utrjujejo povezanost med člani. Tako so organizirali družabno srečanje v Špitalcu, ki so ga popestrili s športnimi igrami, izlet na Kras, udeležili so se Veteranskih športnih iger (pikado, kegljanje, košarka in strelstvo), strelskega tekmovanja OZVVS Ljubljana v Crngrobu, pohoda na Triglav, teniškega turnirja dvojic v Hrastniku, nogometnega turnirja, ki so ga pripravili litijski veterani, ...

Pri veteranskih športnih igrah opažajo, da so na njih v ospredju rezultati, saj prevladujeta profesionalnost in tekmovalnost, zastavljajo pa se družjenje in medsebojni človeški odnosi.

Velikih socialnih problemov med člani še ne zaznavajo, se pa že pojavljajo. Prošenj za oprostitev plačila članarine niso prejeli.

Slovesnost ob občinskem prazniku v Kamniku. Janko Blagšič in Matevž Košir polagata spominski venec na spomenik generala Rudolfa Maistra.

V združenju si želijo zaradi dela, ki je vse obsežnejše, zagotoviti boljše bivalne in delovne razmere. Arhiv postaja vse večji, pa tudi tehnične zahteve zveze veteranov so take, da je posodobitev nujna. V združenju menijo, da dejavnost društva, ki deluje v javnem interesu, sodi v javni prostor, ki je dostopen vsem članom določenega dne ob določenem času. Ker je bilo sodelovanje z Občino Kamnik do zdaj dobro, upajo, da bodo tudi te težave uspešno rešili. Sedaj namreč gostujejo v prostorih Občine Kamnik; v sobi št. 14 delajo ob četrtkih od 16. do 18. ure. Veterani z območja Kamnika in Komende želijo, da bi tesneje sodelovali z društvom Sever. Menijo namreč, da vezi, stkanje v letih 1990 in 1991, kličejo po enotnosti tudi v miru. Zgledno je sodelovanje z ZB NOV. Treba pa bo jasneje določiti naloge in moralne obveze ZVVS do pomnikov, znamenj in spominskih proslav. Moralna in človeška obveza je ohranjanje spomina na dogodke iz osamosvajanja Slovenije leta 1990/91 ter spoštovanje pomembnih dogodkov iz zgodovine našega naroda. V nadaljevanju letošnjega zbora so si člani OZVVS Kamnik - Komenda zadali nove smernice za prihodnje leto, izvolili so novo vodstvo, potrdili poročilo nadzornega odbora in sprejeli finančno poročilo za leto 2002. Novi predsednik Janko Blagšič je prebral prejemnike spominskih znakov ob 10-letnici ter predal članske izkaznice, ki še niso bile podeljene. Letni delovni in finančni načrt za leto 2003 je bil sprejet soglasno. Ob občinskem prazniku 29. marca pa so veterani OZVVS položili spominski venec na spomenik rojaka generala Rudolfa Maistra. Na slovesnosti je bila tudi častna enota Slovenske vojske, slavnostni govornik je bil Ivan Bizjak, zbrane pa je pozdravil župan Kamnika Anton Tone Smolnikar.

Skupina goriških veteranov se je v muzeju kraljevih zračnih sil tako postavila pred fotoaparata.

Veterani Nove Gorice v Londonu

Dež, sonce, oblačno, lije in spet sonce. Ja, to naj bi bila tudi ena od londonskih značilnosti.

Skupina skoraj tridesetih goriških veteranov, okrepljena z nekaj ženami in mlajšimi člani, je konec aprila odšla v glavno mesto Velike Britanije London. Ena od znamenitosti, ki so si jo želeli ogledati v tej metropoli sveta, je bil tudi muzej vojaških letal v Hendonu. Letala iz tega muzeja so uporabljali med drugo svetovno vojno in po njej. Muzej je najbolj znan po kratici RAF, ki pomeni Royal Air Force (Kraljeve zračne sile). Skupino je na tem ogledu spremljal slovenski vojaški ataše v Londonu Željko Zupanič. Tako se nam je pot do muzeja zdela precej krajša, saj nam je ataše Zupanič povedal veliko zanimivega o Londonu, življenju in navadah Londončanov.

Muzej je ogromen in na srečo pokrit, poln najrazličnejših letal, majhnih, velikih in ogromnih. Vse je videti urejeno, čeprav so se že ob uvodni predstavitvi opravičevali zaradi nereda, ker je v teku nova razstavna postavitev; računajo, da bo kmalu končana. Našo skupino so razdelili v dve manjši skupini. Po večini moško skupino je prevzel upokojeni angleški general, tudi sam udeleženec bitk v drugi svetovni vojni, ki je o vsakem letalu znal povedati toliko zgodovine in tehničnih podatkov, da je še sreča, da je čas obiska omejen. Videli smo vse vrste letal, od nočnih bombnikov, komarjev, vohunov, helikopterjev, letal iz mehkejšega materiala, katerih strelne krogle niso uničile, saj so luknje lahko kar zakrpali, do letočih bomb.

Obisk je doživel vrhunec z ogledom petnajstminutnega filma, multivizijske predstavitve poteka nekaterih napadov. Luči so osvetljevale letala, ki so bila uporabljena v boju, hrup motorjev, detonacije, vsi ti efekti so dajali občutek, kot da smo tam, v tistem spopadu tehnike, železa, eksploziva in človeške domišljije. Ogledali smo si tudi delo prostovoljcev, ki so pomagali v oporiščih, in še veliko drugih prizorov. Nas, malo mlajše, pa je pritegnila novica, da imajo tudi avtomobil, ki je bil uporabljen v filmu Harryja Potterja, zato smo izkoristili priložnost in se ob njem fotografirali.

Nives Kodrič

JELOVICA

Dan državnosti so 24. junija s kresovanjem proslavili tudi na Suhrni na Jelovici. Poleg krajanov in krajkani so sodelovali tudi možnaristi iz Kamne Gorice ter gasilci z Lancovega in Kamne Gorice.

LJUBELJ

Tudi v občini Tržič so veterani 25. junija proslavili državni praznik. Zbrali so se na območju nekdanje stražnice Ljubelj, srečanje pa je organiziralo območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Tržič. Zbrane je nagovoril nekdanji poveljnik Teritorialne obrambe Tržič Ivko Bergant, pozdravila pa sta jih tudi tržiški župan Pavel Rupar in predsednik Pokrajinskega odbora Zveze veteranov vojne na Gorenjskem Janez Koselj, ki je tudi podelil tri bronaste plakete Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Novo sprejetim članom pa je predsednik tržiškega veteranskega združenja Tone Striuh izročil članske izkaznice. V kulturnem programu sta nastopila godba na pihala Tržič in ženski pevski zbor iz Bistrice pri Tržiču.

K. K.

Novi člani ZVVS

V sejni dvorani Občine Žalec je bila priložnostna slovesnost Območne organizacije Zveze veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline. Na njej so v svoje vrste sprejeli 54 novih članov, ki so tako močno okrepili spodnjesavinjsko veteransko združenje vojne za Slovenijo, ki sedaj šteje že približno 600 članov. To pa je še vedno le ena tretjina tistih, ki si lahko pridobijo status vojnega veterana, to pomeni, da se bo organizacija številčno še krepila.

Zbrane veterane in druge udeležence slovesnosti je pozdravil podpredsednik območne organizacije Franci Vidmar ter spregovoril o pomenu njihove organizacije, ki postaja vedno bolj pomemben dejavnik v naši družbeni skupnosti in varuh vrednot, ki so se izkristalizirale v slovenski osamosvojitveni vojni. Ob tem je opozoril na poskuse razvrednotenja osamosvojitvene vojne kakor tudi NOB, brez katerih danes ne bi imeli takšne Slovenije, kot jo imamo.

Zbrane veterane in vodstvo Območne organizacije ZVVS je nato pozdravil podžupan Občine Žalec Janko Kos. Izrazil je zadovoljstvo nad uspešnim delom organizacije in poudaril njihovo vlogo v osamosvojitveni vojni.

Podpredsednik Franci Vidmar in član predsedstva OO ZVVS Zdenko Terpin sta nato podelila izkaznice novim članom in jim zaželela prijetno počutje v njihovih vrstah. Ob vsem tem tudi na tokratnem srečanju ni manjkalo prijetnih in zanimivih pogovorov ter obujanja spominov na čas pred enajstimi leti, ko so se morali tudi s puško v roki postavljati temelji naše samostojnosti. Slovesen sprejem je dopolnilo družabno srečanje.

D. Naraglav

Med podelitvijo članskih izkaznic

Tudi litijsko območno združenje ima svoj prapor

V geometričnem središču Slovenije, v Spodnji Slivni pri Vačah, je bila 6. aprila tradicionalna prireditev ob dnevu zastave. Začela se je s prihodom slovenske zastave v spremstvu 12. gardnega bataljona Slovenske vojske, za njo pa so se razvrstili nosilci občinskih zastav, prapori ZVVS in drugi društveni prapori.

Zbrane je najprej pozdravil župan Občine Litija Mirko Kaplja, sledil je kratek kulturni program, ki so ga izvajali dramski in operni umetniki. Nastopil je najbolj slovesen trenutek za vse litijske veterane, saj so dobili nov prapor. Podpolkovnik Dominik Grmek, praporščak Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ga je razvil in predal predsedniku Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija Rihardu Urbancu, ta pa ga je po pripenjanju spominskih trakov ZVVS in Občine Litija izročil praporščaku Ivanu Meserku. Sledilo je pobratenje z veteranskimi prapori drugih združenj.

Litijski veterani so dobili svoj prapor.

Zastavonoše in praporščaki so ob zvokih litijskega pihalnega orkestra v koloni pospremili slovensko zastavo do pomnika Geoss. Ob igranju slovenske himne so vojaki izobesili slovensko zastavo. Slavnostni govornik je bil Rudi Šeligo, svoje pesmi so recitali Tone Kuntner, Bert Pribac in Zorko Simčič, zapel je mešani pevski zbor z Vač. Slavje so sklenili s skladbo Naprej, zastava slave, z nekdanjo slovensko himno.

Boris Žužek, Foto: Franc Mah

Janku Premrlu - Vojku v spomin

Februarja je minilo šestdeset let od tragične smrti partizanskega poveljnika in narodnega junaka Janka Premrla - Vojka, ki se je rodil leta 1920 v Podnanosu na Primorskem. Dne 15. februarja 1943 je bil v spopadu s pripadniki italijanske gozdne milice in redne vojske hudo ranjen. Teden dni za tem je umrl na Brinovem Griču.

Primorci smo tudi letos dostojno počastili spomin na našega legendarnega junaka Janka Premrla - Vojka. Tako so v spomin na Vojka in njegovo junaško smrt pripravili več spominskih prireditev. Ena izmed njih je bila 22. februarja v Osnovni šoli Črni Vrh. Na njej je spregovoril predsednik medobčinskega odbora ZZB NOV Idrija - Cerkno Jelko Kašca. Zbrane sta pozdravila tudi ravnateljica osnovne šole in poslanec v Državnem zboru Samo Bevk. Predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ajdovščina - Vipava major Ivan Marc je kot zadnji govorec poudaril pomembnost odpora v letih 1941-1945 in med osamosvojitveno vojno leta 1991. Ni nas treba biti sram našega osvobodilnega boja med drugo svetovno vojno kakor tudi ne dejanj med osamosvajanjem Slovenije.

Po Janku Premrlu - Vojku se danes imenujejo številne javne in kulturne ustanove, ulice in tudi vojašnica Slovenske vojske v Vipavi.

Zvonimir Lipovšek

Spominska fotografija pred Osnovno šolo Črni Vrh. Na levi je praporščak OZVVS Ajdovščina - Vipava Jožef Vodopivec, v sredini je poslanec ZZB NOV Idrija - Cerkno Jelko Kašca, na desni pa je predsednik veteranskega združenja Ajdovščina - Vipava major Ivan Marc.

Na koncu so župani občin Križevci, Ljutomer, Razkrižje in Veržej slavnostno pripeli trakove svojih občin na prapor.

Zakonodaja je toga

Veterani OZVVS Ljutomer so se 28. februarja zbrali na programsko-volilnem zboru. Udeležilo se ga je 93 članov organizacije oziroma 38 odstotkov vseh članov. Predsednik Miloš Vrbančič je v svojem poročilu poudaril, da so leta 2002 sedemnajstim podjetjem in ustanovam podelili zahvalne listine za nesebično pomoč enotam Teritorialne obrambe, da so laže prenašale vse težave, ki jih je prinesla vojna. Množično so se udeležili odprtja razstave »Vojna za Slovenijo 1991«, ki jo je pripravil Center za vojaškogodovinsko dejavnost v sodelovanju z Zavodom za kulturo in izobraževanje iz Ljutomera. Maja so organizirali strokovno ekskurzijo ter si ogledali bolnišnico Franja in Muzej 1. svetovne vojne v Kobaridu. Junija so se ob dnevu državnosti udeležili odkritja spominskega znamenja v spomin na boje v Pristavi in proslave ob dnevu državnosti v Mekotnjaku, ki je bila posvečena bojem v Kačurah. Občina Razkrižje je svoj občinski praznik posvetila bojem na njenem območju. Veterani vsako leto počastijo spomin na dogodke iz leta 1991 s pohodom od spomenika na Gibini do prireditvenega prostora na Razkrižju.

Decembra so organizirali tradicionalno srečanje z ranjenci vojne za Slovenijo. Član predsedstva Milan Bolkovič je pripravil spletno stran na internetu (www.zvvs.si/ljutomer) in jo tudi ureja. Na njej objavljajo obvestila, novice, zakon o veteranih in vse predpise, ki lahko kakor koli pomagajo veteranom. Spletno stran ponujajo tudi podjetnikom in donatorjem, ki jih sponzorirajo. Lani so kupili šest slavnostnih veteranskih oblek. Pomembno je tudi, da so lani pridobili skoraj 50 novih članov.

V razpravi po poročilih so udeleženci predvsem opozarjali na krivico zakona o veteranih, ki je zelo tog, saj ljudem, ki so dokazljivo ogromno pomagali enotam TO, niso pa dobili uradnega poziva, ne omogoča pridobiti statusa veterana po zakonu. Naš član Konrad Kosi je bil med vojno uradni puškar, vso vojno je skrbel za orožje, danes pa nima nobene pravice. Takih in podobnih primerov je še nekaj. Vsem prizadetim so svetovali, da na zberejo potrebno dokumentacijo in dokaze ter vložijo uraden zahtevek za izdajo statusa veterana. Ljutomerski veterani se zavedajo, da vsi ne morejo dobiti statusa, saj bi s tem razvrednotili status tistih, ki so z orožjem branili domovino. Posamezne primere naj bi reševala posebna komisija, ki bi jo sestavljali predstavniki Slovenske vojske, veteranske organizacije in državne uprave. Župan Občine Ljutomer in poslanec Državnega zbora Jožef Spindler je predlagal, da naj veteranske organizacije še bolj pritiskajo na DZ in poslanske skupine, da bi čim prej prišlo do obravnave sprememb in dopolnitev zakona o veteranih. Spremembe bi morale prinesiti možnost, da si pridobijo status tudi ljudje, ki so očitno sodelovali in pomagali v vojni. Če ne bo šlo drugače, naj bi veterani zbrali podpise za pospešitev obravnave sprememb v parlamentu.

Ozvald Tučič, ravnatelj gimnazije, je povedal, da se v šolah nič ne govori o vojni 1991. Predlagal je, da se naj zveza zavzame pri ministrstvu za šolstvo za to, da bi dogodke iz osamosvojitvene vojne vnesli v

šolske programe. Udeleženci zbora so ponovno zaupali funkcijo predsednika Milošu Vrbančiču, mesto sekretarja Marku Miliču, za podpredsednika pa so izvolili Alojza Filipiča. Na zboru so slavnostno podelili plakete za dolgoletno zelo aktivno delo in razvoj veteranske organizacije. Srebrno plaketo ZVVS je prejel Alojz Novak, bronasti plaketi ZVVS pa sta dobila Miloš Vrbančič in Stanislav Modlic.

Marko Milič

Kočevskih 10 let

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kočevje je 4. aprila 2003 v zgodovinski dvorani Šeskevega doma v Kočevju izvedlo letni zbor za leto 2002, ki so se ga udeležili številni člani OZVVS in gostje. Med njimi so bili župan Občine Kočevje in poslanec Državnega zbora Janko Veber, predstavnica ZVVS Ljubica - Lija Debeljak, delegacija OZVVS Črnomelj, predstavniki ZB NOV iz Kočevja, prejemniki različnih priznanj ter predstavniki - darovalci spominkih trakov iz Občine Kočevje in širše.

Po pozdravnem nagovoru predsednika OZVVS Kočevje Darka Čopa in opravljenem simbolnem veteranskem dejanju je predsednik združenja prebral svoje poročilo. Začetki delovanja OZVVS Kočevje segajo v leto 1993; z manjšimi ali večjimi spremembami obstajamo že deset let. Predsednik je spregovoril o plodnem delu OZVVS, njenih uspehih in tudi manj uspešnem obdobju. OZVVS ima že skoraj 600 članov, članstvo pa še narašča, vendar število vpisov upada, to pa je razumljivo, saj je večina članov že včlanjena. Nato je poudaril uspešno sodelovanje z ZVVS, OZVVS Črnomelj, OZVVS Ribnica, OZVVS Domžale, občinami Kočevje, Kostel in Osilnica, ZB NOV Kočevje, OZSČ Kočevje in drugimi. Športno področje je ostalo še vedno aktualno, saj so leta 2002 že drugič osvojili prehodni pokal ZVVS.

Skrbi za socialno stanje članov in njihovih svojcev se prav tako namerja veliko pozornosti. Tako so v minulem letu nepreskrbljena otroka Miličević poslali na počitnice v Čateške toplice, za prenovo njihove hi-

Zbrane je pozdravil tudi župan Občine Kočevje Janko Veber.

še pa so člani OZVVS zbrali 420.000,00 SIT; s tem so prispevali k ureditvi doma nepreskrbljenih otrok veterana vojne za Slovenijo.

Finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora sta prebrala za to odgovorna člana. Poročili sta pokazali pravilno poslovanje OZVVS letu 2002. Predlagan načrt dela za leto 2003 je zbor sprejel.

Ob koncu letnega zbora so praporu OZVVS Kočevje spominske trakove podelile Občina Kočevje, Občina Kostel, Elektro Ljubljana, Snežnik, d. d., Sintal Kočevje in Občinska gasilska zveza Kočevje.

Za uspešno delo v preteklih letih so bronaste plakete ZVVS prejeli Michael Petrovič st., Cvetko Zorko in Stefan - Vladimir Cimer, člani OZVVS Kočevje. Spominski plaketi ZVVS sta prejeli Postaja mejne policije Kočevje in podjetje Snežnik, d. d. Zahvalne listine so prejeli Gasilsko društvo Podpreska, Gasilsko društvo Vas Fara, Dom starejših občanov Kočevje, Osnovna šola Fara in Bife Rauh.

Darko Čop

Foto: Propaganda, d. o. o.

V Rušah potegnili črto pod uspešnim štiriletnim delom

V petek, 28. marca, so se člani OZVVS Ruše zbrali v gasilskem domu na Smolniku pri Rušah na volilno-programskem zboru. Od skupno 423 članov iz občin Lovrenc na Pohorju, Selnica ob Dravi in Ruše se jih je zboru udeležilo približno 90. Poleg njih so se vabilu odzvali številni gostje, med njimi poveljnik 371. PPSV Vzhodnoštajerske pokrajine Franc Rudolf, poveljnik 37. OPSV Jože Škof, predstavnik 72. brigade SV Borut Vitek, predsednik OZVVS Lenart Peter Leopold, načelnik MSNZ VŠP mag. Marjan Fekonja, predstavnik OZVVS Mežiške doline Branko Božič in Stanislav Praznik, predstavnik organizacije Sever in PP Ruše Drago Pipuš ter predstavniki lokalne samouprave in krajevnih društev.

V delovno predsedstvo so izvolili Ivana Edra za predsednika, za člana pa Dušana Pokeržnika in Maksa Wolfgruberja. Poročilo predsednika Toneta Sračnika je bilo obširnejše kot po navadi, saj je naredil obračun za štiriletno mandatno obdobje. V preteklih štirih letih se je združenje konstituiralo, dobilo prostore za normalno delo, računalnik in fotokopirni stroj, leta 2000 je razvilo društveni prapor, leta 2001 pa izdalo zbornik spominov na osamosvojitveno vojno. Vsa leta je tudi pomagalo svojim članom, ki so bili v stiski, še posebej enemu, ki ga je bolezen prikovala na invalidski voziček. Vseeno je bil poseben poudarek na delu preteklega leta, ki je bilo prav tako delovno in zelo uspešno. Združenje oziroma njegovi člani so se leta 2002 redno udeleževali

Predsednik Tone Sračnik je podrobno predstavil štiriletno delo ruške veteranske organizacije. Poročilo so pozorno prisluhnili tudi člani delovnega predsedstva.

vseh srečanj, ki jih je pripravila Zveza VVS, odzivalo pa se je tudi na vsa vabila sosednjih OZVVS. Tekmovalci, ki so se v štirih športnih panogah udeležili 2. veteranskih športnih iger, so v skupnem seštevku med 24 ekipami zasedli zelo dobro osmo mesto; najbolj so se izkazali kegljaci, Lovrenčani, ki so bili tretji. Že tradicionalen je vsakoletni strokovni izlet, ki jih je lani vodil v Gotenico, Kočevsko Reko in na Bazo 20. Združenje je kupilo tudi veteranski uniformi za praporščaka in njegovega namestnika, ki vestno in odgovorno opravljata svojo nalogo, za člane pa je nabavilo 180 majic z vezanim veteranskim grbom. Sodelovanje z okoljem, v katerem združenje deluje, je zelo dobro, posebno z vsemi tremi občinami, ki delo združenja vsestransko podpirajo in tudi sofinancirajo. Nekoliko manj stikov je z Združenjem Sever, ki na tem območju nima samostojne organizacijske enote.

Po poročilih ni bilo pomembnejše razprave, saj so o njih razpravljali že na sestankih predsedstva in občinskih odborov. Pozdravi gostov pa so izražali priznanje za obsežno in uspešno delo in najboljše želje za prihodnje obdobje.

Tako so bili izpolnjeni vsi pogoji za razrešnico dotedanjemu vodstvu, ki je bila izglasovana soglasno. Na vrsti so bile volitve novega vodstva. Predsednik je znova postal Tone Sračnik, za sekretarja je

bil izvoljen Ivan Svenšek. Oba sta bila skupaj s predsedstvom in z odbori združenja izvoljena soglasno.

Sledila je slovesna podelitev priznanj. Spominski plaketi sta prejeli 72. brigada SV in Občina Ruše, srebrno plaketo Zveze VVS pa Janez Pušnik, novoizvoljeni podpredsednik OZ. Bronaste plakete so prejeli Franc Čiringer, Rudi Javornik, Tone Klemenc, Kristijan Mravljak, Dušan Pokeržnik, Jadran Rudec, Boris Sabolek in Maks Wolfgruber. Podeljeni so bili tudi znaki MSNZ, ki so jih prejeli Irena Ahej in Pavel Fabrici iz Lovrenca na Pohorju ter Bruno Gradišnik, Danilo Kmetec in Slobodan Tatalovič iz Selnice ob Dravi. Ti isti člani, ki doslej še niso imeli članskih izkaznic, so jih prejeli. Po uradnem koncu se je začelo družabno srečanje ter je trajalo do zgodnjih jutranjih ur.

Borut Pečar

Trideset let orientacijskih tekmovanj

Pred dobrimi 30 leti so se v Spodnji Savinjski dolini začela organizirana orientacijska tekmovanja, ki so jih pripravljala planinska društva, jamarški klub Črni galeb Prebold in nekatere mladinske organizacije.

Ustanovljena je bila občinska liga za planinsko orientacijo. Vanjo so se s svojimi ekipami vključili vsa planinska društva in preboldski jamarji, ki so bili kar nekajkrat skupni zmagovalci te orientacijske lige. Posebno pozornost so temu namenjali Planinsko društvo Zabukovica in nekatera druga planinska društva, ki so tudi danes stebri ohranjanja in negovanja planinske orientacije.

S planinsko orientacijo se ukvarjajo tudi člani ZVVS Spodnje Savinjske doline, vsaj posredno, saj so člani planinskih in drugih društev. Sicer je bila orientacija po-

Z orientacijskega tekmovanja na Dobrovljah v bližini Doma borcev, kjer je bila v vojni skrivna lokacija z imenom Jezero, ki je bila namenjena za zatočišče prebeglim starešim in vojakom JLA.

membna sestavina usposobljenosti slovenske teritorialne obrambe, kar je prišlo do izraza tudi med osamosvojitveno vojno.

D.N.

18. POHOD NA TRIGLAV

Borci narodoosvobodilne vojne, veterani vojne za Slovenijo in združenja Sever ter slovenski častniki so bili letos že osemnajstič na Triglavu. Letošnji spominski pohod je bil posvečen tudi 60-letnici ustanovitve Prešnovske brigade. Priprave je vodil organizacijski odbor pod vodstvom Janeza Smoleta. V skupnosti borcev te brigade je tudi nastala ideja o pohodih, ki je prerasla v krepitev sodelovanja vseh veteranskih združenj.

Letošnji pohod je bil **11. in 12. julija**, območno združenje VVS Slovenika Istra pa je pripravilo poseben pohod od morja do Triglava. Na pot so krenili 5. julija iz Ankarana, 11. julija pa je glavnina udeležencev krenila z Rudnega polja preko Velega polja in Planike do vrha Triglava in potem na Kredarico. Pohodniki s Primorske so odšli iz Trente preko Doliča.

Starejši borci NOB so šli le do Velega polja. V soboto, 12. julija ob 13.30, je bila osrednja zaključna prireditev ob Športhotelu na Pokljuki. V kulturnem programu so sodelovali: Partizaski pevski zbor, Pihalni orkester Slovenske vojske, poklicni dramski igralec Ivo Godnič in Iča Putrih, zbranim pa je spregovoril predsednik IO ZZB NOV Jože Božič.

R.K.

Kostja Virant, veteran na kvadrat

To so medalje, ki jih je v atletiki – peteroboju in metu diska osvojil naš član iz Ljubljane Kostja Virant. Te uspehe je dosegel na državnem prvenstvu, mednarodnem prvenstvu Alpe-Jadran, odprtem prvenstvu Avstrije in odprtem prvenstvu Hrvaške, vse v kategoriji nad 50 let. V svetovnem merilu je med peterbojci na visokem 18. mestu, med metalci diska pa je 23.

Kostja je tudi umetnik. Njegova slika krasi naslovnico Veterana št. 12.

Dokumentarno gradivo in pričevanja za zbornik

V Lenartu v Slovenskih goricah je bil 15. marca 4. letni zbor članov območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo. Na njem so obravnavali poročila o delu združenja v minulem letu, ki je bilo plodno in razgibano na vseh področjih. Največ pozornosti so namenili urejanju veteranskega statusa udeležencem slovenske osamosvojitvene vojne, zlasti ljudem iz civilnih struktur (predvsem delavci nekdanjega upravnega oddelka za ljudsko obrambo) in občanom, ki so sodelovali pri postavljanju barikad. Žal mnogi tega statusa še vedno nimajo urejenega, zato so na zboru vnovič poudarili, da se teh ljudi ne sme pozabiti, saj osamosvojitvene vojne nismo dobili zgolj z orožjem, temveč predvsem z veliko enotnostjo in podporo vsega prebivalstva. Uredili so tudi evidenco članstva, večji del izkaznic so že podelili, lepo število pa jih še čaka v pisarni združenja na Nikovi ulici 9, saj člani niso prinesli osebnih fotografij. Upajo, da bodo to kmalu uredili. V združenju je 225 članov, 145 jih je plačalo članarino.

Predsednik območnega združenja Peter Leopold je v preglednem poročilu zaokrožil štiriletno delovanje združenja in med drugim dejal, da so veliko storili pri zbiranju dokumentarnega in arhivskega gradiva o organiziranosti Manevske strukture narodne zaščite, o pripravah TO in drugih komponent odpora ter o junijski osamosvojitveni vojni 1991. Uspelo jim je pridobiti celo nekaj izvirnih dokumentov, ki jih bodo skupaj z drugim zbranim gradivom obdelali in objavili v zborniku. Izdali naj bi ga junija ali novembra letos, odvisno od zbranega gradiva in njegove obdelave ter priprave za tisk. Pri izdaji pričakujejo pomoč vseh štirih občin na lenarškem območju, zbornik pa bo dragocen dokument in objektivni prikaz prelomnega dogajanja iz najnovejše slovenske zgodovine v osrednjih Slovenskih goricah. Del tega dogajanja je bil prikazan v lenarškem Almanahu in publikaciji Centra za vojaško zgodovino Slovenije, dobršen del celovitega prikaza pa bo pripravljen na podlagi arhivskega gradiva in spominskih pričevanj ter strokovnih razprav, ki so izšle v objavljeni literaturi. Zbornik bodo prejeli vsi udeleženci slovenske osamosvojitvene vojne v vseh štirih občinah na lenarškem območju. Peter Leopold je še izrazil željo, da bi tudi v

prihodnjih zbornikih, ki jih bodo najbrž občine še izdajale, predstavili ta del najnovejše zgodovine. Uspešno so sodelovali tudi z drugimi veteranskimi združenji.

Na zboru so za predsednika območnega združenja ponovno izvolili Petra Leopolda in potrdili vsebinsko raznolik delovni program. V njem je med stalnimi nalogami urejanje statusa veteranov vojne za Slovenijo, zbiranje in dokumentiranje podatkov o junijski vojni in pripravah nanjo, pisanje spominov udeležencev teh dogodkov, sodelovanje z drugimi veteranskimi organizacijami, tako z ZZB NOV kot s policijskim združenjem Sever, in seveda tesno sodelovanje s sosednjimi veteranskimi združenji v Gornji Radgoni, na Ptuj, v Mariboru in Rušah. Dne 14. junija so pripravili tradicionalno druženje veteranov vojne za Slovenijo iz vzhodnoštajerske pokrajine in Pomurja, udeleževali pa se bodo tudi športnih tekmovalcev Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Na letnem zboru so med drugim podelili značke Manevske strukture narodne zaščite. Prejeli so jih Ivan Črnčec, Venčeslav Čuček, Branko Kos, Inge Markoli, Franc Oletič, Jože Škrlec, Jože Šuman, Ivan Vela, Martin Vovk in mag. Marjan Fekonja. Slednji je kot nekdanji načelnik Manevske strukture NZ posebej poudaril vlogo ljudi v za Slovenijo prelomnih letih 1990–91 in se zahvalil mnogim anonimnim občanom v za velikansko podporo osamosvojitvenim težnjam. Menil je, da prelomnih dogodkov slovenske zgodovine in ljudi, ki so jo tako ali drugače soustvarjali, ne smemo pozabiti. Letnega zbora so se udeležili predstavniki ZVV Slovenije, sosednjih območnih združenj iz Gornje Radgone in Ruš, župan Občine Benedikt Milan Gumzar in tajnica OO ZZB NOV Lenart Vida Brumen. Ta je v pozdravu spomnila na izročilo slovenskega odporništva in menila, da je bil odpor proti okupatorju leta 1941 veliko moralno dejanje, ki ga priznava ves svet. Borci so na svoj prispevek v odporu proti nacizmu in fašizmu ponosni, saj je bil to čas, ko je slovenskemu narodu grozilo popolno uničenje. Tudi osamosvojitvena vojna je bila hrabro in odločno dejanje, ki ga borci zelo cenijo, in izražajo željo, da bi obe veteranski organizaciji še bolje sodelovali. Zdej je sodelovanje korektno, je še dejala Vida Brumen.

Mag. Marjan Toš

HRUŠICA

Dne 30. junija so se letos že dvanajstič zbrali veterani vojne za Slovenijo, člani združenja Sever nekdanji udeleženci bojev in drugi na mednarodnem mejnem prehodu Karavanke na Hrušici. S tega mejnega in dveh drugih mejnih prehodov Rateče ter Korensko sedlo v tedanji občini Jesenice, so se 1. julija 1991, po podpisnem dogovoru o umiku, umaknili zvezni miličniki ter vojniki in častniki JLA.

Na slovesnosti so trem osnovnošolcem: Borisu Jurekoviču in Vidu Lebanu ter Katji Kavčič podelili nagrade za literarna dela na temo Zgornje Gorenjske 1990–1991. Prihodnje šolsko leto bodo povabili k sodelovanju osnovnošolce s celotne Zgornje Gorenjske. Priznanja območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Radovljica Jesenice so prejeli: Albinca Repinc, Stane Biček, Zoran Kristan in Teodor Kreuzer, bronasta priznanja Zveze veteranov vojne za Slovenijo Cveto Erman, Brane Iskra in Peter Zupan, srebrno priznanje Zveze pa Rina Klinar. Na prapor območnega veteranskega združenja so pripeli tudi trakove občin Jesenice, Žirovnica, Bled in Radovljica, kot priznanje za dosedanje in spodbudo za prihodnje sodelovanje. O bojih na tem delu Zgornje Gorenjske je spregovoril radovljiški župan Janko Sebastijan Stuček, nagovoril pa jih je tudi jeseniški župan Boris Bregant.

Kulturni program so na Hrušici pripravili tamburaši kulturnega društva Brezje, otroška gledališka skupina osnovne šole Antona Tomaža Linhartar ter kvartet Legat iz Žirovnice.

Na Hrušici so se 30. junija srečali tudi člani posebne bojne skupine Teritorialne obrambe, ki jo je leta 1991 vodil Borut Kordež, v njej pa so bili tudi: Metod Bosnič, Aleksander Cigan, Janez Tušar, Robert Klinar, Dimitrij Lokovšek, Dušan Mlaker, Anton Omerzel, Robert Urh in še pokojni Brane Manevski, ki so se tedaj izkazali v bojih na tem območju in tudi kot prostovoljci. Za svoje tedanje delo so že prejeli priznanja, pet med njih je tudi članov območnega združenja, v preteklosti pa so se tako Borut Kordež kot posamezni člani že udeleževali slovesnosti na Hrušici, za članstvo v združenju pa se niso odločili. V OZVVS Radovljica Jesenice je 900 članov in članic. Izmed 2040 tedaj vključenih v enote TO je v združenje vključenih okrog 800 članov, ostali člani združenja pa so kot civilisti sodelovali v tedanjih dogodkih. **R.K.**

Drugorazredni veterani

Ob vsaki izdaji prideta v mojo družino dva izvoda revije Veteran. Ena na mo-ževo in druga na moje ime. In tako prebira vsak svoj izvod revije. Oba redno plačujeta članarino. Oba imava člansko izkaznico Združenja veteranov vojne za Slovenijo s pripadajočima značkama. Oba sva aktivno sodelovala v vojni za samostojno Slovenijo. Ob desetletnici vojne za samostojno Slovenijo sva oba prejela spominsko medaljo udeležencev vojne za samostojno Slovenijo 1991. Med nama je samo ena razlika (če ne štejem razlike v spolu), in sicer ta, da ima on status veterana, jaz pa ne.

Prvega marca letos je v Krškem zasedal glavni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo in del govora njenega predsednika gospoda Srečka Lisjaka, ki je objavljen v 20. številki revije, mi je »postavil piko na I«, tako da sem se odločila povedati svoje mnenje. Da ne bo nesporazumov, moje pisanje ni naperjeno proti gospodu Lisjaku ali njegovim trditvam, je samo razmišljanje o določenemu dejstvu, ki ga je povedal v svojem govoru.

In ta del govora je - citiram: »V naši organizaciji ne morejo biti tisti, ki jih tedaj pred dvanajstimi leti ni bilo poleg, ne morejo biti tisti tako imenovani pridruženi člani, saj bi to pomenilo razvrstitev naše organizacije, veteranstva in veteranov. To bi bila potem samo družina enako mislečih in želečih somišljenikov. Naša organizacija je in mora ostati stanovska organizacija, prepoznavna doma in v tujini.«

S to izjavo se popolnoma strinjam. Saj je jasno kot beli dan, da ne moreš biti član nekega združenja, društva ali organizacije, če nisi del nje, če ne spadaš tja; tako, recimo, ne morem biti član Društva upokojencev, če nisem upokojenka, ne Lovske zveze, če nisem lovec, Društva paraplegikov, če nisem paraplegik, itn., še bi lahko naštevala, a čemu.

Jaz sem članica Združenja veteranov vojne za Slovenijo, manjka pa mi status, torej spadam med pridružene člane, ki očitno tu nimajo kaj iskati.

Sedaj mi, prosim, pojasnite, kako sem bila lahko sprejeta v ZVVS, če me tedaj pred dvanajstimi leti ni bilo poleg. Protislovje tega je, da sem bila poleg. Zato sem, vsaj jaz sem bila prepričana, dobila članstvo v ZVVS, s tem, ko sem podpisala prijavnico ZVVS, predložila slike in denarni prispevek (za izkaznico in znački). Zato sem v nadaljnjih letih plačevala članarino, dobivala revijo Veteran, vabila za razne prireditve ipd. Da bo protislovje še večje, ZVVS ob desetletnici osamosvojitvene vojne podeli spominsko medaljo udeležencem vojne za samostojno Slovenijo tudi pridruženim članom. Zakaj le, če so to ljudje, ki jim to ne pripada? Ne pripada jim pa zato, ker nimajo statusa.

Kako lahko potem rečete, da mora biti to stanovska organizacija, da ne bodo razvrstili organizacija, veteranstvo in veterani?

In tu se začne. Če grem po točkah, ki so navedene v zgornjem citatu. Pred dvanajstimi leti sem bila poleg. Delala sem v Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca v Novi Gorici, v kateri je bilo zaradi takratnega dogajanja kar živo. Nisem delala samo opravil, ki so bila moja službena dolžnost, bilo je veliko več. (Ne bom se spuščala v podrobnosti, ker je nesmiselno.)

Ko sem dobila poziv, da naj se zglašim na delovnem mestu, sem šla in na poti od doma do delovnega mesta (v razdalji 5 km) sem morala dvakrat pokazati pozivno pismo, da sem lahko nadaljevala pot. Dobila sem zadolžitve, ki niso bile v mojem opisu del in nalog, a kdo se je menil za to, šlo je za mojo domovino, za stvar, v katero sem verjela, torej sem delala brez vprašanj ali pomišljanja. Ko je sirena oznanila nevarnost zračnega napada, se nisem spraševala, ali naj grem ali ne. Doma sem pustila sama dva otroka (mož je bil tudi vpoklican) in šla (ne bom opisovala strahu in občutkov, ko tako pušči še mladoletna otroka in ne veš, kaj te čaka). Še zdaleč mi ni prišlo na pamet, da bi skrenila s poti, tako, kot so naredili nekateri, ki so že tedaj »stopili v Evropo«. Tako so se izognili vpoklicu in državljski dolžnosti ter tam, na drugi strani meje čakali na »ugoden« razplet dogodkov (ti pa so se »martinčkali«).

Pravo razočaranje se je začelo, ko me je znanec postavil na trdna tla in mi svetoval, da naj si uredim status veterana, ker samo članstvo nič ne pomeni. Zagovarjala sem članstvo z besedami gospoda Lisjaka, da pač v organizaciji ne morejo biti tisti, ki jih tedaj ni bilo poleg, in da ne verjamem, da to lahko postane vsak. Prepričana sem bila, da mi je bilo s tem, ko sem dobila člansko izkaznico in drugo, priznано sodelovanje v osamosvojitveni vojni in posledično, normalno, tudi status (kakšna težka nainovost, nevednost, zavedenost). Ker sem bila prepričana o svojem prav, sem pač vzela stvar v svoje roke in začela poizvedovati. In sem se tudi prepričala, da je imel gospod prav. Ker je tu šlo za priznanje (vsaj zame je status častno priznanje za nekaj, kar sem naredila, oziroma za sodelovanje nekeje, kjer sem res bila, delala, kot državljanka tudi žrtvovala ure dela, strahu itd., saj v vojni se ne zmaga samo s puško), do katerega sem po svojem prepričanju upravičena, pač nisem odnehala. Ko so me na upravni enoti začeli spraševati, od koga sem bila vpoklicana, kdo mi je izdal poziv ipd., mi je postalo jasno, da se tu prepletajo drugi interesi, tako posameznikov kot politike. Morala sem se še zagovarjati, zakaj si sploh hočem urediti status, ki mi menda ne pripada.

Sprašujem vas, kako ste lahko včlanili udeležence v osamosvojitveni vojni, jih potem dali med pridružene in nestatusne člane? Ali niste sami s tem razvrstili ZVVS in tudi vojne za samostojno Slovenijo?

Spoznala sem, kaj pomeni biti naiven, neveden, nepreračunljiv in zaveden.

Moj primer je brezupen, ker nisem vpisana v seznamu Ministrstva za obrambo na Upravi za obrambo Nova Gorica. Pojasnili so mi, kaj potrebujem, predvsem, kot sem razumela, sta bila merodajna vpoklic in potrdilo delovne organizacije, da moje zadolžitve niso bile zgolj delovna dolžnost. Tu pa se začnejo zapleti. V delovni organizaciji baje niso spravili pozivov (kje so, kdo ve?). Dobila pa sem potrdilo, da med osamosvojitveno vojno 1991 nisem opravljala samo opravil po službeni dolžnosti, temveč sem imela tudi posebne zadolžitve. Vse skupaj sem oddala na upravni enoti, na oddelku za občjo upravo, in to v začetku leta 1992. Do danes nisem prejela še nobenega odgovora, ne pozitivnega ne negativnega. Očitno jim ni do poštenega odgovora.

In tako ostaja situacija nespremenjena. Pa kaj zato. Jaz sem svojo dolžnost opravila. Leta 1991 sem bila tam, kjer je bilo moje mesto, in na to sem ponosna, tega mi ne more nihče vzeti, tudi manjkajoči poziv in šlamparija odgovornih v tedanjem štabu bolnišnice ne. Zbode me pa, ko predsednik ZVVS izjavi, da v zvezi ne morejo biti pridruženi člani in da mora organizacija ostati stanovska.

Toda tudi članarina nestanovskih, pridruženih članov prav pride, kajne? Položnice za plačilo članarine redno dobivam in tudi plačam.

In naprej. V 20. številki revije sem prebrala pismo gospoda Alojza, ki se sprašuje: »Je v nas tako malo ponosa? Zakaj nas zasmehujejo in imajo za huligane in podobno?« in nadaljuje »Naši otroci in vnuki ne bodo vedeli nič o našem boju!«

Samo to vem, da smo predvsem sami krivi za to. Saj sami degradiramo tedanje dogajanje, že z ločevanjem udeležencev v tem boju na prave in neprave. Razen v reviji Veteran se bolj malo govori o osamosvojitveni vojni. V šolah ni proslav ali vsaj kakšne besede o tem, zakaj je praznik 25. junija ali pa 26. decembra. O najnovejši zgodovini Slovenije se v šolah malo ali nič ne govori.

In kdo je kriv za to? Sami! Saj si ZVVS s takimi primeri, kot je moj (in sem prepričana, da ni edini), ne daje nobenega ugleda, če se sramuje tistih, ki so za Slovenjo v ključnih trenutkih nekaj prispevali (pa čeprav malo) ter zaradi birokratskih in političnih zapletov, interesov in teženj ostali »drugorazredni veterani«. Mislim, da bi v ZVVS morali poskrbeti tudi za te člane in jim dati vsaj priznanje z dodelitvijo statusa, bonitete pa naj kar obdržijo. Samostojna Slovenija je vredna kaj več kot nekaj tolarjev, kolikor znaša premija za dodatno zdravstveno zavarovanje. Saj gre samo za to, kajne?

Marija Grazija Uršič
Ul. tolminskih puntarjev 6
Nova Gorica

Vilibald – Vili Skrt

(13. marec 1942–22. april 2003)

Ko smo v torek, 22. aprila, pozno popoldne odhajali z našega sestanka, niti slutili nismo, da je to naše zadnje srečanje. Polni člana in z veliko volje do dela kakor tudi polni načrtov o uresničitvi naših skupnih ciljih smo se razšli.

Vili, kakor smo ga klicali prijatelj in znanci, je bil znan po družbenem in društvenem delu. Ožja in širša okolica pa ga je najbolj poznala kot komandanta Teritorialne obrambe Celje, saj je to dolžnost opravljal vse od leta 1978 do maja 1991. To je bil čas, ki je bil za nas Slovence najtežji. Vili se je znal postaviti na pravo stran, saj je bil eden od organizatorjev Manevrske strukture narodne zaščite. V vojni za Slovenijo je bil referent za brigado na 8. PŠTO, od jeseni 1991 je bil namestnik poveljnika 81. ObmŠTO, za tem do upokojitve leta 2000 pa namestnik poveljnika v 81. OPSV.

Delal je z dušo in vsem svojim znanjem za veteransko organizacijo, kateri je dal svojstven pečat in nas zadolžil, da nadaljujemo z enako vnmemo naprej.

Ostal nam bo v spominu kot dober tovariš in prijatelj.
Predsedstvo OZVVS Celje

Konrad Norčič

(1953–2003)

Mnogo prezgodaj in nepričakovano je naše vrste zapustil Konrad Norčič, ki se je v naše združenje vključil že januarja 1994. Ves čas je bil razporejen v enoti za zveze občine Radovljica ter je med osamosvojitveno vojno vestno in odgovorno opravljal vse naloge.

Vseskozi je bil aktiven v radioamaterskem društvu v Lescah.

Bil si skromen, vendar dober ter prijeten tovariš in takega te bomo ohranili v spominu.

OZVVS Radovljica - Jesenice

Janez Oražem

(1943–2003)

Po hudi bolezni nas je zapustil član našega združenja Janez Oražem. Kruta usoda mu je preprečila nadaljnje delo. V vojni za Slovenijo 1991 je aktivno sodeloval v občinski enoti za zveze Ribnica. Delo je opravljal zavzeto in odgovorno ter bil vedno tovariški do sodelavcev.

Veterani smo se od njega poslovili na novem pokopališču v Dolenji vasi. Svojim tovarišem bo ostal v trajnem spominu.

OZVVS Ribnica

Alojz Češarek

(1939–2003)

Nepričakovano nas je zapustil naš veteran in član OZVVS Ribnica Alojz Češarek. Že ne več mlad je dočakal leto 1991. Visok položaj v tedanjem OŠTO Ribnica mu je dal mesto in odgovornost v osamosvojitveni vojni. Kot načelnik štaba občinske TO je sodeloval pri pogajanjih za predajo vojašnice v Ribnici. Bil je odločen vojak in zaveden Slovenec, poleg tega še vzoren lovec in zavzet čebelar.

Pogrebne slovesnosti se je udeležila množica njegovih prijateljev, veteranov in lovec. Veterani smo mu izkazali spoštovanje s častno stražo in z zadnjim pozdravom. K zadnjemu počitku smo ga pospremili po lovskem običaju.

Ostal nam bo v trajnem spominu.

OZVVS Ribnica

Miloš Hočevnar

(7. 9. 1949–24. 3. 2003)

Kruta bolezen je prekinila življenjsko pot praporščaku OZVVS Krško Milošu Hočevnarju iz Apenika nad Boštanjem pri Sevnici.

Miloš je bil med osamosvojitveno vojno zaposlen kot vodja izmene v enoti Varovanja NEK, kjer je ostal do smrti.

Na zadnji poti smo ga 27. marca na boštanskem pokopališču pospremili prijatelji, znanci, sodelavci in veterani OZVVS Krško. Prijatelji in sodelavci ne bomo pozabili njegovega presernega nasmeha in vedrega čuta za tovarišstvo in prijateljstvo.

OZVVS Krško
Vodja sekcije VARNOSTNIKI 91
Matjaž Gomilšek

Stane Plohl

Dolgoletni generalni sekretar Zveze policijskih veteranskih društev Sever
Predsednik policijskega veteranskega društva Sever- Ljubljana

Na samem začetku poletja, nas je v 49. letu starosti zapustil človek, s katerim smo skupaj ustvarjali samostojno Slovenijo. Že v pripravah na vojno in nato v sami vojni, smo se razlikovali samo po barvi uniforme, vse ostalo je bilo isto, tako želje, odločnost, kakor tudi pripadnost. Dolgo smo upali in verjeli, da bo zmagal tudi v boju z zahrbtno boleznijo, ki ga je tako neusmiljeno napadla. Kljub velikemu optimizmu in močni volji, pa mu žal to ni uspelo. "Skupaj v vojni- skupaj v miru" ni samo geslo, pod katerim smo skupaj praznovali 10. obletnico vojne za Slovenijo, bo tudi svojstven spomin nanj, na Staneta.

Zveza veteranov vojne za Slovenijo

Marjan Hancič

(1955–2003)

Nepričakovano nas je zapustil naš veteran in član OZVS Kamnik Marjan Hancič. Od njega smo se poslovili v sredo, 7. maja 2003, na pokopališču v Stranjah pri Stahovici. Bil je rezervni častnik slovenske TO. Poveljeval je enoti Vod Stranje, ki je bila v sestavi čete Srednja vas. Vojni prijatelji smo ga cenili, saj je bil tih in preudaren poveljnik enote. Med osamosvajanjem Slovenije 1990–91 je aktivno sodeloval pri obrambnih nalogah. S svojo enoto je sodeloval pri varovanju učnega centra Ig. prevozu orožja in streliva s tajnih lokacij za potrebe enot TO ter pri posebnih nalogah v Ljubljani.

V vojni je s tovariši doživel veliko težkih trenutkov.

Velika dejanja so sposobni storiti pogumni ljudje, še posebno za domovino.

Tvoji soborci in veterani OZVVS Kamnik - Komenda

te bomo ohranili v častnem spominu.

Marjan, hvala ti za vse, kar si storil skupaj z nami.

OZVVS Kamnik - Komenda

Ivan Borovnik

(1960–2003)

Nepričakovano smo februarja prejeli žalostno vest, da je umrl član našega združenja, veteran Ivan Borovnik.

V osamosvojitveni vojni za Slovenijo je kot pripadnik 23. lahke topniško-raketne baterije zračne obrambe sodeloval v bojih na Holmcu ter v Dravogradu ter tako častno in pogumno izpolnil svojo dolžnost do domovine.

Aktiven član Združenja veteranov vojne za Slovenijo območja Mežiške doline je bil od leta 1996.

Spomin na dobrega, skromnega in iskrenega prijatelja, pogumnega teritorialca in soborca bo ostal zmeraj med nami.

ZVVS območja Mežiške doline

Mirko Vidovšek

(1920–2003)

Po hudi bolezni nas je zapustil veteran Mirko Vidovšek, »starosta« ZVVS Mežiške doline.

Od njega smo se poslovili v sredo, 12. marca, na mežiškem pokopališču Mirje. V naše združenje veteranov vojne za Slovenijo območja Mežiške doline se je Mirko včlanil leta 1998. Kljub rahlemu zdravju je v njem vseskozi aktivno deloval. Še posebej pridno je pomagal pri delu na domu ZVVS Mežiške doline, kjer se ga je zaradi marljivosti prijelo v eteransko ime »TRESKA«.

Mnogim mlajšim je bil vzor, zato nam bo Mirko Vidovšek - Treska ostal v trajnem spominu.

ZVVS območja Mežiške doline

Adam Nikšič

(1945–2003)

Na pokopališču v Selnici ob Dravi smo se 7. maja poslovili od Adama Nikšiča. Rodil se je v Gašincih blizu Đakova na Hrvaškem, v Slovenijo pa je prišel za delom in zasluzkom. Delal je vse, kar so mu ponudili: bil je gradbeni delavec, voznik, tudi brodnik. V Selnici si je ustvaril dom in družino. V OŠTO Ruše, kamor je bil razporejen, je bil voznik tovornjaka v zalednem vodu. Nobena pot in nobeno delo mu nista bila pretežka, nobena ura nenavadna. Vse je opravil vestno in dosledno. Čeprav Neslovenec, je v pripravah na osamosvojitve in v vojni sodeloval, kot da je to najbolj razumljiva stvar na svetu. Tudi pozneje, ko se je vključil v OZZVS, je ostal naš voznik in z nami prekriziral lep del Slovenije. Ostal nam bo spomin na soborca in prijatelja.

OZVVS Ruše

Janez Pristavec

(1931–2003)

Nenadoma in nepričakovano nas je zapustil član našega združenja Janez Pristavec. Bil je eden tistih, ki so bili razporejeni v enotah TO vse od njene ustanovitve. Sprva je bil poveljnik čete, nato operativec bataljona in nazadnje celih 15 let operativni oficir v poveljstvu 22. brigade TO.

Leta 1990 se je vključil v tajne priprave za osamosvojitve Slovenije, v 1991. letu precej pred agresijo pa je sprejel v hrambo oborožitev in strelivo. V svojem okolju je deloval prizadevno in odgovorno, do sodelavcev in prijateljev pa tovariško. Drugim, predvsem mlajšim je bil za vzor, rad pa je poudarjal, da je star teritorialec in da mu ni vseeno, kaj se s TO oziroma Slovensko vojsko dogaja in kako se spreminja.

Vedno se ga bomo spominjali kot dobrega prijatelja in zavzetega, vestnega, pogumnega teritorialca.

OZVVS Radovljica - Jesenice

Na podlagi izkušenj, ki so jih pridobili z izdelavo pandurja, so Avstrijci razvili oklepno vozilo pandur II.

Slovenija je naročila dodatna oklepna vozila valuk (pandur)

Ne dogaja se prav pogosto, da prideta Slovenija in njena vojska na strani velikih in specializiranih revij, ki se ukvarjajo z obrambnimi vprašanji in vsem, kar sodi zraven. Vendar smo v eni od majskih števil ugledne britanske revije Jane's Defence Weekly našli članek, v katerem eden od urednikov te revije Christopher Foss piše, da je avstrijska družba Steyr-Daimler-Puch sporočila, da je slovenska vlada naročila dodatnih 36 šestkolesnih oklepnih vozil pandur. Z že dobavljenimi vozili bo imela Slovenska vojska 72 vozil te vrste.

V nadaljevanju avtor piše, da je Slovenija prvih 36 vozil kupila s tremi naročili. Tako je naročila dvakrat deset vozil, tretje naročilo pa je bilo za 16 oklepnikov. Zadnje oklepnike iz tretjega naročila naj bi Slovenska vojska dobila julija.

Christopher Foss tudi piše, da za Slovensko vojsko po licenci izdeluje pandurje slovensko podjetje Sistemska tehnika pod imenom valuk. Steyr-Daimler-Puch dobavlja Sistemski tehniki vzmetenje, sistem za upravljanje vozila in dizelski pogonski sistem. Sistemska tehnika lahko ponudi Slovenski vojski ali komu drugemu različne izpeljanke valuka. Tako naj bi vojski ponujala izpeljanko, ki bi bila opremljena z izraelskim minome-

tom kalibra 120 mm, in izpeljanke, opremljene s kupolami z različnimi vrstami oborožitve. Sistemska tehnika pa lahko izdelata tudi vozila, ki bi jih lahko uporabljala policija. V to ponudbo sodijo vozila za nadzor uličnih neredov, različne vrste vozil za notranjo varnost, reševalna vozila ...

Med valuki, ki jih je vlada naročila za Slovensko vojsko, naj bi jih 30 imelo kupolo za enega človeka, oboroženi pa naj bi bili s težkim mitraljezom kalibra 12,7 mm. Preostalih šest naj bi imelo tudi kupolo za enega človeka, opremljeni pa naj bi bili z avtomatskim metalcem granat kalibra 40 mm.

V članku je tudi zapisano, da imajo pandurje v sestavi tudi drugi vojske: avstrijska jih ima 68, belgijska 54, kuvajtska 70 in ameriška 10. Avstrijci so sprva načrtovali, da bodo kupili še 129 teh oklepnih vozil, vendar so pozneje ta posel odpovedali.

Ob koncu piše, da je Steyr-Daimler-Puch na podlagi izkušenj, ki jih je pridobil z gradnjo pandurja, razvil oklepno vozilo pandur II. Ta je precej izboljšana kot njegov predhodnik, med drugim ima precej močnejši motor. Tržišču ga bodo ponudili s šestimi ali z osmimi kolesi. Na ta vozila bo mogoče namestiti orožja dolgega dosega do kalibra 105 mm.

Češke težave z letalom L-159

Težave, ki so se pojavile pri treh različnih in lahkih bojnih letalih L-159 češkega vojaškega letalstva, so tako velike, da so večini teh zračnih plovil prepovedali letenje. Kot pravijo na češkem obrambnem ministrstvu, je od skupaj 58 letal L-159 samo 14 operativnih.

Strokovnjaki menijo, da sta glavni vzrok za te težave avionika in hidravlični sistem v letalih.

V tovarni Aero Vodochody-Manufactured pa zatrjujejo, da težave na letalih L-159 niso nič večje kot pri podobnih letalih, ki jih izdelujejo zahodne tovarne. Poudarjajo

tudi, da težave niso takšne, da jih ne bi mogli odpraviti. Kljub težavam z letali pa poteka sodelovanje med tovarno in češkim obrambnim ministrstvom pri oskrbi flote L-156 normalno.

Po pogodbi bi morala tovarna Aero Vodochody-Manufactured dobaviti zadnje letalo od naročenih 72 letal konec tega leta. Češko vojaško letalstvo je februarja lani

izgubilo eno od letal te vrste. Preiskava je pokazala, da je bil razlog za nesrečo najverjetneje človeški dejavnik, ne pa tehnična napaka. Na češkem obrambnem ministrstvu se bojijo, da bodo težave z letali L-159 povzročili težave pri izvozu v tujino. Pogajanja o izvozu letal L-159 se sicer nadaljujejo z več morebitnimi kupci, med katerimi so tudi Grčija, Kenija in Filipini.

Mladostniške težave, ki jih imajo letala L-159, naj ne bi bile večje kot pri podobnih zahodnih izdelkih. (Foto: Aero Vodochody-Manufactured)

Tudi Poljaki bi radi imeli hummerje

Poljska se dogovarja z ameriškim obrambnim ministrstvom o nakupu terenskih vozil HMMWV (High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicles), ki so bolj znana pod imenom hummer. Z njimi želijo Poljaki opremiti svoje enote za hitra posredovanja. Aprila se je poljska delegacija pogovarjala s predstavniki ameriškega obrambnega ministrstva in izrazila željo, da bi njihova vlada rada kupila od 420 do 430 vozil te vrste. Konec maja so Poljaki poslali v Washington pismo o nameri, v drugi polovici leta pa naj bi Američani potrdili posel. Prav tako v drugi polovici leta 2003 naj bi državi podpisali pogodbo o nakupu. Poljaki naj bi prve hummerje dobili prihodnje leto.

Nekateri poljski strokovnjaki menijo, da bo prva vozila hummer dobil poljski bataljon, ki se bo pridružil stabilizacijskim silam pod ameriškim vodstvom v Iraku.

Sicer pa na poljskem obrambnem ministrstvu pravijo, da bodo z novimi vozili opremiti svoje sile, ki so

predvidene za posredovanje na kriznih žariščih v tujini. Zanesljivo bodo hummerje dobili zračnodesantna bataljona 6. zračne brigade in poljski bataljon iz sestave češko-poljsko-slovaške brigade za mirovna posredovanja.

Poljaki načrtujejo, da bodo 70 odstotkov hummerjev opremlili z mitraljezi kalibra 7,62 mm in težkimi mitraljezi kalibra 12,7 mm. Druga vozila bodo opremljena s protiklepnimi raketnimi izstrelki in z raketnimi izstrelki zemlja-zrak. Prav tako želijo, da bi od 15 do 20 vozil opremlili kot poveljniška vozila, sanitarna vozila in vozila za zveze.

V poljski kopenski vojski so še bolj pogumni in želijo, da bi v prihodnosti skupaj kupili kar 1200 hummerjev, s katerimi bi opremlili šest svojih bataljonov. Menijo namreč, da bi lahko s hummerji zamenjali večino oklepnih izvidniških vozil BRDM-2. Če bo vlada sprejela ta predlog, bodo Poljaki vztrajali, da bi hummerje sestavljali v eni izmed poljskih tovarn.

Poljaki bi radi v ZDA kupili različne izpeljanke vozil hummer. (Foto: MO ZDA)

Spremembe pri uporabi helikopterjev AH-64 apač

Na ameriškem obrambnem ministrstvu se je izvedelo, da njihovi strokovnjaki proučujejo sedanjo doktrino in taktiko uporabe helikopterjev apač. Pod drobnogled so vzeli tudi način usposabljanja njihovih pilotov. Sedanja doktrina in taktika izhajata namreč še iz obdobja hladne vojne, ko naj bi helikopterji AH-64 apač razbijali nasprotnikove oklepne formacije.

Povedati je treba, da so se Američani lotili tega problema že pred začetkom posredovanja zavezniške koalicije v Iraku. Kot pravijo strokovnjaki, je iraška operacija pokazala, da bi bilo dobro dopolniti ter popraviti doktrino in taktiko za uporabo apačev. To kažejo tudi besede nekega visokega ameriškega častnika, ki je poveljeval eni od večjih enot mornariške pehote (marinecev). Kot je povedal, je 11. letalski polk s helikopterji AH-64 apač longbow doživel 24. marca veliko presenečenje, ko so jih začeli pripadniki divizije Medina Iraške republikanske garde obstreljevati s pehotnim orožjem in protiletalskim topništvom. Eden od helikopterjev je bil zadet in je moral zasilno pristati, Iračani pa so pilota zajeli. Okoliščine kažejo, da so Iračani zelo dobro poznali ameriško taktiko uporabe helikopterjev apač. Ameriški obveščevalci so pozneje

ugotovili, kako so Iračani izpeljali ta napad. Takoj ko je opazil ameriške apače, je iraški opazovalec po mobitelu s hitrim izbiranjem številke sporočil svojim, kam in kako letijo Američani, in zračna obramba jih je pričakala pripravljena.

Američani so reagirali na to akcijo in so takoj nekoliko spremenili svojo taktiko. Dve noči pozneje so pri naslednji akciji ameriški piloti uporabili nekatere ideje, ki jih razvijajo v letalskem centru ameriške kopenske vojske v Fort Ruckerju v Alabami. Takrat so piloti 101. zračne divizije izpeljali enak napad kot dva dni prej piloti 11. letalskega polka. Razlika je bila le v tem, da so napadli v manjši skupini in skupaj z letali ameriškega vojaškega letalstva. Skupina je dejansko kombinirala izvidniško akcijo in sam napad. Pri tem so uporabili t. i. blue-force tracking system, ki jim je omogočal boljši pregled nad položajem.

Eden od strokovnjakov tega ameriškega centra je ob tem dejal, da je bil to odličen primer, kaj morajo izvedenci narediti in kaj je treba posodobiti.

Strokovnjaki ameriškega vojaškega letalstva pa menijo, da so pri iskanju novih rešitev na pravi poti. S tem želijo prenoviti taktiko delovanja helikopterjev apač, ki naj bi bolj upoštevala možnosti vple-

Čeprav je od razpada Varšavskega sporazuma minilo že več kot desetletje, se doktrina in taktika uporabe helikopterjev AH-64 nista spremenili. Posredovanje v Iraku je dokončno potrdilo, da je treba tudi na tem področju narediti korak naprej.

tenosti v spopade z nasprotnikovimi silami na tleh, ne pa samo spopade z njegovimi oklepnimi kolonami.

V drugih bojnih akcijah so helikopterje AH-64 uporabili za izvidniške akcije in zračno ognjeno podporo. Tako je ameriško 3. pehotno divizijo pri prodoru skozi sotesko Karbala proti Bagdadu podpiralo kar 30 helikopterjev AH-64 apač.

Seveda je treba povedati, da izvidniške naloge in zračna ognjena podpora niso nič novega za pilote apačev, vendar pa so si sloves, ki ga imajo, pridobili kot zračno plovilo za globoke prodore v nas-

protnikovo zaledje in boj z množičnimi oklepnimi formacijami. Sistem usposabljanja pilotov je bil in je usmerjen predvsem na globoke prodore ter manj na zračno ognjeno podporo.

V letalskem centru kopenske vojske v Fort Ruckerju v Alabami pravijo, da bi bilo treba usposabljanje pilotov helikopterjev apač usmeriti tako, da bi namenjalo več pozornosti zračni ognjeni podpori. Gre za to, da bi se piloti več usposabljali za obstreljevanje ciljev med letom in ne samo takrat, ko lebdijo v zraku.

Kjer koli do zdaj so Američani pri akcijah uporabili helikopterje apač, so ti delovali tako, kot da se bojujejo s sovjetskimi invazijskimi silami oziroma z njihovimi tankovskimi enotami. Zato so piloti streljali na nasprotnikove cilje predvsem iz lebdečega položaja in nikakor ne med poletom.

Vendar Američanom na tem področju ne bo treba odkrivati »to ple vode«, ampak bodo segli nekaj deset let nazaj, v čas vojne v Vietnamu, in proučili taktiko streljanja med poletom. To so naredili že piloti helikopterjev AH-1W super cobra mornariške pehote med nedavnim posredovanjem v Iraku. S super cobrami so namreč obstreljevali cilje na zemlji, ko so leteli s hitrostjo več kot 60 vozlov (111 km/h). Pri napadih so bili piloti super cober uspešni.

Strokovnjaki za usposabljanje pilotov zatrjujejo, da bodo natančno proučili vse izkušnje pilotov helikopterjev AH-64 longbow, AH-1W super cobra in drugih ter jih vključili v svoje programe urjenja.

Piloti mornariške pehote so s helikopterji AH-1W super cobra dokazali, da lahko cilje obstreljujejo in predvsem zadevajo tudi med poletom. (Foto: B. K.)

TUDI V AMERIŠKIH OBOROŽENIH SILAH IMAJO ENOTE, KI SE ZDIJO ANAHRONIZEM, VENDAR SO POMEMBNE ŽE IZ PROMOCIJSKIH RAZLOGOV

Stražarji glavnega mesta

V organizacijski shemi ameriških oboroženih sil gre posebno mesto zanesljivo Vojaškemu območju Washington (VOW, U. S. Army Military District of Washington – MDW). Čeprav »pokriva« majhno zemljepisno območje, opravlja tri zelo pomembne naloge. Tako njegovi pripadniki in pripadnice posredujejo v kriznih razmerah, ob naravnih nesrečah, njihova skrb pa je tudi varnost glavnega mesta.

Najvišjim obrambnim in vojaškim organom v mestu VOW pomaga pri pripravi in izvedbi prevozov pomembnih oseb, predvsem visokih predstavnikov tujih vojaških in obrambnih ustanov, zagotavlja zračni (helikopterski) prevoz, organizira slovesnosti na Arlingtonskem pokopališču ... Poleg tega je usposobljen in pripravljen opraviti ter voditi kakršnokoli prireditev ali slovesnost kjerkoli na svetu tako za vojaške kot civilne voditelje ali funkcionarje.

Washingtonsko vojaško območje je sestavljeno iz več enot, ki so nameščene v različnih vojaških oporiščih. To so enote iz Fort Myer Military Community (sestavljata ga oporišči Myer in McNair), Fort A. P. Hill, Belvoir, Hamilton in Meade. V njegovi sestavi so še 12. zračni bataljon, ki je sicer nameščen na letalskem oporišču Kopenske vojske ZDA Davison, in uradna častna enota, to je 3. pehotni polk ZDA, ki ga imenujejo tudi »Stara straža«, ter Godba Kopenske vojske ZDA, imenovana »Pershingova«. Zadnji enoti sta najbolj na očeh javnosti, saj vsako leto sodelujeta na tisočih slovesnostih in prireditvah. Najbolj sta seveda znani po sprejemih tujih državnikov z vojaškimi častmi, ki običajno ameriškega predsednika v Beli hiši in ameriško obrambno ministrstvo. Obe enoti sodelujeta pri polaganju vencev h grobu neznanega junaka na Arlingtonskem pokopališču in pri pogrebih na tem pokopališču.

Že več kot petdeset let na dolžnosti

Prvič so vojaško stražo h grobu neznanega junaka postavili 25.

marca 1926 in vojaki so svojo dolžnost opravljali toliko časa, kolikor je bilo odprto pokopališče. Stražarji so bili iz različnih enot, med drugim iz 3. konjeniške divizije, ki je postala znana in slavna v 2. svetovni vojni. V tej enoti je bil tudi takrat še polkovnik George S. Patton. Leta 1937 so pri grobu vpeljali 24-urno stražo. Po koncu 2. svetovne vojne so v poveljstvu Kopenske vojske ZDA sklenili, da na območju glavnega mesta Washingtona potrebujejo enoto, ki bo bojna in hkrati uporabna za ceremonialna opravila. Za to nalo-

godkih. Samo ob sobotah in nedeljah sodelujejo pripadniki 3. polka vsak dan na povprečno 12 pogrebih na Arlingtonskem pokopališču. Njegovi pripadniki in pripadnice so vsak dan tudi v Beli hiši, Kongresu in Pentagonu, v katerih so spremljevalci in vodniki obiskovalcev.

Povedati je treba, da 3. pehotni polk sestavlja vrsta enot, to so vodi vojakov, ki so posebnost v ameriških oboroženih silah. To je predvsem vod, ki straži grob neznanega vojaka na Arlingtonskem pokopališču. V polku je še t. i. predsedniška topniška bate-

Štirje deli opreme stražarjev groba neznanega vojaka: čapka, bele rokavice, pas in kromiran bajonet

go so določili 3. pehotni polk in njegovi pripadniki so 6. aprila 1948 prvič stražili Grob neznanega junaka na Arlingtonskem pokopališču, to pa delajo še danes – torej že več kot petinpetdeset let.

Za 3. pehotni polk ZDA je treba povedati, da je najstarejša aktivna pehotna enota v Kopenski vojski ZDA. Njegov sedež je v Fort Myerju v zvezni državi Virginija. V njem je 1300 vojakov, podčastnikov in častnikov, ki letno sodeluje tudi na 3500 do-

rija, ki v čast tujih državnikov izstrelijo častne salve. Na polkovnih taktičnih vajah pa z minometi ognjeno podpira pehoto. V polku je tudi zadnja aktivna konjeniška enota v ameriških oboroženih silah – US Army Caisson Platoon, ki sodeluje na pogrebih. V sestavi so še US Army drill team in Stara straža 5 ter enota bobnarjev. Pripadniki teh dveh enot so skoraj nepretrgoma na poti po ZDA in na številnih prireditvah predstavljajo ameriško kopensko vojsko.

Pripadnik 3. pehotnega polka ZDA, imenovanega tudi Stara straža, na eni od prireditev

Posebna čast je biti stražar ob grobu neznanega vojaka

Častna straža se ob grobu neznanega vojaka od 15. marca do 30. septembra vsak dan menja v polurnih intervalih, od 1. oktobra do 14. marca pa vsako uro. Čez dan so stražarji oblečeni v temno modre slovesne uniforme. Njihova barva spominja na barvo uniforme, ki so jo nosili vojaki Severa v ameriški državljanski vojni. Vsak stražar ima tri komplete uniform, plašč in dežni plašč. Kdaj in kako nosi stražar posamezen del uniforme, je natančno predpisano, pred vsako menjavo straže pa njen poveljnik natančno in zelo strogo pregleda vsak del opreme.

Ko so na dolžnosti, imajo stražarji pri sebi puško M-14 in jo uporabljajo samo za ceremonialne namene. Težka je približno pet kilogramov in na njej je veliko kromiranih delov. K

puški sodi tudi bajonet. Vsak stražar ima obvezna sončna očala, čeprav ta niso sestavni del ameriške vojaške uniforme. Obute imajo usnjene čevlje, ki se svetijo in so standardni v ameriških oboroženih silah. Zaradi posebnih nalog so izdelani tako, da varujejo podplate in gležnje stražarjev.

Ponoči je območje groba neznanega vojaka vojaško varovano in stražarji so oblečeni v bojne maskirne uniforme, menjavajo pa se vsako uro. Stražarji so na dolžnosti 24 ur, nato so 24 ur prosti. Vsakih šest dni se

Za vsakega vojaka je straža pred grobom neznanega vojaka velika čast in tudi vrhunec vojaške kariere.

govor z narednikom straže, morajo na dvotedenski uvajalni tečaj, na katerem se seznan-

mi, ne glede na to, v kateri enoti služi. Treba je povedati, da je od leta 1958 do danes približ-

Pripoved zgodbe ameriškega vojaka skozi zgodovino je potekala v uniformah iz različnih obdobj.

zamenja enota stražarjev. Vsi stražarji so pripadniki 3. pehotnega polka in večina so pehot-

Pogreb z vojaškimi častmi poteka po natančno predpisanim scenariju. Tako častna straža spremlja krsto, ki je pokrita z ameriško zastavo. Voz s krsto vlečejo konji enake barve. Godba na pihala igra žalostinke, bobnarji pa dajejo takt, po katerem hodi povorka. Preden spustijo krsto v grob, oddelek vojakov iz pušk izstreliti tri častne salve v slovo. Trobentač ob tem igra žalostne note iz skladbe Taps. Ob koncu častna straža vzame s krste zastavo, jo zloži in izroči naslednikom oziroma otrokom.

niki, med njimi pa so tudi stražarji, ki imajo druge vojaške specialnosti.

Dejstvo je, da mora biti vojak (ali vojakinja), ki straži grob neznanega vojaka, prostovoljec in njegova kartoteka mora biti, skromno povedano - bleščča. Če uspešno opravijo po-

V živopisnih uniformah so bili tudi pripadniki godbe kopenske vojske, imenovane »Pershingova«.

jo z vsemi dolžnostmi stražarja. Če uspešno opravijo teste, začnejo usposabljanje in vadbo za stražarja. Po približno devetih mesecih usposabljanja poveljnik enote in narednik straže temeljito preverita kandidatovo znanje o zgodovini Arlingtonskega pokopališča, kako vzdržuje opremo, predvsem uniforme. Če uspešno opravi to preverjanje, dobi značko straže groba neznanih, na kateri piše Častna straža, in jo nosi na desnem prsnem žepu suknjiča uniforme. Po devetih mesecih straže ob grobu neznanega vojaka lahko stražar vso nadaljnjo vojaško kariero nosi srebrni znak častne straže na unifor-

no 500 stražarjev dobilo dovoljenje, da lahko stalno nosijo ta znak. Vsak vojak (ali vojakinja) je izjemno ponosen, da je bil stražar, in za veliko večino je to tudi vrhunec njihove vojaške kariere. Številni menijo, da je naloga, ki so jo opravljali, samo majhen prispevek k tistemu, kar so za interese ZDA žrtvovali pokopani v grobu neznanih.

Ne samo protokol, ampak tudi druge prireditve

Nobenega smisla ne bi imelo naštevanje vseh prireditev, na katerih vsako leto sodelujejo pripadniki Vojaškega območja

Godba Kopenske vojske ZDA na enem od koncertov

Washington. Omenimo tiste, ki so se v nekaj minulih letih zvrstile in na katerih so bili pripadniki stare garde »glavni« in jih ne štejemo v kategorijo protokolarnih. To je tek pripadnikov kopenske vojske na deset milj dolgi progi. Start in cilj sta pred Pentagonom. Na tej prireditvi vsako leto sodeluje več kot deset tisoč ljudi, tako vojakov kot civilistov. Namen tega tekmovanja ni samo merjenje moči, ampak tudi druženje, zabava in sprostitve. Seveda v svoji kategoriji tekmujejo tudi otroci.

Zanimive so tudi prireditve s skupnim naslovom Twilight Tattoo. V njih so sodelovali pripadniki 3. pehotnega polka oziroma Stare straže ter Pershingove godbe in drugi. Vojaki so v uniformah, ki so jih nosili v različnih zgodovinskih obdobjih, prikazali, kje je bila, kje je in kam bo šla ameriška vojska. Vse prireditve so bile brezplačne.

Arlingtonsko pokopališče je nasproti Lincolnovega spominskega kompleksa, med njima pa teče reka Potomac. Čeprav se s hribovcov, na katerih je na deset tisoč grobov, lepo vidi ameriško glavno mesto, je pokopališče v zvezni državi Virginija. Na tem pokopališču, ki se razprostira na površini 612 juter, je pokopanih več kot 245 tisoč vojakov in članov njihovih družin in vsak delovni dan opravijo približno 20 pogrebov. Vsi, ki so pokopani na tem pokopališču, imajo nekaj skupnega, služili so svojemu narodu in svoji državi. Pri tem ni pomembno, ali so bili navadni vojaki, mornarji, podčastniki, častniki, generali, admirali, strelci, piloti, topničarji, konjeniki, obveščevalci ali kuharji, bolničarji, moški ali ženske, odlikovani ali ne; imajo pravico počivati na tem častnem prostoru.

Prav tako živopisna je bila tudi prireditev z naslovom Spirit of America. Na njej so obiskovalci slišali zgodbo ameriškega vojaka skozi desetletja in stoletja.

Bojan Kuntarič

Posavski tetraedri

Posavski veterani (OZVVS Brežice, Krško, Sevnica) bodo na temelju Pravilnika o priznanjih ZVVS za Posavje letos kot prvi v Sloveniji podeljevali svoja odličja. Medalja »Obranili Posavje 1991« ima tri stopnje (bronasta, srebrna, zlata), plaketa »Posavje 1991« pa je najvišje priznanje ZVVS za Posavje.

Ideja o lastnih odličjih je bila že dalj časa »v zraku«. Za njeno uresničitev pa je bil v začetku leta 2000 na seji predsedstva OZVVS Brežice zadolžen mag. Tomaž Teropšič. Po ustaljeni navadi je bila zadeva urejena v treh »korakih«. Prvi korak je mirovanje, drugi zorenje in tretji finalizacija. Prva dva sta navadno različno dolga in trajata dalj časa, zadnji pa krajši in hitrejši. Tako smo posavski veterani januarja prejeli svoja odličja, ki so tudi del notranjega utrjevanja naše organizacije.

V Posavju smo imeli leta 1991 več spopadov s sovražno JLA. Spomnimo se spopada v Rigoncah, minometnega napada na letališče Cerklje ob Krki, uničenja oklepne kolone JLA v Krakovskem gozdu in še istega dne zaustavitve oklepnega bataljona v Prilipah. Naši enoti sta sodelovali tudi v boju na Medvedjeku. V Posavju, na območju 25. območnega štaba Teritorialne obrambe Brežice, so se boji začeli 27. junija 1991 ob 20. uri. Intervencijska enota TO Brežice se je v vasi Rigonce v neposredni bližini slovensko-hrvaške meje spopadla z mehaniziranim vodom 4. oklepne brigade JLA iz Jastrebarskega

(Hrvaška). Teritorialci so agresorjevo kolono napadli s tromblonskimi minami. Lažje so poškodovali dva oklepna transporterja. V boju je bil ranjen namestnik poveljnika intervencijske enote TO Brežice poročnik Robert Fink, teritorialec Jernej Molan pa je padel. Na mestu spopada je bila 19. oktobra 1993 spominska slovesnost. Minister za obrambo Republike Slovenije Janez Janša in predsednik Skupščine občine Brežice Teodor Orsanič sta odkrila spo-

savje 1991 in spodaj Zveza veteranov vojne za Slovenijo Posavje. Medalja je shranjena v plastični, prozorni škatlici (165 x 73 x 15 mm), ležišče ima v podlagi iz zelenega pliša. v njej je tudi nadomestni trakec z miniaturo tetraedra in napisom '91 v ustrezni barvi medalje.

Plaketo »Posavje 1991« je oblikoval predsednik Pokrajinskega odbora ZVVS za Posavje Mitja Teropšič. Izdelali so jo v DVZ Ponikve. Plaketa je okrogle oblike, premera 70

Medalja »Obrani Posavje 1991«, prednja in zadnja stran

menik, izdelan po osnutku arhitekta Franca Filipiča iz Brežic.

Medaljo »Obrani Posavje 1991« je oblikoval mag. Tomaž Teropšič. V vseh treh različicah so jo izdelali v DVZ Ponikve. Medalja je obojestransko dvonivojska, okrogle oblike, premera 35 mm, s trikotnikom, oblečenim v tekstil v barvah slovenske trobojnice. Na prednji strani je upodobljen spomenik iz Rigonce z napisom 1991 Posavje. Na zadnji strani je znak ZVVS, zgoraj je napis Obrani Po-

mm, v sredini je relief Posavja v zlati barvi z znakom ZVVS, ki ga obkroža pet spominskih bojnih znakov (Rigonce, Cerklje, Medvedjek, Krakovski gozd, Prilipe) iz leta 1991, in na spodnji strani polkrožni napis Obrani Posavje 1991. Plaketa je pritrjena na leseno podlago v obliki štita velikosti 125 x 160 mm. Na spodnji strani je napisna ploščica v zlati barvi velikosti 70 x 20 mm, vanjo se vgravira ime prejelnika. Nameščena je v škatli zelene barve z nagubano svetlo zeleno svilo v notra-

Medalja »Obrani Posavje 1991« in nadomestni trakec v škatlici

nosti. Na škatli sta vtisnjena velik znak ZVVS in napis ZVVS za Posavje. V njej je tudi nadomestni trakec v velikosti 30 x 10 mm v barvah slovenske trobojnice, v sredini je silhueta Posavja v zlati barvi.

Listino priznanje je oblikoval predsednik OZVVS Krško Rudi Smodič. Listina je v formatu A4. Na vrhu je velik barvni znak ZVVS, spodaj pa pet spominskih bojnih znakov v barvah. V sredini sta napis PRIZNANJE in prostor za vpis prejelnika.

Priznanja se podeljujejo skladno s Pravilnikom o priznanjih ZVVS za Posavje. Spisal ga je predsednik PO ZVVS za Posavje Mitja Teropšič. Sprejel ga je Pokrajinski odbor ZVVS za Posavje na seji 21. novembra 2002 po predhodnem soglasju komisije za statutarna, finančna in organizacijska vprašanja pri ZVVS. Pravilnik vsebuje naslednje priloge: listino priznanje, obrazca »evidenca« in »predlog«.

Mag. Tomaž Teropšič
Foto: Foto Rožman Brežice

TRETJE VETERANSKE EKIPNE ŠPORTNE IGRE SLOVENIJE IN PRVE MEDNARODNE VETERANSKE EKIPNE ŠPORTNE IGRE SLOVENIJE SMO IZPELJALI

Ne le tekmovanje, ampak tudi druženje

V soboto, 21. junija, so se s tekmovanjem v orientacijskem teku in kegljanju končale 3. veteranske ekipne športne igre Slovenije. Z veseljem lahko ugotovimo, da so jih člani območnih veteranskih organizacij sprejeli kot že tradicionalno obliko druženja, hkrati pa ni manjkal športni in tekmovalni duh. To potrjuje tudi dejstvo, da se je ekipnih veteranskih športnih iger v letu 2003 udeležilo že več kot 600 tekmovalcev iz 33 območnih veteranskih organizacij ZVVS in veteranske policijske organizacije Sever.

Letos smo uresničili tudi namero, ki smo si jo v komisiji za šport pri ZVVS zadali že leta 2000: prenesti idejo o športnih srečanjih tudi čez meje naše države. Ob veliki zagnanosti in angažiranju sekretarja ZVVS Jožeta Kuzmana nam je tudi to uspelo. Prvi rezultati so tu. Na Razkrižju sta se nam na 1. mednarodnih ekipnih veteranskih igrah Slovenije v orientacijskem teku pridružile tri ekipe veteranskih organizacij iz Hrvaške, iz Vukovarja in Čakovca. Le nekaj dni pred tekmovanjem so udeležbo odpovedali veterani iz Madžarske in Avstrije. Prepričan sem, da bo drugo leto mednarodna udeležba zagotovo številnejša.

Nekaj drobcev s tekmovanj: orientacija

tvovalno delo. Tisti, ki so že organizirali ta tekmovanja, vedo, da ni enostavno izpeljati tako veliko tekmovanje in srečanje. Tudi dosedanje izkušnje kažejo, da bomo v komisiji za šport in v pogovoru s posameznimi dosedanjimi izvajalci športnih panog morali razmisliti o spremembah tekmovalnih pravil. V posameznih športnih panogah je prišlo zaradi velikega števila prijavljenih ekip in sodelujočih do problemov, predvsem trajanja tekmovanj, to pa je pri nekaterih udeležencih povzročilo nekaj nerazumevanja in tudi slabe volje.

Želim pa ponovno poudariti, da moramo vsi skupaj slediti našim

besedami pomeni, da bi na tekmovanje prišli pet minut pred začetkom in po koncu svojega nastopa tudi takoj odšli. Zagotovo to ni bil namen pobudnikov tega tekmovanja, še posebej zato, ker je treba upoštevati, da morajo člani in ekipe, ki prihajajo iz oddaljenih krajev, kar nekaj časa nameniti tudi potovanju, zato je prav, da se tisti dan, katerega smo namenili športnemu srečanju veteranov Slovenije, skupaj zadržimo do konca tekmovanj. Na naša športna srečanja smo povabili tudi prijatelje iz veteranske policijske organizacije Sever. Doselej so se udeleževali naših tekmo-

Kot sem že v uvodu omenil, smo z organizacijo in izvedbo orientacijskega teka in kegljanja končali letošnja druženja na športnih igriščih. Čaka nas še sklepna slovesnost z uradno razglasitvijo zmagovalcev v posameznih panogah in seveda tudi letošnjega skupnega zmagovalca, ki bo 15. novembra v Domžalah.

Sedaj je pred člani komisije za šport pri ZVVS predvsem odgovorna naloga, da ob preverjanju poročil in rezultatov tekmovanj potrdi regularnost tekmovanj, doseženih rezultatov in uvrstitev ter da na podlagi pripomb in predlogov, ki so prišli na sedež naše organizacije v predvidenem roku, ugotovi upravičenost in smiselnost predlogov. Pripravi moramo predlog koledarja in morebitnih sprememb pravil za 4. veteranske ekipne športne igre Slovenije in 2. mednarodne veteranske športne igre Slovenije v letu 2004.

Že sedaj vabim vse člane naše organizacije, predvsem pa predsednike območnih veteranskih organizacij, da ta tekmovanja vključijo v letni načrt dela in dejavnosti. Vabim vas, da se vključite v ta projekt v čim večjem številu v letu, ki bo tudi za našo organizacijo pre-

Pikado: Ali bo center?

Po programu območne organizacije vsako leto organizirajo in izvedejo športna srečanja s svojimi partnerji, po pravilu s športnimi klubi, ki imajo strokovne kadre in izkušnje v izvedbi posameznih športnih panog oziroma tekmovanj. Že ob tej priložnosti se vsem dosedanjim predsednikom, sekretarjem in članom, ki so sodelovali v organizacijskih odborih, zahvaljujem za požr-

poglavitni želji in nameri, da bi bila ta tekmovanja najprej namenjena srečanjem in prijateljevanju med veterani iz vse Slovenije ter šele nato športna tekmovanja. Na dosedanjih tekmovanjih smo tudi opazili, da postajajo posameznikom športni rezultati primarna zadeva, zato bi najraje imeli že pred tekmovanjem določeno uro nastopa, kar z drugimi

Šah: Konj bo šel v akcijo.

vanj vsaj z eno ekipo ali tudi več. Po treh letih skupnih druženj na športnih tekmovanjih naše organizacije pričakujemo tudi povabilo na športna srečanja, ki jih organizirajo kolegi iz veteranske policijske organizacije. Takšen je bil vsaj dogovor predstavnikov obeh organizacij pred tremi leti. Prepričan sem, da bomo leta 2004 skupaj uresničili tudi to nalogo.

lomno, saj se priključujemo veliki družini evropskih veteranskih organizacij. Tudi naša srečanja in športna tekmovanja bodo dobila dodaten pomen. To zagotovo velja tudi za 2. mednarodne veteranske ekipne športne igre Slovenije, ki lahko imajo že 2004. leta povsem novo poslanstvo in vsebino.

Alojz Hudarin

REZULTATI 3. EKIPNIH VETERANSKIH ŠPORTNIH IGER 2003

PANOGE	ŠAH	PIKADO	STELJAN.	KOŠAR.	ORIENT. TEK	KEGLJ.	SKUP. ŠT. TČ. / MESTO
OZVVS	MESTO/TČ.	MESTO/TČ.	MESTO/ TČ.	MESTO/TČ.	MESTO/ TČ.	MESTO/ TČ.	
DOMŽALE	9/6	7/8	16/0	5/10	9/6	10/5	35
KAMNIK	6/9	7/8	21/0	5/10	-	-	27
LITIJA	-	2/20	4/11	-	-	-	31
VRHNIKA -BOROVNICA	5/10	9/6	13/0	-	-	11/4	20
LOGATEC	7/8	5/10	7/8	-	-	14/1	27
GROSUPLJE	-	-	23/0	-	-	12/3	3
RIBNICA	-	-	22/0	3/15	6/9	-	24
KOČEVJE	2/20	5/10	11/5	4/11	7/8	1/25	79/ III.
POSTOJNA	-	-	17/0	-	-	-	0
BREŽICE	-	9/6	10/5	-	-	6/9	20
KRŠKO	-	4/11	-	-	-	9/6	17
CELJE	-	-	19/0	4/11	-	13/2	13
LAŠKO	11/4	-	-	-	-	-	4
SLOV. KONJICE	8/7	-	-	-	-	-	7
ŠENTJUR	-	-	-	2/20	-	-	20
VELENJE	-	-	8/7	5/10	3/15	-	32
SP.SAVINJ. DOLINA	-	-	2/20	6/9	-	-	29
DOLENJSKA	-	-	2/20	-	-	-	20
BELA KRAJINA	-	9/6	5/10	6/9	5/10	-	35
KRASA IN BRKINOV	-	-	9/6	-	-	-	6
RADOVLJ.	1/25	3/15	14/1	1/25	8/7	5/10	83/ II.
KRANJ	10/5	13/2	-	5/10	1/25	3/15	57
TRŽIČ	-	-	-	-	2/20	-	20
ŠK. LOKA	-	-	6/9	-	-	-	9
MARIBOR	-	-	14/1	-	-	-	1
RUŠE	3/15	9/6	1/25	6/9	4/11	2/20	86/ I.
AJDOVŠČ.	-	-	13/2	-	-	8/7	9
VIPAVA	-	-	-	-	-	-	-
VETERAN NOVA GORICA	3/15	1/25	20/0	4/11	-	-	51
LJUTOMER	-	-	-	-	10/5	4/11	16
MURSKA SOBOTA	-	-	-	-	-	7/8	8
MEŽIŠKA DOLINA	-	-	11/4	4/11	-	-	15
MISLINJSKA DOLINA	-	-	24/0	-	-	-	0

RIBIŠKO TEKMOVANJE VETERANOV JE LETOS POTEKALO NA CERKNIŠKEM JEZERU

Najboljši so bili Ptujčani

Tekmovanje ribičev - članov ZVVS v lovu rib s plovcem je na Cerkniskem jezeru potekalo 22. junija. Udeležilo se ga je 20 ekip s tremi člani v ekipi in z eno rezervo. Skupno število vseh sodelujočih je bilo 96, od tega 5 ribičev Ribiške družine Cerknica, ki so skrbeli za regularnost tekme. Tekmovanje je potekalo v treh sektorjih. Vsaka ekipa je imela enega predstavnika v posameznem sektorju. Vsak tekmovalc je na koncu prejel toliko kazenskih točk, kot je zasedel mesto v sektorju. Zmagala pa je tista ekipa, ki je dosegla najmanj kazenskih točk. Če ekipi dosežeta enako število točk, je zmagovalka tista, ki ima večjo skupno težo ulovljenih rib.

Na prvih pet mest so se uvrstile te ekipe:

1. ZVVS PTUJ: Stanko Žitnik, Dušan Horvat, Milan Slana - 7 točk,
2. ZVVS BREŽICE: Darko Leskovec, Silvo Zobarič, Marjan Pintar - 13 točk,
3. ZVVS IDRJA II: Zoran Jež, Egon Drnovšček, Ivan Bevk - 17 točk,
4. ZVVS KRŠKO: Aleksander Strupeh, Ernest Breznikar, Ana Breznikar - 20 točk,
5. ZVVS LITIJA: Miroslav Mlakar, Stane Gorišek, Janez Kavčič - 21 točk.

Največ ribiškega znanja je pokazal Dušan Horvat, ki je naložil 30.560 g rib in tako prejel pokal najboljšega ribiča.

Franc Hrastnik

Ribiči veterani so na tekmovalju na Cerkniskem jezeru pokazali veliko znanja, nekateri pa so imeli tudi zvrhan koš sreče.

Naši sponzorji:

RUDAR SENOVO

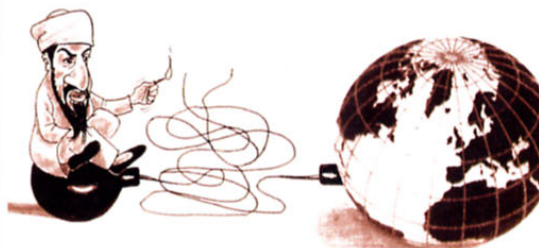
Poslovanje z nepremičninami, gradnje, storitve in trgovina Senovo d.o.o.

Telefon: 07 48 81 940, telefax: 07 48 81 957, CKO 4, 8281 Senovo, E-mail: stg.rudar@siol.net

Cenzura

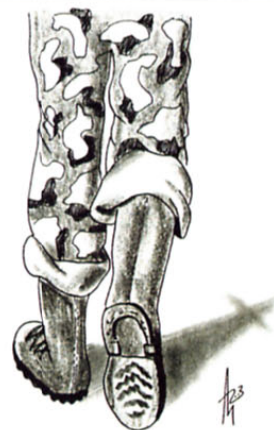
Osama bin Laden: »Kaj je terorizem?«

Brez besed

Beseda lahko tudi ubije.

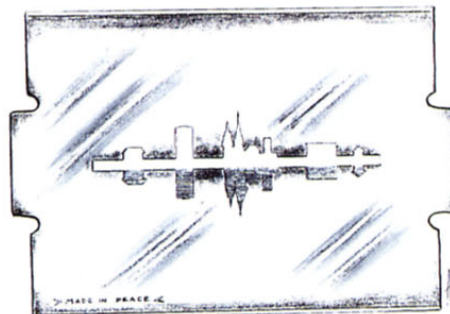

Ali imajo vsi veterani srečo, če gre-
do v vojno?

Vojaški čevlji

- Najtežje je na žulj stopiti tistim, ki nikoli niso bili bos.
- Ne dovolite, da vas čas povozi, zato imejte vedno dobro obutev.
- Nekateri so bos pohodili mravljo, a tam, kjer so šli obuti, ne raste več trava.
- Zamenjali bomo čevlje, ne bojte se, vaše noge bodo ostale iste.
- Edino obuti gremo v korak s časom.
- Največ prahu dvigujejo novi čevlji.

Napisal: Milan Alašević

Smo dovolj varni v lastni državi?

KRIŽANKA

		PRI STARIH RIMLJANIH BORILEC Z NASPROTNIKOM ALI Z DIVJIMI ZVERMI V ARENI	GROFOVSKI NASLOV	RAZLOČEVANJE	IZRAELSKA LUKA	POSOUJLO	PARTIZANSKO IME HEROJA JOZETA KADUNCA	RAZLIČNA VOKALA	TRANSFORMATORSKA POSTAJA	BRISAČA (NAREČNO)	PAPIR NA ENI STRANI POSUT Z DROBCI STEKLA	
						11						
		VRSTA BORILNEGA ŠPORTA								16		
		PRIPOMOČEK ZA KOREKTURO VIDA						UMETNOST				
		FRAN LEVSTIK			GRAFIČAR							
		DEL KMEČKEGA VOZARIDA		14		IVAN TAVČAR	JUTRANJA PADAVINA ORODJE ZA ROČNO MLACEV		12			
		DEL JEDILNEGA PRIBORA								ALEŠ VALIČ PROSTOR ZA ZAČETNI POLK BRANJA		
		SLOVENSKA PEVKA ZABAVNE GLASBE (JOŽICA)	1					ATA			5	
		ETUI					2					
		DEŠKI GLAS				DELOVNA OBLEKA						
						TEKMEC						
AVTOR: CVETO ERFMAN	DRUŽINA HROŠČEV	PRISPODOBA ZA TEŽKO ŽIVLJENJE	PREGOVOR	VOJNI ROMAN IVA SVETINE	LUKNIJICA V KOŽI	NAŠA SEVERNA SOSEDA					UČBENIK ZA ZAČETNI POLK BRANJA	V STARI AVSTRILI OSEBA KI POBIRA DAVKE
OTROV (ZASTAR)			15			SMUČARSKI SKAKALEC (RALKO) MANJŠE NASELJE	13			PROSOJNA RAHLA MEGLICA ZDRAN OGRINC		
PTIČICA Z MOČNIM KLJUNOM IN KRATKIM REPOM							NOČNO ZABAVIŠČE	OLEG VIDOV ITALIJANSKA PESNICA NEGRI		ŠČINKAVEC		
GLAVNO MESTO TURČIJE						TROPSKA RASTLINA S PODOLOGOV FLOPOVI MANJŠI LIST		6		NORMALNA VIŠINA STOPNJA		
ROY ORBISON		10	SNOV KI DA HRANI SLADEK OKUS							SRBSKO MOŠKO IME		
			RITINA							OLEG ANTONOV		
ZNANI EPILEPTIČNEGA NAPADA					TKIVO ŽIVALSKEGA TELESA	SOSEDA IRANA				3		
						POGOST VEZNIK				MOTORNO KOLO NOGOMETNI KLUB V MADRIDU		
TOLKAČ, KU				4			7. ČRKA GRŠKE ABECEDE	FR. PIŠEC GATTI NORD. GOSPODARICA MORJA				14. ČRKA GRŠKA ABECEDE
SREDIŠČE ŽARIŠČE POTRESA							9		EMIL ADAMIČ		PERLUJSKI INDIJANEC	
									NIKALNICA			
NEKDANJI TV VODITELJ ZNIDARSIČ						ALDEHID OČETNE KISLINE					7	
ITALIJANSKI PISATELJ IN DRAMATIČAR SVEVO						CEVKA KI SE VSTAVI V ŽILO	8					GORSKI REŠEVALNI COLN

Nagradna križanka

Ime: .....

Priimek: .....

Ulica: .....

Kraj: .....

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16

Reševalcem nagradne križanke

Tudi tokrat smo za vas pripravili nagradno križanko. Tri srečneže, ki jih bo določil žreb čakajo praktične nagrade. Rešitve pošljite na naslov Zveza veteranov vojne za Slovenijo, p.p.2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana, s pripisom Križanka.

Knjižne nagrade iz prejšnje številke dobijo: Vinko Krušič, Ljubljanska 27, 3000 Celje, Metka Rutar Piber, Alpska 1, 4260 Bled in Anton Radič, Privozborcev 35, 1430 Hrastnik.

SLOVARČEK: ARMAND: francoski pisatelj   ZEBA: ščinkavec
 ITALO: italijanski pisatelj Svevo   KREKOVT: vrsta ptice
 ETANAL: aldehid očetne kisline
 AKA: izraelsko pristanišče
 RAN: nordijska gospodarica morja

ZA VETERANSKE SKUPINE 10% POPUSTA

19 81
Muzej na prostem
Rogatec

Odprto:
1. april - 31. oktober vse
dneve razen ponedeljka od
13^h do 19^h

Ptujska cesta 23
3252 ROGATEC
tel./faks: 03/582 72 60
tel.: 03/810 70 03

e-mail:
muzej.rogatec@siol.net
http://www.burger.si

Muzej na prostem Rogatec

Zavod
Rogaška
Dediščina
Rogatec

Program
za organizirane skupine

»ŽULIKE MOJE BABICE«

Vsebina programa:

- ogled muzeja z vodenjem
- etnološke delavnice (izbor 3 vsebin):
- peka kruha v krušni peči
- obisk pri kovaču
- izdelava rož iz papirja
- pletenje kitic iz ličja
- hoja na hoduljah

Kreuh Jože s.p. »Hotel Lipa«

Naše kapacitete

- število sob 22 dvo in tro postelnih
- velika dvorana s 200 sedeži in plesiščem
- mala dvorana z 80 sedežov
- kavarna, zunanja terasa, mala restavracija z 80 sedeži

Možnosti v okolici:

- kmetija Janež
- Kmečki muzej Dvornik
- park Kralja Matjaža Uršlja gora
- Snežna jama na Raduhi
- Potočka zijalka na Olševi
- Leški gotski cerkvi Sv. Ana in Sv. Volbenk
- Ivarčko jezero
- Prežihova bajta
- Podzemlje Pece

za dodatne
informacije se obrnite
na telefon
031495510
Jože Kreuh

Mežica

- najbližja izhodiščna točka za obisk gore Pece
(2126 m nadmorske višine)

Prevalje

- Najevska lipa

Veselimo se vašega obiska!

**Za vse veterane za SAMOSTOJNO SLOVENIJO
z izkaznico 10% popusta na vse storitve.**

GOSTILNA ŠPACAPAN

Špacapan Ada s.p.
Komen 85
6223 Komen
DŠ: 19132247

05-7660-400, 05-7660-401, 041-297-829

Ponudba:

- Spomladanski in jesenski mesec kuhinje (pršut, jota, šelinka, kraška rižota, štruklji, divjačina, račka, janček, hruška v teranu, domači sladoledi, teran, ...)
- zaključene skupine (razna srečanja, sestanki, ohceti, izleti...)
  - trgatav terana v lastnem vinogradu
  - slow food
  - Sommelier Slovenije
  - Kuharica leta 2000
  - Turistični nagelj leta 2000
  - Za organizirane skupine ZVVS pri plačilu z gotovino ali na TRR nudimo 10% - popusta.
  - vodenje po gradu Štanjel in okoliških vaseh
  - degustacija terana in pršuta po domačih kleteh

Terme Dobrna

Poletje v Termah Dobrna

V Termah Dobrna je v času poletja še posebej lepo. Vabimo vas, da preživite počitniški oddih ali se odpravite na enodnevni izlet v okolje, kjer lahko uživate v prijetnem hladu zdraviliškega parka in gozdovih v okolici Dobrne, čudovitih sprehajalnih in kolesarskih poteh, bogatem kulturnem in družabnem programu, ki ga pripravljamo v hotelih Term Dobrna. Hotelski gostje lahko neomejeno koristijo bazen s termalno vodo, z doplačili pa poskrbijo za sprostitev telesa z raznovrstnimi masažami, aromaterapijami, shiatsu masažo, refleksno consko masažo stopal, termalnimi, bisernimi kopelmi in ostalimi storitvami, ki pripomorejo k boljšemu počutju.

POLETNA AKCIJA

(julij 2003)

POLPENZION za osebo na dan: 7.500 SIT *

Hotel: VILA HIGIEA****

* Cena velja pri bivanju najmanj 5 dni v mesecu juliju 2003.

ODDIH ZA UPOKOJENCE

(03.05. - 31.08. 2003)

Cena za osebo v dvoposteljni sobi:

3 - POLPENZIONONI že od 18.600 SIT dalje

5 - POLPENZIONOV že od 30.500 SIT dalje.

7 - POLPENZIONOV že od 42.000 SIT dalje.

V ceno vključene tudi zdravstvene storitve !

POČITNICE ZA VELIKE IN MALE

(do 31. avgust 2003)

5 - POLPENZIONOV za osebo v dvoposteljni sobi že od 36.500 SIT dalje (5 polpenzionov, neomejeno kopanje, organizirano varstvo za otroke, plesni večeri, organizirani sprehodi, večerja na kmečkem turizmu, aktivnosti v športnem parku, kreativne delavnice, večerni živ-žav v športnem parku, ogled farne jelenov ali nojev, ogled zbirke starih kočij in Pelikanovih fotografij).

WELLNESS PROGRAM

(do 31. avgust 2003)

VIKEND WELLNESS PAKET: že od 23.000 SIT dalje

2 polpenziona, kopanje, savna, Kleopatrina kopel, aromaterapija, pedikura.

5-DNEVNI WELLNESS PAKET: že od 46.500 SIT dalje

5 polpenzionov, kopanje, savna, sprostitvena ročna masaža, aromaterapija, 2 x Modra kopel, pedikura.

Tel.: 03 78 08 000, e: info@terme-dobrna.si, www.terme-dobrna.si

